

Poetinis Druskininkų

ruduo 2002

Druskininkai *Poetic*

Fall 2002

Poetinis Druskininkų

ruduo 2002

Druskininkai *Poetic*

Fall 2002

V A G A

UDK 888.2-8

Po-49

Sudarytojas ir redaktorius / Compiler and editor

KORNELIJUS PLATELIS

English texts edited by KERRY SHAWN KEYS and JONAS ZDANYS

Acknowledgements:

Sean O'Brien's poems „The Iron Hand“ and „Lament“ from „Songs from the Black Path“ and from „Nineties“ section II are translated from Cousin Coat: Selected Poems 1976–2001, Picador, an imprint of Pan Macmillan, London, 2001.

ISBN 5-415-01655-4

© Sudarymas, Kornelijus Platelis, 2002

© Apipavidalinimas, Leidykla VAGA, 2002

Turinys / Contents

Sudarytojo žodis / 7

A Word from the Editor / 9

Eugenijus Ališanka (*Lithuania*) / 11

Dmitry Bak (*Russia/ Rusija*) / 16

Andrei Chadanovič (*Belarus/ Baltarusija*) / 26

John F. Deane (*Ireland/ Airija*) / 34

Pēteris Draguns (*Latvia/ Latvija*) / 42

Andreas Ehin (*Estonia/ Estija*) / 48

Katarina Frostenson (*Sweden/ Švedija*) / 56

Inga Gaile (*Latvia/ Latvija*) / 66

Sigitas Geda (*Lithuania*) / 72

Gintaras Grajauskas (*Lithuania*) / 79

Antanas A. Jonynas (*Lithuania*) / 87

Nijolė Miliauskaitė (*Lithuania*) / 93

John Kinsella (*Australia/ Australija*) / 100

Liana Langa (*Latvia/ Latvija*) / 110

Erik Menkveld (*The Netherlands/ Nyderlandai*) / 118

Roberts Mūks (*Latvia/ Latvija*) / 128

Sean O'Brien (*Great Britain/ Didžioji Britanija*) / 138

Aleksei Parščikov (*Russia/ Rusija*) / 148

Sigitas Parulskis (*Lithuania*) / 158

Kornelijus Platelis (*Lithuania*) / 170

Artūras Valionis (*Lithuania*) / 177

Aðalstein Ásberg Sigurðsson (*Iceland/ Islandija*) / 186

Panos Stathoyannis (*Greece/ Graikija*) / 200

Thorvald Steen (*Norway/ Norvegija*) / 210

S. Surang (*Thailand/ Tailandas*) / 220

Veno Taufer (*Slovenia/ Slovėnija*) / 226

Thomas Tidholm (*Sweden/ Švedija*) / 238

J. C. Todd (*USA/ JAV*) / 246

2001-ųjų Poetinio Druskininkų rudens aidai / Echoes of Druskininkai Poetic Fall 2001

Kronika / 257

Chronicle / 261

JOTVINGIŲ PREMIJOS LAUREATAS / JOTVINGIAI PRIZE WINNER

Jonas Strielkūnas / 266

PREMIJA UŽ POETINĮ DEBIUTĄ / PRIZE FOR POETIC DEBUT

Tomas S. Butkus / 268

VIENO ANONIMINIO EILĖRAŠČIO KONKURSAS / COMPETITION OF ONE ANONYMOUS POEM

Carina Nynäs / 272

Viktoras Rudžianskas / 276

Eugenijus Ališanka / 276

Elena Karnauskaitė / 284

Kornelijus Platelis / 286

FOTOGRAFIŠKIAUSIO EILĖRAŠČIO KONKURSAS
COMPETITION FOR THE MOST PHOTOGRAPHIC POEM

Viktoras Rudžianskas / 290

Paulina Žemgulytė / 290

Vladas Braziūnas / 292

FOTOGENIŠKIAUSIO EILĖRAŠČIO KONKURSAS
COMPETITION FOR THE MOST PHOTOGENIC POEM

Antanas Zališčevskis / 294

Jurgita Butkytė / 294

Ričardas Šileika / 296

Renga / 298

Atgimimo School Poetry Fusion / Atgimimo mokyklos eilėraštis / 302

Anonimai ir mimai / Anonyms and Mimes

Kerry Shawn Keys / 303

Jurgis Kunčinas / 307

Sudarytojo žodis

Gal ir neprotinga per tryliką PDR pradėti su stichijomis susijusių keturių festivalių ciklą ir kaip tik šį paskirti pačiam aktyviausiam elementui – ugniai. Tačiau taip jau nutiko. Tad konferencijos tema: „Poezija ir stichijos: ugnis“. PDR svečias – jau nebe koks nors menas, o „piromanai“, ugnį laikantys pagrindiniu savo meninės išraiškos elementu. Man regis, ši tema siūlo diskutuoti apie poetinės kalbos energiją, apie tai, kas poetinei kalbai teikia jėgos ir skiria ją nuo kitų kalbėsena. Tačiau, žinoma, niekas nedraudžia kalbėti apie ugnį, kaip įvaizdį, simbolį, daiktą savyje, daiktavardį ar veiksmažodį. Manau, svarbu tik, kad iš mūsų akiračio nedingtų šiuolaikinės poezijos kontekstas, nors gali būti manančių ir kitaip.

Šiomet keičiasi PDR programos „tinklelis“. Daugiau renginių vyks Vilniuje. Festivalį pradedame jaunųjų poetų skaitymais Rašytojų klube ketvirtadienį. Žinoma, visi jo dalyviai bus kviečiami ir į Druskininkus. Sekmadienio vakarą oficialiai PDR užbaigsime svečių iš užsienio skaitymais Vilniaus Rotušėje. Neformalių skaitymų „Užupio“ kavinėje taip pat nebus atsisakyta.

Šeštadienį „renga“ sesija vyks klasikiniu stiliumi. Siekdami suteikti galimybę pasirodyti didesniai poetų būriui, po knygų pristatymo planuojame penkis kamerinius skaitymus.

Tradicionis vieno anoniminių eilėraščių konkursas vyks tokia pat tvarka, kaip visada. Primename vertėjams, kad jų pristatomų užsienio autorių lietuviški tekstai taip pat laukiami konkursuose. Dar numatome skelbti anoniminių eilėraščių konkursą ugnies tema. Taigi autoriai ir vertėjai, norintys pelnyti laurus abiejose kategorijose, privalo atsivežti po du nepasirašytus savo ar PDR svečių eilėraščius.

Šio almanacho sudarymo principai pasikeitė: nors jį tradiciškai sudaro dvi dalys – šio PDR poetiniai tekstai bei pernykščio aidai, almanachas iš esmės tampa daugiakalbis. Siekdami geresnio įvairių šalių poetų susikalbėjimo ir norėdami puoselėti vertimo meną, dalyvių tekstus

pateikiame originalo kalba ir lietuvišką jų vertimą. Lietuvių poetų eilėraščius taip pat pateikiame su anglišku jų vertimu, tačiau tu lietuviškų tekstų, kurie neseniai buvo skelbti visiems žinomuose rinkiniuose, originalo kalba nebekartojame. Tad pagrindinis šio almanacho tikslas – įvairiomis kalbomis rašančių poetų bendravimas ir lietuvių poezijos sklaida.

KORNELIJUS PLATELIS

A Word from the Editor

Perhaps it is unwise to begin the thirteenth DPF as the first of a cycle of four festivals connected to the elements and to assign to this one the most active of those elements – fire. But that is how it has come to be. So the theme of the Conference is „Poetry and the Elements: Fire.“ The guest at this year’s DPF is not one of the arts but a multitude of „pyromaniacs,“ those who define fire as the fundamental element of their aesthetic expression. It seems to me that this theme opens itself to a discussion of the energy of poetic language, about what gives poetic language power and separates it from other forms of articulation. However, of course, no one is forbidden from speaking about fire, as trope, symbol, the thing within, noun, or verb. I think it is important only that the context of contemporary poetry not disappear from our horizon, though there are those who might think otherwise.

This year the crazy quilt of DPF is changing. More events will take place in Vilnius. The festival will begin with readings by younger poets at the Writers’ Union on Thursday. Of course, all participants will also be invited to Druskininkai. Sunday evening we will officially end DPF with readings by guests from abroad at Vilnius City Hall. Informal readings at Užupis Café in the Republic of Užupis will also be embraced.

Saturday’s „Renga“ session will take place in the classical style. We will seek to provide an opportunity for a larger group of poets to present themselves, so we plan five chamber readings after the presentation of the year’s new books.

The traditional anonymous poem competition will follow the usual order. We remind translators that their Lithuanian versions of authors from abroad are also welcome in this competition. We plan as well to have an anonymous poem competition on the theme of fire. Therefore, authors and translators wishing to earn laurels in both categories are asked to bring two unsigned poems of their own or by DPF guests.

The principles of putting this almanac together have changed: although it traditionally has had two sections – the current year's DPF's poetic texts and echoes from the previous year – the almanac has now become multilingual. Seeking a more effective understanding among poets from many lands and wanting to foster the art of translation, we will present participants' texts in their original language and in their Lithuanian translation. We also present here the work of Lithuanian poets together with their English translations, although those Lithuanian poems which were recently published in collections that are widely known will not be reprinted in the original. So the essential purpose of this almanac is this: an anthology of poets writing in various languages and the dissemination of Lithuanian poetry.

KORNELIJUS PLATELIS

Translated by JONAS ZDANYŠ

EUGENIJUS Ališanka

LITHUANIA

Eugenijus Ališanka (b. 1960 in Barnaul, Russia, in exile), poet, essayist, translator. Since 1962 he has been living in Vilnius. In 1983 he graduated from Vilnius University. At present, he is director of international programs at the Lithuanian Writers' Union. He has published three collections of poems: *Lygiadienis* (*Equinox*, 1992) which was awarded the best debut of the year prize; *Pelėno miestas* (*City of Ash*, 1999), Northwestern University Press; *Dievakaulis* (*Godbone*, 1999); two books of essays: *Vaizdijantis žmogus* (*An Imagining Man*, 1998) and *Dioniso sugrįžimas* (*Return of Dionysus*, 2001). He is editor of an almanac on culture and literature, *Miestelėnai* (*Citizens*, 1991, 1995, 1999) and has written a number of essays on culture and literature in various anthologies and the Lithuanian press. He has also translated a number of modern poets (Wisława Szymborska, Carolyn Forché, Aleš Debeljak, Dannie Abse, John Freeman, Jerome Rothenberg, etc) for Lithuanian magazines and anthologies, and translated Selected Poems of Zbigniew Herbert and the American poet, Kerry Shawn Keys. His own poems have been translated into English, French, Slovenian, Russian and Polish. He is a member of the Lithuanian Writers' Union and the Lithuanian PEN Centre, where he has been the secretary general since 1999.

from the case of bones
(iš kaulų ligos istorijos)

*for six hundred years the bones ached in the middle ages they were stretched
according to the gothic canons of beauty during the renaissance soldiers
whipped them on pillars with lashes of ox-leather in the era of classicism
the architects put into practice the rule of the golden section for some reason
called the bed of procrustes in soviet times during the first world war dogs
dragged them from one line of the front to another during the second world
war soap was rendered from them in postwar times each small bone was stripped
there where it was even difficult to piss in the cold as well as here at cathedral
square buzzing with flies in the century's last decade one could see mechanisms
crushing bones but more often arthritis and radiculitis bent them but as pseudo-
eugenijus writes in the year two-thousand bones will disappear and the earth
will ascend into the new eon of a new boneless god*

how I know you
(kaip tave pažinau)

*a salted herring lives in a salty sea
as a child I thought in this way
and I think the same way now
your body is salty your toys
your words
salt on bones salt
in snow salt on the pillow
in this way I thought the hills of the moon
were salt damming up rivers of milk
veins of salt stretching muscles of volcanoes
the totem of the salt god
of salt prayed for
in the salt mines
I think the same way now too
like knows like*

essay on lithuanian literature
(esė apie lietuvių literatūrą)

*less and less am I able to answer the question why I write
sometimes it seems: in order to write
sometimes I see the light
less and less the interest in poetry(not to mention prose)
sometimes it seems: I read in order to forget
sometimes it seems: I am behind this involuntary play of words
more and more I force myself to be with lithuanian poets
sometimes the poets are hearty and tortuous like in russian poetry
sometimes drunken and aggressive like in rap
sometimes barely there like me
more modestly I think about lithuanian poetry
sometimes I remember only a few names: vytautas alfonas sigitas
sometimes I say: poetry can teach art not life
sometimes I ask: does poetry care for life like celan
sometimes I am silent: this ignorance will bring trouble upon me*

the rats

(ž i u r k ě s)

*threadbare sky thrusting a finger through it the light cracks
even bones there are rarefied barely holding history
barely an upright carriage the rain through july
through all ages the same karma to watch the sky
with a rat's eyes this generation of grey corpuscles
stale air in the city's archives while they would gnaw out
the tunnel to the next life rats' eyes overgrown the women
dried up no game one-way traffic to the end
of winter until the snow on crosses on hinges
on the grey corpuscle non-euclidian time the kitchens
the lamp of soviet times the non-cartesian mind a few
crumbs left dumb it used to jump with its grey tail
over the forests of the belmont hills of rokantiskes cemetery
not touching the dead as much as i remember nothing
as much as i forget it was under the kitchen under the applewine
under ashes of prima rats and only rats gnawing the dictionary only that*

postscripts

(p o s t s c r i p t u m a i)

*dear reader welcome to this side of the labyrinth
slammed with a stone against the summer light
welcome to the imprint of kisses nettle and water
be welcome as a crustacean to the eye-sockets of homer
patiently waiting for the carrion of god
with healthy habits and unhealthy whims
stuck to your knees in the waters of a poem
after the delivery your face smeared
with aegean mud with curonian mud
eros with an arrow in your belly following
your own shadow my reflection
epigone and barbarian knocking about in the body
of europe looking for the center striking a spark
with flint welcome to our mutual burial in this silence*

anatomy of hearing
(klausos anatomija)

*I always hear the pulsing of blood
somewhere under the notch of the temple
and a tingle from the center of the cranium
incompatible with the voices of the living
a tightening knot deep in the throat
a tangle of primordial fear
and portent of another life
a quivering above the pelvis since the beginning
of pubescence as if I were a beast
bringing in the same breath life and dishonor
cramps behind the knees while standing
in the altai mountains as if at the right
hand of god a light numbness in the sole
when I come upon an unwritten line
of a poem*

nothing better for men
(geriau vyrai nesuras)

*they stink of horseshit
combing their hair against the wind
they follow caravans of peddlers*

*they stink of urine of night's
pilgrims of rotten fruit
of smoke from the heart of slaughtered oxen
they stink of straw bedding of milk going sour*

*they stink of garlic after a night
of love of stagnant water they plunder
the dreams trailing dead animals
they plunder alone in gangs vegetarians carnivores*

*they stink of sweet rye
of the first poems of love
followed by those of death they stink
of a life inaccessible to smell*

calvaries

(kalvarijos)

*a drunkard is flapping the air at the market place
his foul words from a sailor's bible
his spirit the resin of ebony
coagulates into sludge
on his shoes in the middle of the calvaries
all around the stations of stands
in the market cabbages are blooming again
a brat makes the sign of the cross and slips
his hand into my pocket my blond little brother
once an altar-boy
when we broke watermelons like the host
in the middle of the yard
people are just people they will mill about
not thinking about sacred things thank god
otherwise one wouldn't pass by these humps
these visors and masks muslims catholics
hare krishnas vegetarians but check out
that one in the middle not even a hat for alms
how he is wailing and weeping
having taken my place*

Translated by KERRY SHAWN KEYS

Дмитрий *Бак* RUSSIA

Dmitry P. BAK (b. 1961 in Kamchatka), poet, literary critic, graduated from Chernovtsy State University in 1983, postgraduate studies: Moscow State University (MGU), 1984–87), Ph.D. (Philology) — The Institute of World Literature (IMLI), Russian Academy of Sciences, Moscow, 1990. He has worked in various universities in Russia, Germany, Lexington (USA), and since 1997 he is Vice-Director of the Institute of European Cultures (Russia-Germany-France) in Moscow. He has published more than 150 works (poetry, history of Russian literature, modern literature, criticism, translations, editorial works). He is a member of the Russian Writers' and Russian Journalists' unions, the American Association for the Advancement of Slavic Studies since 1998, and the Academy of Modern Russian Literature since 1999.

П и с ь м о Г о г о л ю

*Ты все тот же, деятельный, трудолюбивый... Но берегись слишком увлечься
и рассеяться многосторонностью занятий. Избери один труд, влюбись в него
душою и телом, и жизнь твоя потечет полнее и прекраснее, а самый труд
будет проникнут тем одушевлением, которое недоступно для
истрачивающего талант свой на повседневное.*

Гоголь – Погодину, Ноябрь 28, 1836

*Ты все тот же, деятельный, трудолюбивый...
Но берегись слишком увлечься:
как во сне, легко, без усилий
сотворяй своё, не отрещивайся.*

*Рассеяться многосторонностью занятий?
Избери один труд, влюбись в него
от закона до благодати,
как себя полюби, как ближнего –*

*душою и телом; и жизнь твоя потечет полнее
и прекраснее, а труд будет проникнут
судьбою и делом, немощь уйдет – черт с нею! –
и тогда начала, концы достигнут*

Dmitrijus P. BAKAS, poetas, vertėjas, literatūrologas, gimė 1961 metais Kamčiatkoje, baigė Černovcų valstybinį universitetą 1983 metais, aspirantūrą Maskvos valstybiniame universitete 1987, Pasaulio literatūros institute apsigynė filologijos daktaro disertaciją 1990, po to dirbo įvairiuose universitetuose Rusijoje, Vokietijoje, JAV; nuo 1997 metų – Europos kultūrų instituto Maskvoje direktoriaus pavaduotojas. Yra paskelbęs apie 150 poezijos, rusų literatūros istorijos, kritikos, vertimo darbų. Jis yra Rusijos rašytojų ir žurnalistų sąjungų, Amerikos slavistikos studijų asociacijos ir Šiuolaikinės rusų literatūros akademijos narys.

L a i š k a s G o g o l i u i

Tu vis toks pats, veiklus ir darbingas... Bet venk pernelyg susižavėti įvairiausiais užsiėmimais ir juose išsklaidyti save. Atrask vieną darbą, išimylėk jį dvasia ir kūnu, ir gyvenimas tavo pasidarys pilnesnis ir gražesnis, o patį darbą tavo vainikuos įkvėpimas, nepasiekiamas tam, kuris eikvoja savo talentą kasdienybėi.

Gogolis – Pogodinui, 1836, lapkričio 28

*Tu vis toks pats, veiklus ir darbingas...
Bet saugokis pernelyg susižavėti:
tarsi sapne kūnas aptingęs,
kurk save, neatsižadėki.*

*Išsisklaidyti įvairiausiuose užsiėmimuos?
Atrask vieną darbą, vienintelį siekį,
nuo įstatymo iki apsvaigimo,
kaip patį save, kaip artimą savo mylėk jį –*

*dvasia ir kūnu, ir gyvenimas pasidarys pilnesnis
ir gražesnis, o darbas apsvainikuos tau
likimu ir veikla, silpnumas velniop išblės, nes
pradžios bei galo bus priplauktas uostas*

*тем одушевлением, которое недоступно
для истрачивающего талант свой на повседневное.*

*... И присно, вовеки и купно
с тобою мое существование бедное.*

2000

Е . К .

*Так оживают звуки под пером, так губы тают вслед за поцелуем,
таинственный и безысходный гром так следует за молнией; рисует так нас
художник, прячась за стеклом, прозрачным лишь извне, и, о пропаже души не
вспомнив, маскирует злом отсутствие привычного пейзажа за нашими
плечами: блеклый фон нас губит, останавливает наши, готовые сойтись в
броске лихом сердца и руки, преданные блажи застыть запечатленными,
чтоб кисть смогла своим касаньем, – измельченным, изысканным, – удвоить
нашу жизнь, соединив, как ночь, все краски в черной.*

1987

Б о р о д и н о

*Неудача бывает двуликой.
Из беды, где свежеют сердца,
Мы выходим с больною улыбкой,
Но имеем глаза в пол-лица.*

С. ГАНДЛЕВСКИЙ

*Неудача! Злое семя
из камней не прорастет;
ризенинауцер на сене
возлежит, как эхолот;
ловит чуткими ушами
дольней лозы зыбкий шум:
где-то песельник Ошанин
шепчет сон про анашу.*

*įkvėpimu, kuris nepasiekiamas
eikvojančiam savo talentą kasdienybei.*

*... Ir mano egzistencijos liekanos...
su tavimi nulinės, tačiau ir beribės.*

E . K .

Taip, krutant plunksnai, atgema garsai, taip lūpos tirpsta, bučinį sutikę, taip paslaptingi dundantys griausmai keliauja paskui žaibą; taip už stiklo neperregimo slapstos nuo akių tapytojas, kuris, pardavęs sielą, mus piešia, užmaskuodamas blogiu už nugarų išnykusį ir mielą peizažą: žūva šiam blyškiame fone sustingę mūsų rankos, mūsų širdys, kurioms agonijoje nelemta, ne, ekstazę suartėjimo patirti paveikslė, nes teptuko išmintis gyvenimo mums dvigubo neduoda ir potėpiaus paverčia kaip naktis visas spalvas į vieną spalvą juodą.

19

B o r o d i n o

Nesėkmė dėvi dvigubą kaukę:

Iš bėdos, kur tvirtėja širdis

Mus ligotus, bet visgi – ištraukia

Ir įstato žvaigždėtas akis.

S. GANDLEVSKIS

*Nesėkmė! Bet sveikas protas
ištaria paikybei: „Ne“;
guli tartum echolotas
ryzenšnauceris šiene;
jautrios ausys garsą gaudo:
tolumoj – žolių mūša;
tai dainorius šnabžda liaudžiai,
kad sudygo anaša.*

Вот музыка полковая
приближается в ночи;
блещет штык и завывает
ветер. Кружатся грачи.
Всполошился стражник черный:
на собачьем языке
горн дудит, трубят валторны –
время близится к реке.
Нет покою в мире этом
ни сокровищам, ни снам:
золотые эполеты
вплавь пустились по волнам.
Все затихло. Шире, шире
по воде идут круги;
люди теплые, живые
достают до дна реки;
кивер мертвый, весь избитый
по течению плывет;
пес с башкою непокрытой
дремлет в будке у ворот,
нос холодный в лапах прячет
и растерянно молчит,
взор зажмуренный незрячий
тонет в сумрачной ночи.

Привечаю чуть не плача
разрушительную тишь.
Неуд. Нежить. Неудача.
Счастье хлещет выше крыш.

1996

*Pulko muzika artėja,
ir naktis jos nepraris;
blizga durklas, kaukia vėjas.
Varnų sukasi būrys.
Sunerimo sargis rudas:
tobula kalba šunų
stūgauja valtornos, dūdos
prie pakrantės akmenų.
Neramu šitos planetos
atokiausiame kampe:
paauksuoti epoletai
ima plaukt žemyn upe.
Ir štai – tyluma. Aptingę
sklaidos upėj burbulai;
žmonės sotūs ir laimingi
dugną pasiekė gerai;
anei grašio nebevertą
plukdo kiverį vanduo;
nei pagautas, nei pakartas
šąla pliką galvą šuo,
nosį letenom pridengia,
tyli, kupinas kaltės,
žvilgsnis žlibas ir apspangęs
skęsta sutemoj nakties.*

*Džiaugsmo žengiu pavėnėn
spengiančioje tyloje.
Nevidonas. Nesėkmė. Ne.
Laimės mėnuo danguje.*

Союз нерушимый республик свободных...

*Я должен тебе это низкое небо,
пятак неразменный не кажет орла:
перечить смешно, соглашаться нелепо,
молчать бесполезно – такие дела.*

*Такие дела оглушенной России
впервой ли? Далеко, от сглаза долой
бредут записные ленивцы, разини,
таланты, поклонники – все не впервой.*

*Ни вихрей враждебных, ни смертного боя:
проклятьем клейменный решительный бой
уносится в небо твое голубое,
ложится на дно под водой голубой.*

*И вот уже нам не хватает дыханья:
в прозрачайшем воздухе близкой беды,
как спицы на солнце, устало мелькают
пронзенные пламенем капли воды.*

*Слепой полустанок все ближе и ближе,
за мутными днями не видно ни зги;
от снов до окраин, от тьмы до Парижа
Все уже руин роковые круги.*

*Но прежде, чем гибель оставит без хлеба
и в легкие хлынет последним свинцом, –
пятак зашвырну в это низкое небо
и дымному ветру подставлю лицо.*

G r i u v ė s i ų r a t a i

Laisvųjų respublikų sąjunga amžiams...

*Lieku tau skolingas šią žemą padangę,
užburtas variokas nekrinta herbu:
pasmerkt negaliu, o sutikt nesistengiu,
tylėti nemoku – tad nenuostabu.*

*Toks laiko suskaldytos Rusijos kelias –
nebe pirmą kartą. Čia pjauti ir art
keliauja rašėivos – veltėdžiai, durmeliai
gerbėjai ir talentai – ne pirmąkart.*

*Nei priešų nėra, nei kovos už tėvynę:
lemtinga kova, pažymėta keiksmiais,
pakyla į tavo padangių žydrynę,
nugrimzta žemai po žydrais vandenais.*

*Ir štai mūs krūtinės jau nebekvėpuoja:
skaidrioj atmosferoj bėdos artimos
prieš saulę tartum virbalai mirguliuoja
lašeliai vandens, subadyti liepsnos.*

*Stotis paskutinė artėja kas dieną,
laike murzinam nebėra ateities;
nuo sapno lig sienos, nuo skausmo lig Vienos
siaurėja griuvėsiuose ratai lemties.*

*Anksčiau, nei mirtis, kuri nieko nemoka,
kaip gabalas švino pateks į plaučius, –
į žemą padangę paleisiu varioką,
ir veidas prieš rūkstantį vėją nuščius.*

Прогулка с другом человека

(Ночь. Улица Лизы Чайкиной. Пруд у кинотеатра „Баку“)

из многих дней единственный когда
перо к бумаге словно черт и ладан
отныне нераздельны суета
лохматым псом нахлынет и угадан
мельчайший жест и робкий поворот
и профиль заостренный и усталый
мои карандаши спроста берет
и чертит пишет колет рубит вяло
идет с собакой ночь вода кино
на фоне затаившегося рынка
проспект героя пионерки но
прозрачен взгляд как тоненькая льдинка
нависшая дамокловой свечой
увядшей кистью детского каштана
когда часы еще наперечет
и лица непонятны и устало
несет подарок мама в декабре
и мне запретны первые приметы
неслыханного праздника и бред
больного первоклассника а летом
опять вода за пазухой в горсти
течет по скулам соль и обжигающ
минутный взгляд не поле перейти
но жизнь прожить полжизни четверть знаешь
из многих дней единственный когда
наперечет смятенные причины
всё дорожают сыры и ветчины
и воет пес и в небе ни следа

1992

Pasivaikščiojimas su žmogaus draugu

(Naktis. Lizos Čaikinos gatvė. Tvenkinys prie „Baku“ kinoteatro.)

*iš daugelio dienų viena kada
ir popierius ir plunksna vėl tarytum
mira ir velnias neišskiriami greta
kaip šuo gauruotas ir atidarytas
konservas gestų posūkis klaidus
ir profilis aštrus iš tolo matos
mani pieštukai neskuba uždust
ir slysta rašo sprendžiasi šarados
su šunimi sau vaikšto sutema
vanduo ir kinas toly turgaus fono
prospektas pionierės vado va
ir žvilgsnis jau skaidrus kaip ant balkono
varveklis ledas kybantis kardu
damoklo virš galvos tarytum žvakės
kaštono iš vaikystės valandų
ilgų susiveria paslaptimi bet sekas
ir gruody atneša mama staiga
man dovanų dvejonės pirmutinės
didžiausios šventės draudžiamos liga
pirmoko kliedesiai paskui maudynės
per vasarą vėl tekantis vanduo
pavirs druska ant skruostų neuždusęs
vėl savo viščiukus skaičiuos ruduo
nes reik gyvent gyvenimą bent pusę
bent ketvirtį iš daugelio dienų
viena nes kitos rožinio karoliai
mėsa vis brangsta sūris butai guoliai
ir kaukia šuo ant debesų liūdnu*

Vertė GINTARAS PATAČKAS

Андрей Ходанович

BELARUS

Andrei Khadanovich (b. 1973), poet, literary critic and translator. He is also a professional researcher of French literature, and teaches its history at Belarusian State University. Topic of his thesis for a Doctor's degree was: *Charles Baudelaire: Structure of an aesthetic image and a poetic suggestion*. Translates poetry from French, English, Latin, Polish, Russian and Ukrainian. Khadanovich took part in several international translation workshops in Warsaw and Lvov. Contributor to Belarusian „Radio Free Europe“ and to the independent cultural press. Poetic laureate of Belarusian cultural journals, „Arche“ and „Krynitsa“.

Ліст на свабоду

*Мы покуль не народжаны народ,
мы вязьні скамянелых яйцаклетак,
мысленча запаволены чарот;
хтось падла, хтось зусім яшчэ падлетак,*

*хтось піша і рыторыкай старой
уводзіць юнакоў в заблужджэньне:
змагар, руплівец, ходаньнік, герой,
тытан, а мо й тытанік адраджэньня.*

*Стаміліся й губляем лік гадам:
гады ў турме паўзучыя, як гады!
Дзе ж та паўнагрудая мадам,
што ўсіх нас павядзе на барыкады?*

*Што маем, ёй бы кінулі да ног!
І вартавыя чуюць нашы енкi,
калі начамі ў каляровых снох
мы бачым гэту кралю без сукенкі.*

*Мы валім дрэвы, чэшам камяні,
капаем катлаваны і каналы,
чакаем на спатканьні, лічым дні
й абагаўляем сьвет наш дасканалы.*

Andrejus Chadanovičius, poetas, kritikas ir vertėjas, gimė 1973 metais. Profesionalus prancūzų literatūros tyrinėtojas, dėsto ją Valstybiniame Minsko universitete. Yra parašęs disertaciją apie estetinio vaizdo struktūrą Charles'o Baudelaire'o kūrinuose. Verčia eiles iš prancūzų, anglų, lotynų, lenkų, rusų, ukrainiečių kalbų. Dirbo tarptautiniuose vertimo seminaruose Varšuvoje ir Lvoje. Bendradarbiauja baltarusių „Laisvės radijuje“ ir nepriklausomoje kultūrinėje spaudoje. Kultūros žurnalų „Arche“ ir „Krynica“ poezijos laureatas.

L a i š k a s i l a i s v ė

*Mes kol kas dar tauta negimusi,
mes akmens kiaušialąstėj įkalinti,
nendrės, protiškai atsilikusios,
kas dvasna jau, kas dar tik dvaselė.*

*Kas dar rašo senąją retoriką,
jaunus protus dar varo į paniką:
darbo vyrai, kariai, pirmūnai, herojai,
atgimimo titanai, o gal titanikai.*

*Eina nebeskaičiuojamos datos –
kaliniams datos kaip bukos adatos.
Kur yra didžiakrūtė madam ta,
kuri mums vadovaus barikadose?*

*Viską mestume mes jai po kojomis!
Bet tik kameroj inkščiam, bevaliai,
kai per naktį spalvotai sapnuojame
parsidavėlę tą be suknelės.*

*Kertam mišką, akmenis skaldome,
kanalus ir naujas vagas kasame,
pasimatymų kaip duonos alkstame
ir pasauly išvelgiam pasakų.*

Бо верым: навакольнае лайно
цудоўным гноем станеца ў гасподзе.
Папраз закратаванае акно
гартуем дых, каб дыхаць на свабодзе.

г а р а д з к і р а м а н с

у год дваццаць восьмы як ты нараджэньнем пацешыў айчыну
амаль выпадкова ты стрэціў дзяўчыну дакладней жанчыну
вы стрэліся зь ёю на лесьвічнай клетцы на сёмым паверсе
шыкоўныя ногі й даруй мавазнаўца адметныя персі

такое здарэньне такая падзея такая прыгода
між сёмым і шостым дакладней паверхам ля сьмецьцераводу
яна была роўнай блукаючай зорцы вандроўнай камэце
калі грацыёзна цябе абмінула выносячы сьмецьце

бязь лішніх ілюзій без марных спадзеваў без падумкі задняй
яе правадзіў ты амаль да пярэдняй вітальні дакладней
ты крочыў у спальню з трымценьнем хлапечым з дрыготкай юначай
нічога такога ня меў ты і ў думках ды выйшла іначай

яна цалавала пяшчотнай ад сонца за ветрык лагодней
ты зь ёй сустракаўся штодзённа а часам і двойчы на содні
ты быў шараговым амаль выпадковым і зрэшты чарговым
каханкам красуні ў цагляным будынку сяміпавярховым

а сэрца пяшчотай бруілася ўпотай дакладней каханьнем
якое багомім кунежым і песьцім руйнуем і ганім
зь юрлівых і ўвішных зьбірае Ўсявышні нявернасьці чыніш і
цьвітуць ужо вішні а потым вішню зьяўляецца іншы

падводзячы вынік мілосным турботам нядзелям суботам
а потым няпруха а потым запоі а потым а потым
а потым з балкона зрываецца долу амаль выпадкова
і лічыш паверхі і дзякуеш лёсу сяміпавярхова

*Vis dar tikim: aplinkinis brudas
gali virsti gera trąša ūkyje.
Prie grotuotų langų plaučius grūdinam,
tam, kad laisvės ore pabūtume.*

m i e s t o r o m a n s a s

*metais dvimašuntais kai gimęs pradžiuginai savo tėvynę
pamatei tu tikriausiai netyčia moterį o gal merginą
septintojo aukšto aikštelėj – galėjai nuo laiptų nugriūti
tos nuostabios kojos ir atleisk puritone kokybiškos krūtys*

*toks įvykis vertas tapti tikru istoriniu pavyzdžiu
tarp aukštų septinto ir šešto tiksliau prie žalio šiukšliavamzdžio
jinai buvo lygi klajojančiai žvaigždei kometai aušrinei
kai gracingai apėjo tave nešdama išpilti šiukšlinę*

*be jokių iliuzijų norų slaptų ar beprasmių vilčių
tu ją palydėjai lig durų ir nepasilikai ties slenkščiu
įėjai miegamajam virpėjai kaip vaikas bailiai
tau nieko nebuvo galvoj bet netyčia išėjo kitaip*

*ji bučiavo kaip saulė šiltai ir švelniai kaip vėjelis grynas
pasimatymai kartą perdien ir net dukart kas per kaimynė
tu buvai toks netyčia išniręs eilinis ir ne per geriausias
šios gražuolės meilužis betono name septynaukščiam*

*paslapčia širdis skendo saldybėj kitaip tarant meilėj
kurią dievinam sergėjam seilėjam spjaudom ir keikiam
ant tavęs paleistuvi beproti krito Aukščiausiojo rykštės
sveikinu randi pas ją kitą kai taip žydi vyšnios*

*savaitgalį protas aiškesnis ir išvados aiškios: klaida
o tada pasiutimas tada užpylimas tada o tada
o tada balkone pasileidi netyčia ir tyčia krenti
ir skaičiuoji aukštus ir džiaugiesi kad jie septyni*

альба альбарутэніка

я стаю пры тваім акенцы
і няю табе сэрэнаду
ты ў акне ў празрыстай сукенцы
мне гаворыш мальчык ня нада

я ж чаканю рым дубальтовы
й не пайду да ранку дамоў
на ўсіх мовах пяць гатовы
(ты ня ведаеш гэтых моў)

па-японску як такубоку
па-кітайску як сам лі бо
я кахаю цябе глыбока
ты прымі гэту альбу альбо

засьпяваю новыя альбы
я давёў іх сёння да ладу
перайду для цябе цераз альпы
і складу ня альбу баяду

эх пакласьці цябе на раяль бы
і належаць табе найсуцэль бы
я цябе апяваю ў альбе
гэта як сустрэча на эльбе

мы хаўруснікі па мілосьці
ў пацалунку зьліемся палкім
дарагая ня трэба злосьці
„наўсуцэль“ гэта значыць „цалкам“

гэта варта вершаў і прозы
й трызньняць альбаю ў неспакоі
альбіносы і альбатросы
альбігоі і проста гоі

alba albaruthenica

*atsistojęs po tavo langu
aš dainuoju tau serenadą
vėjui plaikstant suknelę lengvą
man sakai tu: berniukas, nie nado*

*aš kalu sau dvejybinių rimą
neturiu ligi ryto namų
visos kalbos paklusti man ima
(tu nemoki tokių kalbų)*

*ir japoniškai kaip taku boku
arba kiniškai kaip pats li bo
aš pamilęs tave be juoko
tu priimki šią albą po to*

*aš kitų padainuosiu albų
tobulai man jos šiandien dedas
dėl tavęs aš pereisiu alpes
ir sudėsiu ne albą baladę*

*paguldysiu tave ant rojalio
ir jau niekas manęs neišgelbės
mano albos panašios mergele
į susitikimą prie elbės*

*susilies mūsų lūpos karštos
neišardomon meilės sąjungon
mylimoji tiktai nesipykim
“neišardoma“ reiškia “nedaloma“*

*šitai verta eilių ir prozos
beprotybės albos kankina
albinosą ir albatrosą
albigojų ir šiaip albiną*

напісаць пранізылівы вершык
пра каханьне што п'ю нагбом
зрымаваць традыцыйна зь „вершнік“
і пакінуць табе ў альбом

падбіраць беларускія словы
і крычаць іх адно табе
зразумелыя да паловы
і ня ўсім жыхарам эрбэ

у парыве літаратурным
барукаца зь дзявочым сном
трубадурам не трубадурнем
пад тваім замкнёным акном

Režisuotos fotografijos konkursas
Directed Photography Contest:
REMIGIJUS BIELSKIS
I vieta / I place

*parašysiu giliausią kūrinį
apie salves jausmų manyje
banaliai surimuosiu su „turinį“
ir užmesiu jį albume*

*baltarusiškų žodžių ieškojimai
betgi šaukt jais prasmės nebėr
tik pusiau suprantami žodžiai tau
ir gyventojų masėms BR*

*suvaldyt savy literatūrą
nebešaukti į aukštą dangų
trubadūru ne trubadurnium
būt po tavo uždaru langu*

Vertė MINDAUGAS KVIETKAUSKAS

Režisuotos fotografijos konkursas / Directed Photography Contest:

OLITA DAUTARTAITĖ II vieta / II place

JOHN F. *Deane*
IRELAND

John F. Deane (b. 1943), poet and novelist. He has published several collections of poetry, including the recent, *Christ, with Urban Fox*. His poetry has been widely translated. He founded *The Poetry Ireland Review* in 1979, and has received several prestigious prizes. He was elected Secretary-General of the European Academy of Poetry in 1996.

C H R I S T , w i t h U R B A N F O X

I

*He was always there for our obeisance,
simple, ridiculous,
not sly, not fox, up-front – whatever
man-God, God-man, Christ – but there.
Dreadlocks almost, and girlish, a beard
trim in fashion, his feminine
fingers pointing to the perfect
heart chained round with thorns;
his closed and slim-fine lips
inveigling us towards pain.*

II

*Did he know his future? while his blood
slicked down the timbers did he know
the great hasped rock of the tomb
would open easily as book of poems
breathing the words out? If he knew
then his affliction is charade, as is our hope;
if he was ignorant – his mind, like ours,
vibrating with upset – then his embrace of pain
is foolishness beyond though, and there –
where we follow, clutching to the texts –
rests our trust, silent, wide-eyed, appalled.*

Johnas F. Deane'as, poetas, romanistas, gimė 1943 metais, išleido keletą poezijos rinkinių, įskaitant *Kristus su miesto lapę*, išverstą į keletą kalbų, ir prozos knygų. 1979 metais jis įsteigė žurnalą *The Poetry Ireland Review* ir gavo keletą prestižinių literatūrinių apdovanojimų. 1996 metais jis išrinktas Europos Poezijos akademijos generaliniu sekretoriumi.

Kristus su miesto lapę

I

*Jis visad buvo ten, kad mes galėtume jį garbint,
juokingas, paprastas,
ne lapė, negudrus, atlapaširdis – visoks,
žmogdievis, dievažmogis, Kristus – bet tenai.
Plaukai beveik kaltūnas, mergiškas, barzda
madingai pakirpta, o moteriški
pirštai rodantys į tobulą
erškėčiais surakintą širdį;
o jo sučiauptos, plonos, dailios lūpos
mus gundo skausmui.*

II

*Ar jis žinojo savo ateitį? kol karštas
jo kraujas glostė medį, ar žinojo
kad kapo angą gožiantis akmuo
atsidarys lengvai nelyg eilių knyga
iškvėpdama žodžius? Jei jis žinojo
tada jo sielvartas – apgaulė, kaip ir mūs viltis;
jei nežinojo – protas jo, kaip mūsų,
virpėjo nevilty – tada jo skausmo troškulys
yra beprotiška kvailystė, ir tenai
kur sekam mes, įkibę į tekstus –
ten mūs tikėjimas tylus, išgąsdintas, negyvas.*

III

*I heard my child scream out
in pain on her hospital bed,
her eyes towards me where I stood
clenched in my distress;*

*starched sheets, night-lights, night fevers,
soft wistful cries of pain,
long tunnel corridors down which flesh
lies livid against the bone.*

IV

*Look at him now, this king of beasts, grown
secretive before our bully-boy modernity,
master-shadow among night-shadows,
skulking through our wastes. I watched a fox
being tossed under car wheels, thrown like dust
and rising out of dust, howling in its agony;
this is not praise, it is obedience,
the way the moon suffers its existence,
the sky its seasons. Man-God, God-man, Christ,
suburban scavenger – he has danced
the awful dance, the blood-jig, has been strung
up as warning to us all, his snout
nudging still at the roots of intellect.*

III

*Girdėjau savo dukrą išklykiant
ligoninės palatoj skausmą,
ji ieškojo akimis manęs ten stovinčio
iš sielvarto sugniaužusio kumščius;*

*krakmolytos paklodės, naktinės karštinės, naktinės lempos,
tylus, beviltiškai skausmingas verksmas,
ilgaus koridorių urvais lig galo, ten kur kūnas
pamėlęs šalia kaulų guli.*

IV

*Pažvelk į jį dabar, žvėrių karalius, augęs
slapčia dar iki mūsų skustagalvių modernybės,
šešėlių šešėliausias tarp nakties šešėlių,
per mūs dykynes sliūkinąs. Stebėjau lapę,
ji buvo numesta po ratais, išmesta kaip dulkės
ir kylanti iš dulkių, staugianti agonijoje;
ne tai ne liaupsės, tai tik nuolankumas,
mėnulis su kuriuo iškenčia savo būtį,
o dangus – sezonų kaitą. Žmogdievis, dievažmogis ar Kristus,
priemiesčių maitėda – tas, kurs šoko
klaikų šoki, kraujo džigą, įsitempęs
kaip perspėjimas mums visiems, jo snukis
dar vis į proto pamatus baksnoja.*

Penance

*They leave their shoes, like signatures below;
above, their God is waiting. Slowly they rise
along the mountainside where rains and winds go
hissing, slithering across. They are howling up*

*the bits and pieces of their lives, infractions
of the petty laws, the little trespasses and
sad transgressions. But this bulked mountain
is not disturbed by their passing, by this mere*

*trafficking of shale, shifting of its smaller stones.
When they come down, feet blistered, and sins
fretted away, their guilt remains and that black
mountain stands against darkness above them.*

Three Rivers

*I hold to you in the warm darkness beyond midnight,
your presence gracing my days with purpose, my nights
with permanence. Sometimes I reach for you and there is*

*no more than the down-current of abandonment, dread –
in you absence – wrapping me about. Once I sat
by a great river, willow leaves, green-gold, yellow-*

*ochre and finger-fashioned, idled on the water; I was
attentive to the swirlings and inwash after the lumbering
down-passage of a ship, and grew aware once more*

*of the longings in me for perishable, lovely things, knowing
that you were with me even in your absence. Came that
ravaging, down-wheeling flight of the shell-duck, their*

Atgaila

*Palieka jie batus it parašus žemai;
viršuj jų laukia Dievas. Kyla jie iš lėto
kalnų pašlaitėm, kur lietus ir vėjas
kiaurai juos košia švilpdamas. Jie neša*

*savo gyvenimų skutus, bereikšmių
taisyklių duženas, mažytes pražangas ir
nuodėmės liūdnas. Bet šio didžiulio kalno
nejaudina jų žygis, tik šiek tiek*

*skalūnai krusteli, pabyra smulkūs akmenys.
Jiems nusileidus, pėdos jų kraujuoja, nuodėmės
nebekankina, bet kaltė išlieka ir tas juodas
kalnas prieš tamsą dunkso, kabančią virš jų.*

Trys upės

*Tavęs laikausi šiltoje artėjančio vidurnakčio tamsoj,
tavo buvimas mano dienoms suteikia tikslą, o naktims
suteikia pastovumą. Retkarčiais siekiu tavęs, bet ten*

*nieko nėra tiktai vienatvės neišvengiamybė, siaubas -
tau nesant – apvelka mane. Sėdėjau kartą
prie upės didelės, žalios auksiniai, ochriškai geltoni*

*gluosnio lapai, tarytum pirštai, tingūs supos vandeny, tada
stebėjau sūkurius ir nubildėjusio pro šalį laivo
sukeltą mūšą, ir dar kartą supratau,*

*jog trokštu laikinų, mielų dalykų, ir žinojimo,
kad visada esi su manimi net ir nebūdama. Staiga
išblaškė tartum sviediniai į vandenį susmigę antys, jų*

*wheeling and gathering, how they splash-skidded to a halt
on the current's rush, till I recalled that day we sat
at another water's edge, sharing the gossip of our individual*

*pasts, you resting your head on my shoulder, till we knew
that day was an everlasting day, that the mystery of what says
forever is the mystery of the glory of perishable things.*

C a n t i c l e

*Sometimes when you walk down to the red gate
hearing the scrape-music of your shoes across gravel,
a yellow moon will lift over the hill;
you swing the gate shut and lean on the topmost bar
as if something has been accomplished in the world;
a night wind mistles through the poplar leaves
and all the noise of the universe stills
to an oboe hum, the given note of a perfect
music; there is a vast sky wholly dedicated
to the stars and you know, with certainty,
that all the dead are out, up there, in one
holiday flotilla, and that they celebrate
a fact of a red gate and a yellow moon
that tunes their instruments with you to the symphony.*

*meilikavimai, būrimaisi, kai jos besitaškydamos sustojo
sraunioj srovėj, iki prisiminiau tą dieną kai sėdėjom
ant kito upės kranto, dalindamiesi mūsų praeičių*

*apkalbomis, tavo galva ilsejosi man ant peties, kai sužinojom
kad ši diena bus amžina, kad slėpinys to, kas išlieka
amžiams, yra trapių dalykų triumfo slėpinys.*

G i e s m ė

*Retkarčiais, kai eini raudonų vartų link,
girdėdamas kaip groja tavo batai mindydami žvyrą,
geltonas mėnesis pakyla virš kalvos;
tu užveri vartus, atsiremi į viršutinę kartį
lyg būtų kažį kas jau užbaigta šitam pasauly;
naktinis vėjas bėginėja tuopų lapais,
visi triukšmai visatos rimsta
obojaus gaudesy, kuris pagimdo absoliučią
natą; bekraštis skliautas visas atiduotas
žvaigždėms, ir tu tvirtai žinai,
kad visos vėlės ten aukštai yra vienoj
atostogų flotilėj, ir jos švenčia
raudonų vartų ir geltono mėnesio buvimą,
koncertui derinantį jų instrumentus su tavimi.*

PĒTERIS *Draguns* LATVIJA

Pēteris Draguns (b. 1976 in Uogre, Latvia), poet. He studies the theory of culture, history and management at Latvian Academy of Culture. His poetry has been published since 1997. He is head of the Riga Youth Writers' Club, organizes literary meetings, and does the layout for the new literary magazine, *Luna*. He works at the newly established Latvian literary centre.

*Vai atceries laikus
kad mana slimā māte vēl bija nīpra
viņa virtuvē vārīja pelmeņus un sauca mūs
kad bija gatavi
mēs gājām vistālākajā istabā
tu man stāstīji par balkonu priekšrocībām
es līdu tavā gultā un meklēju tavus matus
tu smaidīji un rādīji vietu kur izgaist robeža
starp vīrieti un zēnu tā bija mute
alkas pēc pirmreizības
starp mums izzuda robežas un tagad nezinu
kas esmu
mana māte kaut kur vāra pelmeņus
un sauc mani kad ir gatavi*

Pēteris Dragunas, poetas, gimē 1976m. Uogrēje. Mokosi Latvijas kultūros akademijoje, studijuoja kultūros teorijā, istorijā ir menedžmentā. Poezijā publikuoja nuo 1997 metų. Vadovauja Rygos jaunųjų literatū rateliui. Organizuoja literatūros renginius. Maketuoja naujosios literatūros žurnalā *Luna*. Dirba naujai įkurtame Latvijos literatūros centre.

*ar atsimeni tuos laikus
kai mano serganti motina dar buvo žvali
ji virtuvėje virdavo virtinius ir mus šaukdavo
kai būdavo jau paruošti
mes eidavom į patį toliausią kambarį
tu man pasakojai apie balkonų privalumų
aš lįsdavau lovon ir ieškodavau tavo plaukų
tu šypsojais ir rodei vietą kur išblęsta riba
tarp berniuko ir vyro tai buvo burna
pirmojo karto troškimas
tarp mūsų pranyko ribos ir dabar nežinau
kas esu
mano motina verda kažkur virtinius
ir šaukia mane kai jau paruošta*

Man atkal kādu sausu izlakt būs
un atkal pilnu pildīt
pilnu pāri malām
šīs tālās alkas ir kā vēlīns lietussargs
kad ziemas salā skumjas večas
paceļ tos vīrs galvas
it kā izvairīdamies no
sārtām kļavas lapām
kas krīt un izdedzina mūs
bet alkas paliek brūce sulo
lūpas kvēli skūpstā kailo sniegu

Ko viņi dara ar netiklēm sievietēm
griež galvas rauj mēles
mauc stabā

ko viņi dara ar blandoņām vīriem
aizlej ar vīnu acis ausis un muti
un palaiž utiem ciemiem

mēs visi esam vāji viņi saka
viņas visas ir tādas viņi saka

man vėlei reikės kažką sausą išlakt
ir pilną pripildyti vėl
pilną ligi kraštų
šie tolimi troškimai lyg skėtis vėlyvas
kada žiemos šaltyje liūdnos senutės
juos pakelia sau virš galvos
tarytum nuo klevo
lapų raudonų taip išsisukdamos
jie krenta ir mus jie išdegina
bet lieka troškimai ir žaizdos rasoja
sniegą nuogą bučiuoja lūpos aistringai

ką jie daro su ištvirtėlėm žmonomis
pjauna galvas liežuvių rauna
pamauna ant kuolo

ką jie daro su vyrais bastūnais
užpila vynu akis ausis beigi burną
ir paleidžia į kaimus kitus

mes visi silpni esam jie sako
jos visos tokios yra sako jie

*Ilgi gaviļēts
ilgi prieks piesaukts un vilkogas plūktas
jau sen akās vien žults un zīlgani akmeņi
pilnības alkās kapeika mesta jau sen laimīgie tiekas
zem zemes un dzisušiem skatieniem nolād nelaimīgos
un nav spēka kas spētu liktu sulām atpakaļ vērsties
nav spēka kas iepūstu akmens dievos dvašu
izrunāt vienīgo vārdu ko alkst dzirdēt ikviens –
nepiedod*

*Es zinu kādēļ mirst suņi
viņu dvēseles kauc bez balsīm
uz pusnakts mēnesi tukšo*

*es zinu ka vērts ir dzīvību aizkaukt
pret debesīm tukšām un mēmām
mani suņi skrien nakti bez elpas
tukšo mēnesi aizklāt*

*ilgai džiūgauta
ilgai malonumas viliotas ir šunvysnės skintos
seniai šuliniuos vien tulžis ir melsvuojantys akmenys
pilnatvės troškimams mesta kapeika jau seniai susitinka laimingieji
po žeme ir užgesusiais žvilgsniais nelaimingus prakeikia
ir nėra jėgos kad pajėgtų lieptų sulai tekėti atgal
nėr jėgos kad įpūstų akmenis dievams dvasią
išstarti vienintelį žodį kurį geidžia girdėti kiekvienas –
neatleisk*

*aš žinau kodėl šunys miršta
jų sielos bebalsės kaukia
į vidurnakčio tuščią mėnulį*

*aš žinau kad gyvenimą verta nukaukti
priešais dangų nebylų ir tuščią
mano šunys lekia be kvapo nakty
tuščią mėnulį uždengti*

Vertė ERIKA DRUNGYTĖ

ANDRES *Ehin* ESTONIA

Andres Ehin (b. 1940 in Tallinn), poet, translator, editor, graduated from the University of Tartu in 1964 as a Finno-Ugric philologist, worked for various journals, and participated in expeditions exploring small Finno-Ugric and Samoyedic nations in northern Siberia and European Russia. He has published 11 poetry books, 2 novels, 1 collection of short stories, 20 radio plays, 2 cinema scripts, and translated into Estonian works by many authors.

T ä i s k u u k e s k p ä e v

*Igal südaööl ründab mind päike,
põlevad voodi ja kirjutuslaud,
kärssab pisut ka külmkapp köögi kõrval.
Ärkan ja katus on kadunud.
Imestan, et põrand veel kannab.
Igaks keskpäevaks on kuu tõusmas taevalakke.
Ta puhub laiali voodituha,
võrsutab humalad ja metsviinapuud väänlema
kirjutuslaua ahervaremete ümber.
Sahtlitest tõstavad keldrikahvatud templielevandid
oma lolidid päevaste tähtede poole.
Olen moondatud mooniks,
kes raputab kõrisevaid seemneid
saiaviilule mu lõõritava naise käes.
Katuseparandaja tukub kusagil silmapiiril,
naelakast pea all.
Külmkapp köögi kõrval saab sisse
teise hingamise
ja kuukiired susisevad sõbralike vaskussidena
mu gorillakarvades, mu habemes ja juustes.
Juba ronivad mu lapsed kuud kartmata
iseenesest kerkinud tarkadele sarikatele.*

Andres Ehinas, poetas, vertėjas, redaktorius, gimė 1940 metais Taline, Tartu universitete studijavo finų-ugrų filologiją, dirbo įvairiuose leidiniuose, dalyvavo ekspedicijose, tiriančiose Rusijos Šiaurės Sibiro ir europinės dalies fino-ugrų ir samojedų tautes. Jis išleido 11 poezijos rinkinių, 2 romanus, apsakymų rinkinį, parašė 20 radijo pjesių, du kino scenarijus, išvertė į estų kalbą daug užsienio autorių.

Pilnatie s vidudienis

*Kiekvieną vidurnaktį saulė puola mane,
suliepsnoja lova ir stalas,
net šaldytuvas virtuvėje ima žioruoti.
Pabundu, o stogas pradingęs.
Nuostabu – tebelaike grindys.
Kiekvieną vidudienį mėnuo šauna į skliautą.
Jis pusto ir žarsto lovos pelenus, želia
apyniais ir vynuogienojais, apraizgančiais
rašomo stalo nuolaužas.
Iš jo stalčių pilki it žemė šventyklos drambliai
tiesia straublius į dienos žvaigždes.
Užkerėtas virstu aguona,
barstančia sėklas ant duonos
savo dainuojančios moters rankoje.
Stogdengys užsnūsta kažkur ties horizontu,
vinių dėžutė po galva.
Šaldytuvas virtuvėje vėl alsuoja,
mėnesiena šnypsčia lyg draugiškos žiežirbos
mano beždžionplaukiuose, barzdoj ir jūroj.
Vaikai nebijodami mėnesio ropščias
iki pat išmintingų levituojančių gegnių
ir žandus išpūtę mėnuliškai pučia*

*Nad puhuvad, põsed punnis peas, kõhna korstnasse,
ja see hakkab undama nagu telefonipost
talveöisel maanteel kõrge kuusiku vahel.
Nüüd näpistan oma nina, löön pärani lahti
pilkumatud silmad ja näen:
täiskuukeskpäev on tööpoolest käes.*

1998

K e v a d t a p a m a j a t a g a

*Tapamaja vaikne.
Ei seal tapeta.
Tapapakud puhtad –
ainsa rappeta.*

*Tapamaja taga
kuulan ööbikuid –
ainus tummahammas
keset toomepuid*

1976

*valgel ööl
tõukan väikese sõrmega
viirastusliku ja kaalutu linna
eest ära*

*jääb maa ja mere lagedus
jääb öö varjudeta valgus*

1993

*į kaminą laibą, kuris ima spengti
tarsi telegrafo stulpas, išalęs
eilėję prie žiemos nakties kelio
per išlakių eglų mišką.
Tad susižnybiu nosį, plačiai
atsimerkiu ir spoksau:
mėnesienos vidudienis – iš tikrųjų.*

Pavasaris už skerdyklos

*Skerdykloj tyla.
Nevyksta darbas.
Kabliai nušveisti, ant jų
Jokie sąnariai nekabo.*

*Už skerdyklos nutilusios
Lakštingalos suokia.
Ir tik vienas galvijas
Pavasariį po gluosniais.*

(Pasiūsti ką nors klausytis lakštingalų – estų kalboje reiškia nužudyti.)

*baltąją naktį
mažuoju pirštu besvorį
vaiduoklišką miestą išstumiu
iš savo akiračio*

*tuščia žemė ir jūros plynė liks
bešešėlė nakties šviesa liks*

Meie jõulukink P-le ja B-le

„prantsusmaa ja belgia
võitlevad pidevalt
inimõiguste olukorra
parandamise eest
araablase ja mustade aafriklaste
talveõine olukord
pariisi metroo
soojade ventilatsioonivõrede peal
on juba päris hea“

tõdeb i õ ülemkomissar nehatu näärisokk
„seepärast saavad
prantsusmaa ja belgia
meilt jõulukingiks
balti riigi austava nimetuse

nüüdsest peale on nad
balti ühisturu
täieõiguslikud liikmed“

verivorstjatele päkapikkudele
on kaerakiletatud labidad
juba kätte antud

palehigis kaevavad nad balti merd
ikka ikka lõuna poole
sinna kus mannekeen pissib
ja eiffel taevast torgib

Kalėdinė dovanėlė P-jai ir B-jai

*„Prancūzija ir Belgija
nuolatos atkakliai kovoja
idant pagerintų
žmogaus teisių padėtį.*

*Arabų ir afrikiečių
žiemos naktimis susispietusių
virš Paryžiaus metro vėdinimo
grotelių jau sąlygos gana geros“ –
paskelbė Vyriausias žmogteisių komisaras Kalėdinis Revelio Elnias.*

*„Todėl šių Kalėdų proga
Prancūziją ir Belgiją
Baltijos šalys skelbia
nuo šios dienos pripažįstančios
Bendrosios Baltijos rinkos
tikrosiomis ir pilnateisėmis narėmis.“*

*Kraujavėdarių elfų
rankose jau avižinės
košės samčiai.
Vėdo prakaite jie
kasa, veda Baltijos jūrą
piečiau, kuo piečiau į ten
kur manekenė meža
o Eifelis duria dangų.*

Kägistatud mustanahalise lauljatar
kättemaks Trinidad'i auriku pardal

*Ma olin stjuuard vanas Trinidad'i laevas,
Kus pidin mürgitama ühte hollandlast.
Kuid heroini mu ajju augu kaevas –
Mahalia tuli siis mu mannalast.*

*Must nägu, valged kindad, rauged reied,
Sealt ilmast tulid kägistama mind.
Paks naerev hollandlane korraldab mu peied.
Nüüd meenutan, kuid kägistasin sind.*

*Seal Trinidadis, kõrtsi tagakambris
Su man narkootilisi olen veetnud öid.
Ei teadnud sa veel minu salanumbrit.
Ei teadnud ma, et oled suguharu nõid.*

*Ma nutsin härdasti, kui baaris kindral Jackson
Mul ütles, et pean kägistama su.
Julm kindral lausus: „Näita, mis sa jaksad.“
Mus värisesid liha kui ka luu.*

*Su juurde tulin, hinges arm ja kurjus.
Sa soojalt hingasid, su põsil nõidus punas.
Su kõri pitsitus mul esmalt nurjus.
Loits lõkendas su lüümes silmamunas.*

*Nüüd tean, et ballikindad, rauged reied
On sul, kui tuled kägistama mind.
Paks, naerev hollandlane korraldab mu peied?
Laip sulpsatas, taas tüüin on merepind.*

*Must nägu, valged kindad, rauged reied,
Sealt ilmast tulid kägistama mind.
Paks, naerev hollandlane korraldab mu peied?
Laip sulpsatas... taas tüüin on merepind.*

Pasmaugtos juodos dainininkės grėsmė
Trinidado garlaivyje

*Stiuardas buvau senam Trinidado laive,
Storą olandą turėjau tenai nunuodyti,
Bet heroinas prakiurino mano smegenis.
Tada tu, Mahalija, atėjai iš požemių.*

*Tavo juodas veidas, baltos pirštinės, šlaunys apgauliai apatiškos,
Iš požeminio pasaulio atėjai pasmaugti mane.
Storas, linksmas olandas surengs man laidotuves.
Dabar prisimenu, kaip pasmaugiau tave.*

*Trinidade, mažam kambarėly už baro –
Leidau su tavimi narkotiškas savo naktis.
Tu dar nežinojai mano slaptojo skaičiaus.
O aš nežinojau, jog tu žiniuonė savo genties.*

*Gailiai verkiau, kai bare generolas Džeksonas
Sakė man, kad turiu pasmaugti tave.
Žiaurusis Džeksonas sakė: „Parodyk, iš ko padarytas“.
Visa mėsa ir visi kaulai virpėjo many.*

*Nuėjau pas tave su meile ir su blogiu širdy.
Šiltai alsavai, raganytė rausvino tavo skruostus,
Pirmas mėginimas smaugti tave nepavyko.
Liepsnojo tavo kerai skaidriuos akių obuolius.*

*Juodas veidas, pirštinės baltos, šlaunys apgauliai apatiškos...
Iš požeminio pasaulio atėjai pasmaugti mane.
Ar storas, linksmas olandas surengs man laidotuves?
Mano negyvo kūno pūkštelėjimas... Ir jūra vėl rami.*

KATARINA Frostenson

SWEDEN

Katarina Frostenson, poet, playwright, and prose writer, translator of French literature, was born in 1953 in Stockholm. She studied literature, film and drama at Stockholm University. She made her debut in 1978 and since then she has published about 20 books, mostly poetry, several of them awarded with important literary prizes. In 1992 she was elected to the Swedish Academy.

K o m A n s i k t e

Kom

Ansikte

Du svarar mig

Vem kan motstå min röst

mina armar

Här är mitt bröst

tar du det

är du ett barn

Vem kan motstå mina...

I mina armar

vid mitt bröst

är du ett barn

att vagga

sjunga om

Sången målar ett ansikte

Här. Ett barn

en munk

Någon liten vit varelse

som alltid stannar

Kom

hiit ansikte!

Iš „Rena Land“, 1980

KATARINA Frostenson

ŠVEDIJA

Katarina Frostenson, poetė, dramaturgė, prozininkė, prancūzų literatūros vertėja, gimė 1953 metais Stokholme. Stokholmo universitete studijavo literatūrą, kiną ir teatrą. Ji debiutavo 1978 metais ir nuo to laiko išleido apie 20 knygų, daugiausia poezijos, už kelias jų gavo svarbias literatūrines premijas. 1992 metais ji buvo išrinkta Švedų akademijos nare.

E i k š Ve i d e

Eikš

Veide

Tu atsakai man

*Kas atsispirs mano balsui
mano rankoms*

*Čia mano krūtis
jei ją paimsi*

tu vaikas

Kas atsispirs mano...

Mano glėby

prie krūties

esi vaikas

sūpuoti

dainuoti vėl

Lopšinę piešiančią veidą

Čia. Vaikas

vienuolis

Maža būtybė balta

visada pasilieianti

Eikš

Šeen veide!

I e n t a v l a

*Syster tar en hand
och leder ner i ekan
Årtag klyver svart vatten
Berg, toppiga kammar –*

*barnen reser–
nakna underliv, rakade skulter
Årtag, längs botten sträcks senigt, oändligt långt – hjärtat
ur harens kropp...barn, har fåglar pickat era nackar
till kala röda fnashalsar av –*

Vattnet reser sig vi går in i far

*Syster – står i dörrens öppning
och lyssnar
till Hans entoniga röst...
hon blir gammal
Å, syster långben, skraköga
Du står vid spegeln
Och bleks –*

*Ring,
syster, ring! Sänd telegrafiskt
din bildspegel av
nakna, rakade..., vita –*

*Sitter och skriver ett tecken, ett med
Ett med axlarna Vet
jag är en tavla där jag sitter i soffan
krympt, blek, ett i, klädd i svart Ensam
som en liten familj*

Viename paveiksle

*Sesuo ima ranką
ir veda žemyn į valtį
Yriai vandenį juodą kapoja
Kalnai, smailiadantės šukos –*

*vaikai keliauja –
nuogos papilvės, viršugalviai nuskusti
Gilūs yriai gyslom driekiasi į begalinį tolį – širdis
iš kiškio kūno... vaikai, ar jūsų sprandus nulesė paukščiai
kad jūsų nuogi kaklai raudonai suaižėjo*

Stojas vanduo, į požeminį kelią įžengiamo

*Sesuo – stovi tarpdury
klausydamosi
Jo monotoniško balso...
gyvens jį ilgai
Ak, ilgakoje sese, dančiasnapio akie
Tu stovi prie veidrodžio
ir blykšti –*

*Skambink,
sese, skambink! telegrafuok
savo atspindžio veidrodį
nuogų, skustų..., baltų –*

*Sėdžiu, rašydama ženklą, vieną
Vieną pečiais Žinau
paveikslas esu sėdinčiosios sofoje
susigūžusios, išblyškusios, juodai apsirengusios Vieniša
nelyg mažytė šeima*

*kommer en man, utifrån
annan tid Kommer
du, ängslig, fallande
mot mig – tyst*

*Tyst. Du behöver inte veta
Du behöver inte vara rädd
Du är utanför tavlan och de här barnen vet
vart de är på väg*

Is „Den andra“, 1982.

J u n g f r u n

*Mot slätten
mot det blinda myllret
en hel världs vilja ansiktenas vita mur
den äldsta fordran: ja, någon som liknar mig
någon som liknar mig in
i det sista*

*Man talar sig ljummen
diktar sig varm, i försonliga cirklar
och skriver sig rakt in i kylan,
där ansiktet upphör, den andres
detta stora, svala öppna
detta frisinnade rum – jag vill veta vad
du kunde bli*

*ateina vyriškis, iš
kito laiko Ateini
tu, sutrikęs, griūvantis
link manęs – tylus*

*Tylus. Tau nereikia žinoti
Tau nereikia bijoti
Tu ne paveikslė ir tie vaikai žino
kur eina*

M e r g e l ė

*Link lygumų
link sumaišties aklos
viso pasaulio troškimai balta veidų siena
seniausias poreikis: taip, kažkas į mane panašus
kažkas į mane panašus
iki galo*

*Kalbama sau drungnai
kuriama sau šiltai, taikiuose būriuose
įsirašoma tiesiai į šaltį,
kur veido nelieka, to kito
ta didelė, vėsi atvira
ta laisvamaniška erdvė – noriu žinoti, kuo
tu galėjai būti*

Överblivet

nu kommer det där ljudet igen en hes utdragen andning

*i bild: en människa ett fält november
en vinögd schäfer med fläckig nos i de kala utmarker
misstänkta*

som din ort

där, där man väntar ytterst

München Paris Austerlitz Stockholm Milano

*De kalla städernas hopp
De fula platsernas kön platser där skräp står
fram som helighet*

smittande frånvänt lockande bort

*jag sitter i en väntsal
och äter kokt svart nos
Det är frukttider.Fall. Bakom glas
drar höga, blå djur sina klövar
genom alger och regn Stiger
Störtar Har aldrig bett
i halvhjärtat
i den avklippta frasen
den bara handen ögats
stirrande fläck*

och i saknaden brinner ett ljus

L i k u t i s

ir vėl tas garsas sugrįžta kimus ištęstas kvėpavimas

*paveikslė: žmogus laukas lapkritis
žvairas aviganis dėmėtu snukiu plikuos pakraščiuos
 kurie dėjos*

tavo tėviške

ten, kur kraštutinių apstu

Miunchenas Paryžius Austerlicas Stokholmas Milanai

atšiaurių miestų viltys

*bjaurių vietų lytys kur šiukšlės išplaukia
 šventenybės vieton*

kerinčiai nuviliojamos nusukamos šalim

aš sėdžiu laukimo salėj ir valgau virtą juodąjį snukį

Tai vaisių metas. Kritimas. Už stiklo

aukšti melsvi gyvuliai velka savo kanopas

per dumblą ir lietu Kyla

Rėžiasi žemėn Niekada neprašiau

droviai

trūkinėjančiais sakiniiais

tik rankoj akies

dėmė spoksanti

ir ilgesy dega žvakė

Allhelgona

*Allhelgona kal, könslig mark hållar
våta skreva jag ger*

*min tunga Varje kropp ett rykande begär
men har glömt det Röjer inte Stockholms strödda
människor*

Någon som plötsligt stannat av –

mitt ute i gatan Utsträckt hand

*vilka jordar rör sig Seglar
under röda skikt*

*mun mot sten kön
mot löv Hård
skälvande öppen Kom
fyll mig, med det enda sänk ner det vita
tomma kärlet*

*alla fält släckta gröna
slånets bleka blad de svarta bären ett dunkande
ett minns*

*Äpplen under gräsen
grå döda starka trådar*

*i mörkret tar vi in de sista astrarna
löven låter sig bäras*

Vėlinės

Vėlinės nuoga, gašli žemė akmens plokštės
dulksna įtrūkimas aš duodu

savo liežuvi Kūnai smilkstantį geismą
užmiršę Stokholmo žmonių išbarstytą
netvarko
Kažkas sustojo staiga –

lauke vidury gatvės Ištiesta ranka

kokios žemės banguoja Buriuoja
po raudonaisiais klodais

burna į akmenį lytis
į lapą Kieta
virpanti atvira Ateik
pripildyk mane, tuo vieninteliu panardink tą baltą
tuščią qsočių

visi laukai užgesę žali
išblyškę kryklės lapai juodosios uogos dunkėjimas
atmena

obuoliai po žolėm
pilki negyvi stiprūs siūlai

tamsoje įnešame paskutiniąsias aštras
lapai duodasi nešami

N i c e

*Apelsiner och duvor
solen är blå
snäcka ur ditt öra silar
ljusets rosa sand*

Iš „I det gula“, 1985.

INGA *Gaile*
LATVIA

Inga Gaile (b. 1976 in Riga), poet. She studied at the Latvian Academy of Culture. Now she is studying at the faculty of history and philosophy, Latvia University. She published a collection of poems, *Time Was In Love*, 1999, which was awarded the Klav Elsberg prize.

*Tu iegriezies it kā nejauši
Itin kā garāmejojot
Es mazgāju grīdas un
Ūdens duļķainā spogulī
Ziedēja pirkstu gali.
Es dziedāju tā, ka dunēja koki
Šķībi, skaļi un zaļi.
Tāda diena, kad mazgāt grīdas,
Lai visiem samirktu kājas.
Tāda diena – tu iegriezies nejauši
Un manis nebija mājās.*

N i c a

*Apelsinai balandžiai
mėlyna saulė
tavo ausies kriauklė sijoja
rausvajį šviesos smėlį*

Vertė LIANA RUOKYTĖ ir KORNELIJUS PLATELIS

INGA *Gaile*
LATVIJA

Inga Gailė, poetė, gimė 1976 m. Rygoje. Mokėsi Latvijos kultūros akademijoje. Šiuo metu studijuoja Latvijos universitete, Istorijos ir filosofijos fakultete. Išleido eilėraščių rinkinį *Laikas buvo įsimylėjęs*, 1999, už kurį apdovanota Klavo Elsbergo premija.

*Tu užsukai tarsi netyčia
Tartum pro šalį eidamas
Aš mazgojau grindis ir
Drumzlinam vandens veidrody
Žydėjo pirštų galai.
Aš taip dainavau, kad gaudė medžiai
Kreivai, žaliai ir garsiai.
Tokia diena, grindų mazgojimui,
Kad visiems kojos permirkty.
Tokia diena – tu užsukai netyčia
Ir manęs nebuvo namuose.*

No vienas bezgalības uz otru mēs raudam
Briesmoni, eņģeļi, kūstošas lāstekas
Zemeņu smaržā pirms saullēkta.
Mans mīlais, kā šovakar snieg,
Debesis sārtas, snieg balts un mēs esam kopā
Manā sirds dunonā.
Šorīt es pamodos tumsā un mana adrese bija mainījusies,
Manas acis bija kā divi narkotiku indifikatori,
Un manas rokas valša satvērienā.
Princeses dala skūpstus, es tos vācu
Pa sētmalēm, notekcaurulēm un aizaugušiem dīķiem.
Tu kādu brīdi panāc man līdz manā pārgājienā pēc 100 baltiem zirgiem
Un paliec iededzināts manā kakla iedobē kā lilijas zīme.

Cik triviāli!
Es sapņoju par prieku
Tais virtuvēs, kur nenovāktas egles
Kopš tālas ziemas serpentīnu pin,
Un bārdas nazis piezīdies ar maizi
Caur sārtu ausmu dienas ritmu trin.
Cik triviāli!
Es murguju un sitos kā naktstaurenis
Jūsu denīnos.
Jūs vieglu smaidu ceļat bālo delnu,
Lai aizdzītu no liesmas mani nost.
Es sadegšu no augstuma un bada
Tais virtuvēs, kur logos sitas sārts,
Vien mazliet rūgteni no sadegušām lapām.
Ik! Manuskripti nedeg. Paliek smārds.

*Nuo vieno verkiame kraštutinumo mes į kitą
Pabaisos, angelai, varvekliai tirpstantys
Prieš aušrą braškių kvapo.
Mielasis mano, kaip sninga švakar,
Dangus raudonas, sniegas baltas ir mudu esame kartu
Mano širdies gaudesyje.
Šį rytą pabudau tamsoj ir buvo pasikeitęs mano adresas,
Ir buvo mano akys kaip du narkotikų identifikatoriai,
Ir mano rankos valso susikibime.
Princesės bučinius dalina, aš juos renku
Po pakiemius, nutekamuosiuos vamzdžiuos, apžėlusiuose tvenkiniuos.
Kada nors mano žygin eikš drauge su manimi 100 baltų žirgų ieškoti
Ir lik išdegintas manoj kaklo dubumoj lelijos ženklui.*

*Kaip trivialu!
Svajojau apie malonumą
Tose virtuvėse, kur eglės nenupuoštos
Nuo tolimos žiemos dar pina serpantiną,
Ir kur skustuvas prie duonos prisisiurbęs
Pro rausvą aušrą galanda dienos ritmą.
Kaip trivialu!
Aš kliedžiu ir mušuos tarsi nakties drugys
Į jūsų smilkinius.
Lengvai šypsodamies jūs keliat blyškų delną
Kad nuo ugnies mane nugintumėt.
Nuo šalčio ir nuo bado aš sudegsiu
Tose virtuvėse, raudonis kur į langus mušasi,
Tik truputėlį kartsteli nuo lapų jau sudegusių.
Gugt! Manuskriptai nedega. Palieka kvapas.*

*Nu, jā es gāju pa jumta kori.
Meitenes spiedza, sniegs sagrieza pasauli.
Tumsa izrādījās par biezu.
Rokas par vieglu. Acis par tuvredzīgu.
Sirds izrādījās sniega bumbiņa
Kāda delnā.
Nu jā, es gāju pa jumta kori.
Meitenes spiedza. Puiši palaida vaļīgāk ieroču siksnas.
Foxis vulgaris, mazliet smaržo pēc meža
Mazliet pēc dūmiem.
Nu jā, es gāju, pārdalot pasauli divās daļās
Tajā, kur vienmēr karo un tajā, kur rozes spiedz.
No rīta izrādījās, ka krist var tikai pa vienam
Un tikai savējo gūstā.
Kaut arī tik biezi sniga, ka ne šāvienu pēdas,
Ne rožu smaržas vairs nemanīja debesīs.*

Režisuotos fotografijas konkursas / Directed Photography Contest

ANTANAS A. JONYNAS Paskatinamasis prizas / Runner-up prize

*Na taip, ėjau stogo kraigu.
Spiegė mergaitės, pasaulį supjaustė sniegas.
Tamsa pasirodė per tanki.
Rankos per lengvos. Akys per trumparegės.
Širdis pasirodė sniego sviedinukas
Kažkieno delne.
Na taip, ėjau stogo kraigu.
Spiegė mergaitės. Vaikiniai atleido ginklų diržus.
Foxis vulgaris, kiek mišku kvepia
Kiek dūmais.
Na taip, ėjau, į dvi dalis pasaulį perdalindama.
Į tą, kur visuomet kariauja ir į tą, kur spiegia rožės.
Ryte paaiškėjo, kad kristi galima tikrai po vieną
Ir tik savųjų nelaisvėn.
Nors ir taip gausiai snigo, kad nė šūvio pėdos,
Nė rožių kvapo danguj daugiau nepastebėjo.*

Vertė ERIKA DRUNGYTĖ

Režisuotos fotografijos konkursas / Directed Photography Contest

IZTOK OSOJNIK Paskatinamasis prizas / Runner-up prize

SIGITAS *Geda*
LITHUANIA

Sigitas (Zigmas) Geda (b. 1943 in Paterai village, Lazdijai region), poet, playwright, translator, essayist, literary critic, studied Lithuanian philology at Vilnius University. He made his debut in 1966 with the poetry collection, *Pėdos* (*Footprints*) and since then has published more than twenty books, including poetry, literature for children, essays, reviews, and translations. He was awarded the National and other prestigious prizes. Selected Poems have been published in German and Swedish, and this year in English as *Biopsy of Winter*. He lives in Vilnius and works at the cultural weekly, „Šiaurės Atėnai“.

THE ELEGY OF RETURNING
(Sugrižimo elegija)

for Henrikas Nagys

*So where is this place, after all, where is God's home.
A tree grows here, here a man stops—
Where the door's ajar, there is God's home—
But I open it, and God leaves,
God goes away, and I stay here,
I close, and He opens.
He is a creator and I'm just a doer.
He is in the light and I'm in the dusk.
He is the song and I'm just a refrain.*

*So where is God's home, after all?
He is light, and I am black and white.
He is life, and I halfway with death.
Quickened, you'll grow into a Jew.
Every rule will be to punish you.
When others stand on two feet, you'll be
One-legged forever.*

*Your leg is a pillar.
Your leg is for the tree of death.
Dance, man, hop high, reach
Half a hairsbreadth inch.
The sky will be rent if you sing,
The Messiah poised to descend.*

*Hallelujah for the homeless,
Hallelujah for him who created me,
Hallelujah for him who set the waters free,
Hallelujah for him who holds the pillar.*

*If you dance well, God will come.
If you hop high, the pillar will rejoice.
When you sing out of grief, the sky will open,
But always there will be those who laugh.*

*What is left for a Jew, when the house is burning.
A Jew has to go, to go confess his sins.
When the world burns, we recognize ourselves.
Nothing is burning in this valley.
But the fire-cleansed hearts of the Jews.*

*Cleansed hearts make a home for us.
Deep waters welcome our return.
We give back legs to the tree of death.
So few recognize the tree of blood.*

*Hallelujah for the homeless,
Hallelujah for him who continues on,
Hallelujah for the one who returns through water,
Hallelujah for the one
Who season after season stiffens.*

from Testament
(iž „Testamento“)

*In the train station the engineer releases the steam,
on Ulysses' return everywhere there was drinking...*

*A lot was drunk. Later on I thought
that I had passed a century here,
behind this table, under this stone, by this cross.
I'll go now,
it's a good wind, and the stones and skull
almost empty, clean –
a place for winds to blow!*

*I'll come back barely alive through the forsaken,
wild and reaped streets of the cities,
there, where woodcocks skulk,
where of late I fed on blue, celestial bodies...*

*Surely now I'll return, lost,
a kid left by his father,
an old man now, wily,
with morning-glories blooming
on his head.*

*So here's the parish, and laid out
in rows are Jew-bashers, lasses, shavelings –
best to bed down in a ditch, near mommy.*

*Farewell to the living! Make hay while you're strong,
the best spirit, as you know, is in Heaven.*

Fugue To The Landscape Of The XXI Century I
(Fuga XXI Amžiaus Gamtovaizdžiui I)

*There, on some bushes to whom we are total
strangers, a bird will alight and sing,
wide-open mouth, blue-winged –
o' sing harmoniously, sing, all of you,
like last year, like this,
mouths wide-open, wings blue.*

*The big losers of life
not expecting fame, nor recognition,
nor disciples,
are photographed here for the last time
on the white paper of the Janonis papermill
not far from Petrašiūnai, in the rain.*

*We remained alone. Our hair grown long,
glazed like sweet-flag in a frosted bog.
To winter here with ducks.
Where's that one? Where's the other?
Brown sparrows are all of a flutter.
Where's Onute? She would sit at the far end of the bench in tears.
Dark will be this All Saint's Day. Old crones lighting candles,
sticking wax under the nose, smelling, farting, laugh...
We are alone, hatless, wearing old Jews' glasses.
Private's topsy-turvy. Kazys Binkis, so to say.*

*The blackest of ravens stares at us from a telephone pole,
a silver-gray horse and a silver fish
are cast ashore...
We passed by them like trains of light,
frozen into glowworms.
Winter at hand. With chalk-powdered sleeves-through our native land.*

*Space, full of women, lint-white, slightly blue.
Sometimes greenish, especially at night, and somehow
fluttering.
All of them naked-small and big, full-bosomed, barefoot,
by porches, the tunnel, the restaurant...
The rest-rattling skulls, horses, little jesuses
shriveled over the sacrum.*

*Reality resounds not from long looking,
not by our grasping the substance,
but because we keep crossing the eye.
Instead of our glance we give off
the stability of stone or the sky.
Let them watch and wonder: birds,
stones, fish. Let them carve
their own light into moraines.
Yes, we all watch, our looking resounds,
murmurs and glimmers
like the bluest of seas.*

*And a guiding star looked from behind a building,
stared while we stood there, keeping track of us,
while we were resembling a rosary,
surely making a mental note of everything,
so to return home, so to dream:
you are sleeping, and it curries your hair
with a horse's comb,
grinds its teeth, remembering the devil's prayers.*

*And one night we almost found it, grasped it,
when from the crooked buildings
the lighting skewed down.
We were about to grab that dark yellow edge,
meat and grass. That was our sole concern:
to set straight the lighting of the head.*

*Sneeze and say: just as thorns fit the blossom,
so uncomeliness graces beauty, clay suits the diamond,
dust suits gold...
Fieldstones lie next to silver.*

Metaphorical Supplement
To Pascal's World Feeling
(Metaforinès Pascaliò
pasaulējautos variacijòs)

in metonymical progressions

<i>Pascal</i>	<i>the emanations</i>
<i>would have</i>	<i>of the waters</i>
<i>said</i>	<i>and from</i>
<i>more</i>	<i>the waters</i>
<i>contemplating</i>	<i>onto the stem</i>
<i>not in one</i>	<i>crawls</i>
<i>line</i>	<i>a dragon</i>
<i>but in many</i>	<i>fly</i>
<i>ways</i>	<i>divinity</i>
<i>like ancient</i>	<i>echoing</i>
<i>Japanese</i>	<i>moving away</i>
<i>thinking</i>	<i>a fishing boat</i>
<i>the reed's</i>	<i>approaching</i>
<i>divinity</i>	<i>and a voice</i>
<i>comes</i>	<i>so many pauses</i>
<i>from the earth</i>	
<i>and unfolds</i>	<i>so many monadic</i>
<i>its fan</i>	<i>ensembles</i>
<i>above</i>	<i>in the universe</i>

The Last Supper

(Paskutinioji Vakarienė)

Standing or sitting? Who is who? How many apostles? Who's in the middle? Am I—just an onlooker? No, but which ones are my brothers?

What color are they? I figure, this one is Christ...No, he left.

Where to? From the painting? Is he near? Hummingbirds ill-augured everything.

They dart behind the window. And oranges. In green branches.

This is the spirit. Tablecloth. Sweat of death. Everything's soaked.

No blood yet. Is a quiet departure possible?

Without violating any proportions. No, they wouldn't permit that...

Who? The world. One must wade through blood. Who? We.

What litanies? No. Whispering, buzzing behind windows.

Arch-shaped ornament. Ship. Vessels for sacrifice. Enamel.

Iron and silver. Turned blue. Panting spirits

fan the fire.

A sacrifice demanded. He has no fear. Who'll betray whom?

O' Lord what a catharsis! knowing finally you'll be

with the Father. But wait: cries, blood,

bleating, kneeling, weeping still wait for you. Blood's dew has not yet wet your sky, you'll die and rise up again

a thousand times. The body must bear up.

Will the form survive? The spirit? It survives without shape,

floats from under the crown, stands on gold pillars in water.

But the draw, the draw is from there!

The current abstract.

Those who doubt should take a walk and return

to look at the painting:

surrounded by Dominico Ghirlandajo's flowers...

GINTARAS Grajauskas

LITHUANIA

Gintaras Grajauskas (b. 1966 in Marijampolė), poet and essayist, studied music at Klaipėda S. Šimkus Music College, Klaipėda Faculty of Lithuanian State Conservatory. He works as journalist and is editor of *Gintaro lašai*; the literary supplement of the *Klaipėda Daily*. Poetry books: *Tatuiruotė (Tattoo)*, 1993, Ž. Gelė Prize for the best first book of poems; *Atsiskyrielio atostogos (Hermit's Holidays)*, 1996; *Katalogas (Catalogue)*, 1997; *Kaulinė dūdelė (Bone Pipe)*, 1999, Poetry Spring and I. Simonaitytė Prizes. His poems are translated into English, German, Polish, Swedish, Russian, Finnish. This year his Selected Poems will be published in Sweden, Germany, and Poland.

The Golden Horde (Aukso ordą)

*... and we carried heavy flags raised
high, and they fluttered in the wind,
and the golden dust settled
on our shoulders, and our chief's face
shined, the eyes of the bloodlappers
gleamed like steel, and thieves
fought, not dividing their plunder;
while buzzards divided up their intestines*

*what a time it was! everything was clear.
The skies were clear,
the steppes wide, backs strong,
and women when we looked at them
fell over backwards. And our narrow-eyed horde
multiplied, like a deck of cards
in a fakir's hands. What a time it was.
We were the arrow, you the bow*

*you were the swamp and we the mountain
and we carried your impaled heads
so you would see the world from up higher
like a trick, like a game, like a deception,
like a woman, like a flag, like food,
we were a mountain and you a swamp,
you were a trap and we animals,
we were powerful. The trap closed.*

S o m e K i n d o f K a f k a
(K a ž k o k s k a f k a)

*I live in a former hotel's former buffet room
(first floor, white veranda)
and have a multitude
of neighbors*

*on four steelconcrete floors
they eat on me*

*on four steelconcrete floors
they lie down on me*

*on four steelconcrete floors
they push around furniture*

*alongside is a small forest, there
it's even more horrible: a jackdaw colony*

*eats, sleeps, hatches children, shits
on everyone, tugs on intestine ends
stolen from the butcher's – what
celebration, what a happening, how much
noise, croaking and jumping*

*you see – and there a jackdaw
poet: sarcastically opening
his beak totally insincere
the shame of the jackdaw colony*

*scoffer, insurgent, tied
by the leg to a tree branch head
down – he'd not be a bad
friend: too bad he's dead.*

C a r n i v a l

(K a r n a v a l a s)

*Robinson with a Parrot on his Shoulder
A Mountain Rifleman with a Rifle on his Shoulder
A Monument with a Copper Child on his Shoulder
A Villager with a Rake on his Shoulder
Nabokov with a Squirrel on his Shoulder
Jesus with an Olive Branch on his Shoulder*

and also:

*Jesus with a Parrot on his Shoulder
Nabokov with a Copper Child on his Shoulder
A Villager with a Rifle on his Shoulder
A Monument with a Squirrel on his Shoulder
A Mountain Rifleman with an Olive Branch on his Shoulder
Robinson with a Rake on his Shoulder*

*And everything is watched by Three Cretins
Cretin Father, Cretin Son
And Cretin Holy Ghost*

*With Heads on Shoulders
Squinting, showing their Teeth
Happy.*

The Empire's Destruction
(Imperijos žūtis)

*the Empire had never seen such legions: old men, armed
with bayonets from the time of the plague, town-dwellers, farmers, byronic
black-hairs, reserve lieutenants, an Armenian having run in from
the melons, Eastern war specialists with ninja swords and bandages, fight*

*with veins filled with adrenalin, pale, untalkative new
barbarians, zmudy, sarmatians, birdspeached labusy*
most still children, pressing in their handkerchief-wrapped
hands, to hold them better, framing rods*

*boasted, grew bold, always saying at least
they'd nail some russian paras, and then whatever. One of them,
covered with scars, sat in a corner with that crazy
framing bludgeon, only doubled, smoked into his cupped hand*

*even though it was strictly forbidden, all around gasoline,
molotovs, smoked, with one ear listening to that
war talk, smiled, white metal teeth
shining like a new unknown weapon, blades*

*filled with rage, cloaked in poisonous fog, in
another time that sort of smile would be deadly,
the kids seeing it quieted down, and he kept
smoking into his hand, smiled, waited*

* zmudy – Russian word for Samogitians, Northwestern dialect of Lithuanians; labusy – Russian army slang word for Lithuanians.

THE END, WHICH IN ALL LIKELIHOOD IS NOT
(Pabaiga, kurios greičiausiai nebėr)

*To watch the clock and live. To appear
better than you should. Because that is all that
remains for us. To appear. To be discreet.
To see as if not having noticed.*

*The untouchable reserves have been spent.
Only a single season remains for the entire year.
Irony offers no help. That is completely
ironic. Humanness is not funny.*

*Humanness would be good. Innocence,
how good innocence would be. Or
knowing how to shoot accurately, and some
old doll carriage. For practice.*

*Everything is more or less quiet. You can't even get angry.
No one says: be cool, my friend.
No stopping. No acceleration gathering momentum.
Those who need a change buy hats of different colors.*

*Something ended. Nothing begins.
Each morning beginning at nine, athletic training.
We learn not to live. The teacher has
a black belt. An absolute corpse.*

*We fly in airplanes. Go out for walks.
We meet someone like us. Sluggishly multiply ourselves.
Ask: who's there? it's me, your beloved.
Who, who? no one's there already, my dear.*

*They ignore us. They photograph us clean through.
Mirrors refuse to accept our faces.
We page through empty albums, because that's all that's left.
We look in front of ourselves, as if we had not noticed.*

A P o e m A l o n e

(Vienui vienas eilēraštis)

*here's a poet who hears
voices, and it's enough for him*

*here's a poet who tried to vomit out
his soul because he doesn't need it*

*here's a poet pretending to be young, hands
in his pockets, hopelessly aged jargon*

*here's a poet who wants to be a pilot
but he'll be a poet because he reads while eating*

*here's a poet werewolf, a poet only
by night, during the day a bookkeeper*

*here's a poet who is clever because he knows
what to publish and what to discard*

*here's an endlessly serious poet who does
the same thing and still constantly says: I don't write much,*

*I carry lines around in my head a long time, and here's
a poet who takes nothing to heart*

*here's a poet romantic, who dedicates
his lines to waitresses and is easily moved to tears*

*here's another poet, who washes his hands
and whistles softly as the closet bagpipe buzzes*

*here's a poet glorifying nature as if
it needed his glorification*

*here's a poet who hasn't written a single
good line, but that doesn't matter*

*here's a fashionable poet with his retinue
secretly daydreaming about a scholarly career*

*here's a poet intellectual, who all the while wanted
to be fashionable but did not succeed*

*here's a poet nalf, who looks at what
he's written and thanks The Almighty*

*here's a poet at his very best, two or three
days before he goes crazy*

*here's a poet mystic, wringing
his neck in the cabala*

*here's a poet in whose bathtub
is a poster of naked Marilyn Monroe*

*here's a poet who doesn't have Monroe or
a tub and washes in a bowl*

*here's a poet driven into a corner, left
by a woman, left and afraid*

*here's a poet, sacrificing his poem to metaphors
and here's another, sacrificing metaphors to his poem*

*and here's a poem, having sacrificed the poet, curly-haired
lamb, well in fact a whole sheep*

*a poem all alone:
the kind that's enough for everyone.*

K i n e s c o p e
(K i n e s k o p a s)

*that thing we are watching
is called a kinescope*

*it only seems to be flat
but in reality it is like a bag
filled with tiny dots
jumping around like
shining christmas
fleas*

*when those dots get their orders
they obediently stand in their places
and arrange themselves into „tree,“ „skyscraper“
„the Balkan crisis“ or „L. Di Caprio“
(just take a look at how his „white
shirt“ shines – it’s all because of those dots)*

*so if you see something
horrible – don’t be afraid, don’t show
you can be deceived*

*there are no jungles there nor floods
no zombies with chainsaws*

*but I’m not saying that there is nothing there
(the way the obscurantists say)*

*there is a great multitude
of dots*

ANTANAS A. Jonynas

LITHUANIA

Antanas A. Jonynas (b. 1953 in Vilnius), poet and translator, graduated from Vilnius University in 1976 and worked for a number of years as an editor at *Vaga* Publishers. Presently, he focuses his activities on his literary work, writing poetry and translating German, Latvian, and Russian poetry, most notably Goethe's *Faust*, published to acclaim in 1999, and *Faust II*. Jonynas' poems first appeared in print in 1973 and since then he has published seven collections of poetry: *Metai kaip strazdas* (*The Year As Ouzel*), 1977, *Atminties laivas* (*The Ark of Memory*), 1980, *Parabolė* (*Parabola*), 1983, *Tiltas ir kiti eilėraščiai* (*The Bridge and Other Poems*), 1986, *Nakties traukinys* (*Night Train*), 1990, *Toks pasaulis* (*Such Is The World*), 1994, and *Krioklys po ledu* (*Waterfall Beneath The Ice*), 1997. Four of these volumes were awarded various literary prizes. Two bilingual collections of his poems were published in 2002: *Inclusions in Time*, in English/ Lithuanian, and *Aguonų pelenai/ Mohnasche* (*Poppy Ashes*) in German/ Lithuanian.

*I would walk around the lake in whose center
the exhausted thousand-year-old sun has sunk
where twelve hoarfrosted brooks
shine through the night like silver spokes*

*short-legged lizards
dance around a sleeping stone
short-legged lizards
dance around a blue stone*

*The Creator beats a drum
The Ruler beats a drum*

*The Judge beats a drum
The Guardian beats a drum*

*I fly like a swallow
clay in my mouth
I fly like a swallow
clay in my mouth*

P a s t r i e s w i t h L o v e

*with enticing cherry flavored love
with slightly bitter almond love
strewn with the snow of coconut mildness
they melt ah in the mouth
pastries with love*

*under green and red umbrellas
as chestnut blossoms fall
into foaming goblets of wine
ah pastries with love
as the sun sets
sparkling in the brooks
smashing against thresholds of stone*

*fragile fresh pastries with love
filled with the blessing of chocolate*

C o n v e r s a t i o n

*What do you mean no! I know you full well
you used to run past here like a marten
you used to dive into the bend of the river with the roaches
last spring I heard you
cuckooing in the aspen grove in Sudvajai
I came back from the ferry having bought cigarettes
jingling gold coins in my pocket
and sometimes you darted by quickly beyond the garden
and I understood that a fox had run past
pointing its sharp worry-filled snout forward*

— what do you need?

*you always try to get away
I remember when in the Vidzgis forest
I picked you growing on the hillside
then bringing you home soaked you in a glass
but you had withered by the next day*

– what do you need?

*I loved to watch in winter
when you would fly with titmice to the window
I tried to tame you
though I liked that you were wild
you often were the dew though I liked
to wipe you with the frost from the sedge*

– what do you need?

peace I need peace

HOURS THAT HAVE DROPPED THEIR LEAVES
BUT STILL HOLD EXHAUSTION

*The moon's dials already indicate
four in the morning
above my ancestors' garden*

*branches have already completed rusting
circled by
the grayish mold of the moon*

*they stand in the winds of that autumn
two of them
and wait for the sun perhaps to rise*

*while the setting moon lifts the well sweep
and the bloody knife spreads
death on a slice of the sun*

T H E D E A T H O F T H E C L A S S I C

*Old and polite, they sit comfortably
neatly settled on the threshold of the Greek
language: the devil watches and almost
doesn't understand, hangs off shelves, sticks out
his tongue, confesses and lies. Heaven
empties, fills up again, and it's hard
to say with what*

*Into the room enters the one who sees –
from great to infinite, and says, you are a slave,
I see, if you leave behind a trail of oats*

*He brings a crystal flute, but
trips on the threshold and falls: the mountain
comes to take back the reed pipes, to ladle up
a person from the black well water
foamy as blood*

*String instruments hung long ago
on the walls, candles burn flickering, death
wearing amber beads trims the smoking wicks
with nippers*

S h i p

*A white ship overloaded with other people's lives
moves slowly away from shore
no one waves goodbye to them
not even the frozen arms of the windmills
no one says farewell to them
the church's bells are indifferently still
unfixed memories blend into one another
it's unclear whose they are from which life they are recalled
a hot wind licks the salt of longing from the temples
my love I know that you too are here
I feel the breeze of your life
frail very quiet
because it too is breathed away
by the lungs of other lives*

A n O l d W o m a n W i t h S m a l l S t e p s

*An old woman with small steps wanders through the rooms
dully mumbling something to herself
her hand-made lacework is extended by a spider's lacework
in the mousetrap in the kitchen a mouse squeals and everywhere
hangs the rancid smell of turpentine
the cuckoo in the clock sings six times and hides
in a nest in the clock
the doorbell jingles and a small bitch
yelping attacks the door
an unfamiliar postman stands on the small cement steps
holding in his hand a telegram about the death
of her favorite daughter's grandson
and the old woman at last just then
finds the hairpin
that had fallen into the medicine box*

White Horse Tavern

*A crutch taps dully in the doorway
conveying into the tavern a one-legged
hunchbacked old man, the sweet tartness
of cherry brandy spreads through the room
in a shaker rattle pieces
of ice sonorous as morning
the dulled needle hisses monotonously
having finished scratching the forgotten record
while the hand's heavy red crab
crawls slowly along the grayed tablecloth*

*near the bar in a picture frame
a faded white horse, the waitress's
flaming fiery mane
billowing like the letters coca cola
outside the window a veil of murky rain
and up a straw into the one-legged hunchback's mouth
gin and tonic rise slowly
cooled while in the street screams
an approaching white ambulance*

Translated by JONAS ZDANYIS

NIJOLĖ *Miliauskaitė*
LITHUANIA

Nijolė Miliauskaitė (b. 1950 in Keturvalakiai, Lithuania), poet. She attended boarding school in the nearby city of Marijampolė, studied Lithuanian language and literature at the University of Vilnius, and worked for a time as an editor. She lived for many years in Druskininkai, a resort town in southern Lithuania, where she was instrumental in supporting the career of her husband, poet Vytautas P. Bložė. She received many accolades for her poetry as well as important literary awards and prizes, among them the Jotvingių Prize in 1999 and the Lithuanian National Award for Literature in 2000. She died in Druskininkai on March 25, 2002, two months after her fifty-second birthday.

It is because of the clarity and simple intensity of her work that Miliauskaitė's poetry is considered to be among the most compelling written by any poet born in Lithuania after the Second World War. Miliauskaitė's published collections include *Ursulės S. portretas* (*Portrait of Ursula S.*), 1985, *Namaj, kurioose negyvensim* (*A Home in Which We Will Not Live*), 1988, *Uždraustas įeiti kambarys* (*The Forbidden Room*) 1995), and *Sielos labirintas* (*The Soul's Labyrinth*, collected poems), 1999. A substantial selection of her earlier poetry has appeared in English in *Four Poets of Lithuania* (1995), in my translation.

From *Poems for Persephone's Retinue*
(Iš eilėraščių Persefonės palydai)

for a whole year
I did not want to touch her things: a flower-embroidered
linen bag where she kept handkerchiefs
amber necklaces, photographs, receipts
for payments made, letters, address books
dishes, tablecloths, clothes – the material
signs of her existence
but today I feel
something more in there, there is something more in there
time is already changing her shapes in me

*I saw you again after many years
this morning
with arms full of fragrant jasmine, picked
by a child's hands, at the end
of a rainy June, suddenly turning around
on the stairs, as if you had
felt eyes on the back of your head
persistent, intense: with hair loose to your waist
a childlike open mouth, slender wrists
o Persephone! Persephone*

*she sat on a white painted garden chair
beneath the apple trees as summer ended
with eyes closed
perhaps dozing, perhaps thinking something*

*a hat of thin straw
on hair cut short
(she was told to avoid the sun)*

*on the table a closed book
a cup of tea, half finished*

she is peaceful, perhaps even quite happy

*she dances in the meadow with the maidens
slender and delicate, a yellow wreath of dandelions
on her head, that she weaved herself
like a simple village girl
she would dance the round, I often saw you
like that, once upon a time*

*may light still shine from her, I feel
that warmth even today, miraculous
but my mother
but my mother is no longer on this earth
Persephone*

Vineyard Snail

*a large vineyard snail
on the sidewalk, still wet
after the rain that poured all night*

*I cannot stop thinking: from what
distant vineyards
did you happen to come, from what fields*

*aren't you a secret messenger
from the orchards, fragrant, shady
those for which I long?*

*the news
you give me I don't
understand at all, and my heart pounds*

What Is My Mother Doing There

*spoken to
you straighten up, lift your sooty face, a gentle
smile transforms you, so shy, when you try
to wipe your wrinkled hands on that wide
apron, neatly-tied, red
as peat soil, already managing to get dirty, already
damp with cold dew, while triply bent
from early morning you weeded the gardens*

*I see the brown age spots
on your face and hands, made sharply
clear by the sun, and your quiet
cough, accustomed, constricts your throat*

*be so kind – I ask you – tell me
what is my mother doing there*

*arrives
well after midnight, with silent
steps, moonlight
pouring across the earth*

*heats a pot of soft
rain or snow
water*

*will clean your hair
with egg yolks, wash it again with extract
of nettle
and roots of burdock, rinse it
having added drops of kerosene, will comb
your plaits for a long time with a comb of bone
will braid it tightly, pin it*

as if for a young girl

*if only you don't get
plica, if only life
doesn't squeeze out of you, drop by drop*

*gives you a white
shirt of thinnest linen
kisses you
on the forehead*

my little girl, she whispers, my little girl

1997–1998

*I can't take my eyes off of you: tonight
you are a hundred times more beautiful
than you were many years ago, moon*

*when I should already be asleep! but I still sit
watching your journey across
the firmament, through the morning-glory's dark leaves*

*what am I at this moment
that your power
over me is so strong*

*you wrapped a silk
scarf around my shoulders, show me
the constellations in the sky, say their names
I could listen to those stories over and over again*

*what am I, that the world
is so familiar, woven
with so many connections, knotted with so many ties, and that I
that I am here
that I am*

Two Sisters
(Dviseserys)

*see? they come down
the ascending garden path
it's the two of them, the two*

two sisters

*one dark, in ragged patched clothing
looking like an unloved orphan
only the pearl necklace
gleaming at her throat reveals her parentage*

*her gaze is endlessly gentle, but not one
man longs to gaze into her eyes*

*the other, light and smiling
pure milk and blood*

*in Sunday finery, gracefully plaited braids
a white embroidered apron
honored by all and always welcomed*

*so unlike but true sisters
they govern equally
dividing evenly, loving all the same*

*each one
carries a basket of fruit
stop, exchange
glances, laugh, a sonorous
and short laugh, two bells
silver and gold*

*one of them will soon ask you
to taste
a handful of cherries, heaped up
ripe, juicy, almost black
but which one?*

*a young woman, as if lost in thought
by the window*

*a pinch of seeds
pressed in her right hand
above the black earth loosened in the trough*

*a white starched cap casts a shadow
on her lowered eyes*

her left hand is placed on her belly

*in the corner of her eye
something moist*

*(forgive me if I dare
to write down so unskillfully, with an unpracticed hand
your existence
in your heart, your secret life)*

JOHN *Kinsella*
AUSTRALIA

John Kinsella was born in Perth, Western Australia. He is the author of more than twenty books, many of them won prizes and awards. His *Poems 1980-1994* and a volume of poetry, *The Hunt* (a Poetry Book Society Recommendation) were published in 1998 by *Bloodaxe* in the UK and USA; *The Undertow*. New & Selected Poems (Arc, U.K); *Visitants* (*Bloodaxe*, 1999); *Wheatlands* (with Dorothy Hewett in 2000); and *The Hierarchy of Sheep* (*Bloodaxe*/FACP, 2001). He is the editor of the international literary journal *Salt*, a Consultant Editor to *Westerly* (CSAL, University of Western Australia), Cambridge correspondent for *Overland* (Melbourne, Australia), and International Editor of the American journal *The Kenyon Review*. A novel *Genre* was published in 1997 (Fremantle Arts Centre Press) and *Grappling Eros* in late 1998 (FACP). He is now Professor of English at Kenyon College in the USA; a Fellow of Churchill College, Cambridge University; and Adjunct Professor to Edith Cowan University, Western Australia. His work has been or is being translated into many languages. He is poetry critic for the *Observer* newspaper (London).

FINCHES

Salt Paddocks

*Down below the dam
there is nothing but salt,
a slow encroachment.*

*Fighting back, my cousins
have surrounded it
with a ring of trees.*

*At its centre
lives a colony of finches,
buried in tamarisks.*

John Kinsella gimė Perte, Vakarų Australijoje. Jis yra išleidęs daugiau nei 20 knygų, daugelis jų buvo apdovanotos premijomis. Jo *Eilėraščių 1980-1994* bei rinkinį *The Hunt* (Poezijos knygų draugijos rekomendacija) 1998 metais Britanijoje ir JAV išleido *Bloodaxe, Wheatlands* (su Dorothy Hewett – 2000 metais) ir *The Hierarchy of Sheep* (*Bloodaxe*/FACP, 2001). Jis yra tarptautinio literatūrinio žurnalo *Sal* leidėjas, *Westerly* (CSAL, Vakarų Australijos Universitetas) leidėjas-konsultantas, *Overland* (Melbourne, Australija) Cambridge korespondentas, Amerikiečių žurnalo *The Kenyon Review* tarptautinis leidėjas. Jo romanas *Genre* buvo išleistas 1997 metais (Fremantle Arts Centre Press) ir *Grappling Eros* – 1998-ųjų pabaigoje (FACP). Dabar jis yra anglų kalbos profesorius Kenyon koledže JAV, Churchill koledžo, Cambridge universiteto mokslinės tarybos narys ir Edith Cowan universiteto Vakarų Australijoje profesorius adjunktas. Jo darbai yra verčiami į daugelį pasaulio kalbų. Jis yra Londono laikraščio *Observer* poezijos kritikas.

K I K I L I A I

Druskingos užtvaros

*Žemiau užtvankos
vien tik druska,
lėta druskos slinktis.*

*Priešindamiesi, mano pusbroliai
apsupo ją
medžių žiedu.*

*Kurio centre
kikilių kolonija,
gyvena, eglūnuos palaidota.*

Finch Colony

*The leaves, like wire, are so tangled
we dare not venture too far into their heart
where flashes of song and dull colour
betray a whole family of finches.*

*We hold our breath
and become statues.*

*Is this fear of disturbing their peace
or of a delicate raid from unknown spaces.*

Finch Flight

*To join the finch
in his tenuous kingdom
amongst tamarisks,
the hot snow of salt*

*You must gather
trajectory and direction,
sharp summer flights*

*Exile yourself
from the wind's hand.*

Finch Death

*The dead finch lies on salt,
tight-winged and stretched.*

*The others shimmer
loosely in heat*

Kikilių kolonija

*Tarsi laidai surizgę lapai, neišnarpliosi,
gilyn tankmėn nedrįstam lįsti,
pilksvumas ir giesmių blyksniai
išduoda ten kikilių būrį esant.*

*Kvėpavimą sulaikom
ir sustingstame, statulom virstam.*

*Nes bijom, kad ramybę jų sudrumsim,
gal baiminamės gležno antskrydžio iš nepažįstamų erdvių.*

Kikilio skrydis

*Prisijungti prie kikilio
jo praretėjusioje karalystėj
tarp eglūnų,
karštas druskos sniegas*

*Turì sugriebti
trajektoriją ir kryptį,
juk vasariniai skrydžiai staigūs*

*Iš vėjo gniaužtų
išsilaisvink.*

Kikilio mirtis

*Kikilis, negyvas, druskose, guli,
sparnus suglaudęs, įsitempęs.*

*Kiti išdrikę
karšty mirga*

*the salt's white mystery
coveting tin cans, skull of sheep.*

*Slowly, death rides this hot glacier
further and further away.*

L I N K S

Every separation is a link...

Simone Weil

i

*There are days when the world
buckles under the sun, trees blacken
to thin wisps, spinifex fires,
and white cockatoos, strangled
in telegraph wire, hang
dry and upside down.*

ii

*I think only of thirst.
The drifting sand does not
lend itself to description,
the sketchy border trees
offer little protection
from the sun as we negotiate
the edge and fine line
between sand and vegetation.*

iii

*I have always lived by the sea,
or traveling underground, have always
been concerned with water — the flooding
of mines, rain in dark forests,
the level of the tide.*

*Balta druskos paslaptis
konservų dėžučių, avies kaukolės geidžianti.*

*Lėtai, mirtis ridena šį karštą ledyną
tolyn, nuo mūsų.*

J U N G T Y S

Juk perskyra išties yra jungtis...

Simone Weil

i

*Būna dienų, kai pasaulis
riečiasi po saule, medžiai susisega
į retus kuokštus, samanų parūksta,
ir balti kakadu,
telegrafo laidų užsmaugti,
išdžiūvę kabo, žemyn galva.*

ii

*Galvoju tik apie troškulį.
Slenkantis smėlis,
nenusakomas,
iškrikę paribio medžiai
nuo saulės nesaugo,
kol bandome nustatyti
briauną, nežymių ribą
tarp smėlio ir augmenijos.*

iii

*Visada gyvenau pajūry,
net ir po žeme, kai nusileisdavau,
mane vanduo pasitikdavo –
užlietos kasyklos, liūtys
giriose, artėjantis potvynis.*

*To see a waterbird, maybe a crane,
fly deep into desert, comes as no
surprise. We note its arrival and follow
its disappearance, discuss it over a beer,
and think nothing more of it.*

*And nights, contracting into cool winds,
when the sand becomes an astrolabe to the stars,
where in the reflection of the crystal spheres
we wander without direction, searching out
water flowers...*

The Liberating Chillies

*She hates them.
I'm addicted
grow my own
and am fascinated
by the way green turns
almost black before
the sun liberates
the red. My love
of the word „wicked“
evolves from chillies.
A bad experience
with bird's eyes
actually. Ah, little
bulls' horn rhytons,
quivers of fertility
permanently erect – the fruit
mocking the delicate flower.*

iv

*Sekti vandens paukščio, gal gervės,
skrydį tolyn į dykynę, jokio netikėtumo,
pastebim, kad artėja, palydime
kol nutolsta, apšnekam prie alaus,
ir daugiau apie tai negalvojam.*

v

*Ir naktys, susitraukiančios į šaltus vėjus,
kai smėlis virsta astroliabija žvaigždėms,
kur krištolinių sferų atspindį klajojam,
be krypties ir tikslo, surasdami
vandens gėles...*

Išvaduojančios čili

*Ji jų nekenčia.
Aš gi be jų negaliu,
pats auginu,
žaviuosi kaip
žalios pajuosta, prieš
saulei raudoną spalvą
išvaduojant. Ir mano potraukis
žodžiui „nuodėminga“
iš čili. Išties,
bloga patirtis prisiragauti
šių raudonųjų
paukščiųsky vyzdžių. Ak, taurės
iš buliuko ragu,
vaisingumo strėlinės
nuolat pasistoję – vaisius,
erzinantis jautrią gėlytę.*

*But I burn
my self – the seeds
hold the sharpest power
and you must sacrifice
aesthetics for pleasure.
I burn from the inside out.*

Archetypal Chillies

*Are etched deep within
the human psyche – burning
seedcases bursting and re-locating
their ornamental hue. I open my
skull to your inquisitive gaze –
look, here are my chillies,
red and foreboding, hungry
for the light. See, you've done
me a favour – chillies breed on lies
but thrive on truth. They like it
both ways. Ah, if only
you'd admit to chillies – then,
then you'd understand me. The rhetoric
would flower superbly and I'd sing.
Christ, I'd sing. And you'd hear me
no matter where you hid. Your dreams
would be coloured by my song. Of chillies
and their involvement with the growth
of our souls. Of chillies and their
need for nurturing. Of the bitterness
they harvest from rejection. For this
is their strength — they are of you and I,
they are the sun's subtle rays
grown both cold and hot, they
like it both ways.*

*Bet ir deginu gi
save – sėklose slypi
sprogimo galia,
ir tenka aukoti
estetiką vardan malonumo.
Degu iš vidaus.*

Archetipinės čili

*Įsiėdę giliai
žmogaus psichikoj – sėklų
kreipšelių ugnis, pratrūkstanti, perstumdanti
savo ornamentinius atspalvius. Atveriu savo
kiaušą tavo smalsaus žvilgsnio peiliui –
žiūrėk, štai mano čili,
raudonos ir nuojautų pritvinkę, ištroškę
šviesos. Ar matai, padarei man
paslaugą – čili, meluose pasidauginę,
teisybėje tarpsta. Joms gerai
visaip. Ak, jei tu
jų bent lyžteltum – tada,
tik tada suprastum mane. Iškalba
sužydėtų puikiausiom gėlėm ir aš uždainuočiau.
Vajėzau, uždainuočiau. Ir girdėtum mane
visur, nesvarbu, kur besislėptum. Tavo sapnus
mano daina nuspalvintų. Apie čili,
mūsų sielų augimą, jomis
apipainiotą. Apie čili, jų
troškimą, kad kas nors paglobotų. Apie aitrumą,
kurį subrandina atstumtos. Nes tai
jų stiprybė – juk jos iš tavęs ir manęs,
jos juk švelnūs saulės spinduliai,
šalti ir karšti, visaip
joms gerai.*

LIANA *Langa*
LATVIA

Liana Langa (Bokša), poet, translator (b. 1960). After her philological studies at Latvia University, she studied philosophy and modern American literature at *New School College*, New York, and at *The First Zen Institute of America*. She published two collections of poetry, both were awarded with prizes.

R ī g a z i e m ā

*Mana Rīga ar sodrēju baku durstītu seju
tad, kad puteņa sniegbaltie dunduri iztramda tumsu
un kad tramvaju zalkši līdz pieturām tuneļus rok,
cauri smadzenēs dzelošai naktij, kad minūšu kurmji
pēkšņi ievaidas, redzīgi kļūstot uz drebošiem stūriem,
kur no elektrības ne drupatas, tikai tuvējās maiznīcas
smarža uzpūš atmiņai dvašu un saka – te ir tavas mājas.*

*Lai ir slavēta ziema! Tā iesnaudusies un krāc vecas
sievietes dūrainī lētā, kas kanāla atspulgu duļķēs
tā kā nosalis atsēdies pīlēns, un galertā lētā, ko klausīgi rijam,
projām tipinot paši no saviem it kā debesīs stutētiem
soļiem. Bet tāds mūsu gaiss – pelēks, negaršīgs galerts,
un grādi ir tuvu pie 0, un lāstekas bailīgi pinkšķ gluži kā
vecmeitas, kad nakts vidū kāds klauvē pie plānajām vafeļu durvīm.*

*Rīga, Rīga, par tevi mēs maksājam apaļos lašos un pamazām
apaugam zvīņām. Melni baltām. Citas krāsas janvārī aizmirstas
ātri. Tad, kad Vērmānes dārzā koku skeleti čīkstina savus izdobtos,
no citām dzīvēm līdzī panemtus čellus, mēs aizspiežam ausis.
Kam gan patīk mirklīgas sēras? Lai sačokurotos no vecuma, sala
un pīpjiem, varam iztikt bez tām. Pārslu dunduri spindz, ieķeras krāgos
un gājējus krata kā ziemeļu malārija. To veltīgi ārstēt.*

Liana Langa (Bokša), poetē, vertēja, gimē 1960. Baigusi Latvijas universiteto Filologijas fakultetā jī mokēsi Amerikoje, Niujorko *New School College*— studijavo filosofijā, XX a. amerikiečių literatūrā, stažavosi *The First Zen Institute of America*. Išleido divi poezijas knygas, už abi gavo apdovanojimus: 1998 metų Poezijos dienu ir 2002 metų literatūros premijā.

R y g a ž i e m ā

*Mano Ryga švyturių subadytu suodinu veidu,
kai tamsą išbaido pūgos baltasniegiai gyliai
ir tramvajų žalčiai ligi stotelių tunelius rausia,
kiaurai žvarbios nakties smegenis, kai kurmiai minučių
staiga suvaitoja, drebančiuose kampuose tapdami regimais,
kur elektros anei trupinėlio, tik arčiausios kepyklos
kvapai atminties dvasią įpučia ištardami – čia tavo namai.*

*Te pagarbinta bus žiema! Ji užsnūdus ir knarkia pigiose
senos moteriškės kumštinėse, kurios drumzlėse atspindžių kanalo
lyg sušalęs pritūpęs ančiukas, ir šaltienoj pigioj, ją mes rijom paklusniai,
šalin tipendami patys nuo savo lyg dangun įremtų šalty
žingsnių. Bet mūsų oras jau toks – pilka, neskani šaltiena,
ir laipsniai apie 0, ir inkščia varvekliai baugščiai nelyg
senmergės, beldžiant vidurnakty prie plonųjų vaflinių durų kažkam.*

Ryga, Ryga, mes už tave apvaliom sumokam lašišom ir pamažu
apaugam žvynais. Juodbaltais. Kitos spalvos sausyje greit
užsimiršta. Kuomet Vermanio sode medžių skeletai čirpina išskobtas,
iš kitų gyvenimų drauge pasiimtas violončeles, mes užspaudžiam ausis.
Kam patinka akimirkos gedulas? Kad susitrauktume nuo senatvės, druskos
ir pyptių, galim apsieit ir be jų. Zimbija snaigių gyliai, į apykakles kimba
ir purto praeivius lygu šiaurės maliarija. Veltui ją gydytum.*

* Turimos galvoje 1 lato monetos, ant kurių pavaizduota lašiša (vert. past).

Melnē sniega čupas uz ietvēm, un cauri tām kustam
pelēku vilnas šallu un trušādu kāšos pretī dienvidu mājām.
Vējš kož mēteļu piedurknēs, retu laternu gaismas
saulpuķu eļļa pil uz pierēm un atlaiž sen aizmirstus grēkus,
tomēr siltumu nedod. Vien augumus atvāž kā nažus,
pēkšņi atmetot fasādei mūsu precīzi izgrieztās ēnas –
kumosus badainai krēslai. Ragavās mirušie bērni slīd garām,
kurus saspringti velk sniega kupenu kakli.

Naktīs Padeģs Merķeļa ielā audzē mēlas papīra tulpes. No rītiem
viņš tās dāvina meičām, kuras naktsbāros izmaksā kungiem.
Viņa vienīgais lūgums – lai tās atskatās, aizejot tālāk, savus
uzrautos caālēnu plecus kā karogus nesot. Tad, kad kārtējais
atkusnis atnāks, gripas konfekti turot aiz plānā, dzīslīnām izšūtā
vaiga, tavu svārku krokas, Kārli, tas tīrīs no puteņa saveltām
pūkām. Vatelīns noderēs arī vārnu bērniem un žurkām.

12

Kur ir atraktas siltuma trases, paceļas trauksmaini tvaiki.
Tajos ieejot, noklūt pa tiešo var romiešu pirtīs.
Tur pret ciemiņiem izturas labi līdz brīdim, kad kārtējais
karš atņirdz drūpošos metāla zobus. Gan jau demagogs zinās,
ko darīt ar nelūgtiem viesiem, tomēr ieteicams palikt uz sētnieka
pucētā ledus dzīves mazajā pusē un pūkainā janvāra ligzdā.
Neons, skatlogi, torņi, skābu kāpostu zupa un dejas – var iztikt pat mulķis,
un gudrais, ar grāmatām lāpoties, iespējams, pat visu mūžu.

Naktī aiziet līdz Grīziņa kalnam apraudzīt atrakcijas –
velna ratam krīt cauri mazas, salstošas zvaigznes un Sansāras
rīteņa āķos vējā šūpojas kabīnes gluži kā vīrtēnē savērti troņi
rūsas ķēdēs. Plikajai dzīvei, kuru modināt ziemā ir slinkums.
Tevi, Rīga, var nogulēt, nosapņot, aizmirst nomoda brīžos kā
pats savu ādu, tikai Daugavu atstāj par ķīlu kā iespēju doties
kopā ar kazragu bariem pa Baltijas jūru uz bagātiem krastiem.

*Ant šaligatvių pusnys štai juosta, ir po viso to turto
pilku vilnos šalių ir triušėnų virtinės priešais pietinius namus.
Vėjas kanda į paltų rankoves, žibintų retų šviesos
aliejus saulėgrąžų laša kaktom ir atleidžia seniai užmirštas nuodėmes,
tačiau šilumos nesuteikia. Vien atlenkia ūgį lyg peilį,
fasadui atmetus staiga mūsų tiksliai išpjautus šešėlius –
kąsnius išalkusiai prieblandai. Rogutėse mirę vaikai praslysta pro šalį,
juos įsirežusios velka pusnynų katės.*

*Naktimis Padegas Merkelio gatvėj augina popierines mėlynas tulpes. Rytais
jas dovanoja merginoms, pastatančiom ponams naktiniuos baruos.
Jo vienintelis prašymas – teatsigrėžia jos toldamos, savo
sukeltus viščiukų pečius nelyg vėliavas nešdamos. Kai eilinis
ateis atlydys, laikydamas gripo saldainį už plono, gyslelėm išsiūto
žando, tavo sijono klostes, Karli, jįsai valys nuo pūgos suveltų
pūkų. Vatalinas pravers ir varnų vaikams bei žiurkėms.*

*Kur šiluminės trasos atkastos, veržlūs kyla garai.
Įėjęs į juos tiesiaja pataikyt gali į romėnų pirtis.
Tėn su svečiais gražiai elgiasi ligi akimirkos, kol
neatsiepia karas eilinis byrančių metalo dantų. Demagogas tikrai žinos,
ką daryt su svečiais nekviestais, bet patartina likti ant kiemsargio
blizginto ledo įprastinėj gyvenimo pusėj ir pūkuoto sausio lizde.
Neonas, vitrinos, bokštai, raugintų kopūstų sriuba ir šokiai – net kvailys
išgyventi įstengtų,
ir protingas, besiversdamas knygomis, galimas daiktas, visą gyvenimą.*

*Naktį nueit iki Gryzinio kalno apžiūrėti atrakcijas –
kiaurai velnio ratą krenta mažos, šlančios žvaigždės ir Sansaros
rato kabėse vėjy supuoja kabinos į vėrinį tartum sostai suvertos
ant rūdžių grandinių. Nuogajam gyvenimui, kurį žadinti žiemą tingų.
Tave, Ryga, galima išmiegoti, išsapnuoti, užmiršti budrumo sekundėmis kaip
savo odą, vien Dauguvą užstatu tepaliki kaip galimybę Baltijos
jūra išplaukti drauge su dyglių būriais į turtingus kraštus.*

*Puteņa briķšņā strēgst atskaņas, soli. Tik agrs ir, ka gaiss
smaržo pēc slimnīcas naktskrekla tīra un debesīs izlieta joda.
Nabagu šķībajos logos zied dārzi, un āboli balti lēnūtēm
piebriest. Drīz sirdzējs tos nogaršot varēs. Blāvs gaismas
stars nolaizīs stiklus un aizķersies gājēja zābaku auklās. Junda
tramvaju depo pusē modinās gulošos. Piecelsies Rīga, noskurināsies
vēl reizi un klausīsies sirdspunktos savos kā tikko piedzimis kucēns.*

V a k a r s

tad aizlidoja lievenis, es paliku:

*ar nosūkātu mēness ripuli
zem naktsmākoņa mēles
man dzīve tuvojās kā plānprātīga sieva
ar trulu zīmulīti rokā izstieptā*

bij kurmja rakumi vēl itin svaigi viņas acīs

*un apvārsnis, ko sieva tikko zīmējusi bija,
kā krūšturlencīte viņas no pleca
tik lēnām slīdēja aiz meža melnā samta
tur, izgaistošā pamalē*

*(vēl klusums vēju ieņēma kā augli,
viss izgaistošais ir tik pamatīgs)*

*kādēļ uz viņu tovakar es raudzījos, un kādēļ
tas zīmulis*

ir mana galda atvilkņē?

*Brūzgynuos pūgos stringa žingsniai, aidai. Tokia ankstuma, kad oras
kvepia švariais ligoninės naktiniais ir jodu dangun palietu.
Vargšų kreivuos languos žydi sodai, ir iš lėto balti obuoliai
prinoksta. Greit ligonis jų paskanauti galės. Blankus šviesos
spindulys stiklus nulaižys ir užklius už praeivių batų raištelių. Trimitas
tramvajų depo puseje budina miegančius. Pakils Ryga, pasipurtys
dar kartą ir klausysis dūžių savo širdies lyg prieš mirksnį gimęs šunytis.*

V a k a r a s

nuskrido prieangis tada, o aš likau:

*su nučiulptu mėnulio rituliu
po liežuviu naktinio debesies
tartum nevisprotė žmona gyvenimas artėjo
su pieštuku buku ištiestoj rankoj*

kurmiarausiai tokie švieži dar buvo akyse jos

*ir tas akiratis, kurį žmona tik ką nupiešus buvo,
tarytum liemenėlės jos juostelė nuo peties
lėtai taip už miško juodojo aksomo slinko
tenai, į horizontą nykstantį*

*(tyla dar vėją paėmė kaip vaisių,
kaip tikra tai, kas nyksta)*

*kodėl tą vakarą į ją žiūrėjau, ir kodėl
pieštukas šitas*

mano stalo stalčiuoj?

K a r š

Kurš olīvu dārzā bij lieks

RENĒŠĀRS

*kurš olīvu dārzā bija lieks
kurš Slovēnijā kurš Dagestānā*

*klusā mutē birst sarkana smilts
kurš Bosnijā kurš Afganistānā*

*olīvu dārzā miers un prieks
kurš Vjetnamā lieks kurš Čečenijā*

*kurš Dienvidslāvijā smeļot smies
olīvu acis piesmietajām*

*kurš prieka dārzā kurš bija lieks
ložu saēsti bedrēs lielās*

*kurš aizbērs tās ciet kurš bērs tās ciet
Čečenijā kurš Dagestānā*

In memoriam. Ritai

„Tiš, tiš,“ – tā krustmāte Rīta vistām,
stāvēt starp bumbierēm, jāņogu asinis ieberžot delnās.
Jūlija rīts ir piekūsis. Tuvējā silā skan švāģera zāģis.
Debesīs padomju lidene ieurbjas. Pamalei valdziņš noīris. Brāķis.
Es vēl zem virtuves galda, pa klona grīdu. Mācos vārdus – mušmīre, kolhozs,
Latvijas laikos, kanēlis, Sibīrijā.
Bet labprātāk, ausi pie zemes piespiežot, klausos, kā tārpī grauž sēnes
un attālās govju fermas pienannu šķindā.

K a r a s

Kuris alyvų sode nereikalingas buvo.

RENE ŠARAS

*kuris alyvų sode nereikalingas buvo
kuris Slovėnijoje kuris Dagestane*

*smėlis raudonas į tylią burną byra
kuris Bosnijoje kuris Afganistane*

*sode alyvų ramybė ir palaima
kuris nereikalingas Vietname kuris Čėčėnijoje*

*kuris juokdamasis juoksis Jugoslavijoje
alyvų akimis išniekintasis*

*kuris sode palaimos kuris nereikalingas
kulų suvarpyti giliose duobėse*

*kuris užbers jas kuris į jas bers
Čėčėnijoje kuris Dagestane*

In memoriam. Ritai

„Štiš, štiš“ – krikštamotė Rita taip vištom,
stovėdama tarp kriaušių, serbentų kraują įtrindama į delnus.
Pavargęs liepos rytas. Skamba švogerio pjūklas artimiausiam šile.
Dangun įsigręžia tarybų lėktuvais. Horizontui nuiro akis. Brokas.
Aš dar po virtuvės stalu, aslos grindimis. Moka žodžius – musmirė, kolūkis,
Latvijos laikais, cinamonas, Sibire.
Bet mieliau aš prie žemės ausį prispaudus klausausi, kaip graužia kirmiai grybus
ir pieno bidonų skambėjimo iš tolimos karvių fermos.

*Liekas, ka laika šalkas ir aizķērušās bantēs,
kuras tu kārtoji, sīkaļas bizēs, kuras man pini.
Dzīvei joprojām ir tava gaita – smagnēja, apdomīga,
neapstrīdama un diezgan gudra. Vai zini,
kopš bērnības mana dzirde ir piezemēta.
Skujenes baznīcas zvana atbalss nelīdz.
Vārds „mīla“ man lipīgs šķiet. Tāds apsējs, zem kura
tava kapa vieta nedzīst. Nu nedzīst.*

ERIK *Menkveld*
THE NETHERLANDS

Erik Menkveld (b. 1959), poet, translator and essayist. He has worked in literary publishing for more than ten years, partly as a poetry editor. Since 1998 he is one of the organizers of the Poetry International Festival that takes place in Rotterdam every year in June. He is also the editor of *Tirade*, a well-known Dutch literary magazine. In 1997 he published *De karpersimulator* (*The Carp Simulator*), a book of poetry for which he received two major Dutch literary prizes. In 2001 he published his second book of poetry, *Schapen nu!* (*Sheep Now!*).

Onder het uitspansel

*Onder het uitspansel bij Paal Twaalf,
in de verlaten strandtent waar wij zaten,
slaan, kort na elkaar, twee diepvrieskisten aan.*

*Menig stokje brengt zijn eerste nacht
in zand door, of zijn laatste
in bevroren ijs, diverse smaken.*

*Sommige benzine op het eiland wiegt nog na,
het merendeel staat blakstil in de motorrijtuigen
op erven, campings, wandelpaden.*

*Rodos, kad laiko šlamėjimas įstrigo į kaspinus,
kuriuos man rišai, į plonytes bizes, kurias tu man pynei.
Gyvenimo iki šiol tava eigastis – apgalvota, sunkoka,
nenuginčijama ir gana išmintinga. Žinai,
jau nuo vaikystės mano klausa prižeminta.
Nepadeda nė Skujenės bažnyčios varpo aidas.
Man žodis „meilė“ lipnus atrodo. Toks tvarstis, po kuriuo
negyja tavo kapas. Na negyja.*

Vertė ERIKA DRUNGYTĖ

ERIK *Menkveld*
NYDERLANDAI

Erikas Menkveldas, poetas, vertėjas ir eseistas, gimė 1959 metais, daugiau nei 10 metų dirbo leidyboje. Nuo 1998-ųjų jis – vienas Roterdamo tarptautinio poezijos festivalio, kasmet vykstančio birželio mėnesį, organizatorių. Taip pat jis yra gerai žinomo olandų literatūrinio žurnalo *Tirade* redaktorius. 1997 metais jis išleido poezijos rinkinį *De karpersimulator (Karpio simulatorius)*, už kurį gavo dvi pagrindines Olandijos literatūrines premijas, o 2001 metais antrąjį *Schapen nu! (Pirmyn, avys!)*.

P o d a n g a u s s k l i a u t u

*Po dangaus skliautu prie Dvylikto stulpo,
tuščioj palapinėj pakrantės, kur mes štai sėdim,
dvi šaldyklės įsijungia viena po kitos.*

*Vienas kitas stiebelis pirmąją naktį
leidžia smėlį ar paskutinę
į ledą sušalęs, destis, ką mėgsta.*

*Šiek tiek benzino saloj dar vis teliūskuoja,
bet didžioji dalis jau nurimus variklius,
kiemuose, kempinguos, lauko keliukuos.*

*Adem die ik morgen onze opblaaskrokodil
hoop in te blazen, stroomt nu in een schaap
dat zich niet vaak laat horen*

*maar vannacht met routineus geschoren
banen over zijn buik vanaf de dijk
de sterren toe gaat blaten.*

*Heeft de mug die mij komt steken
mij al in de gaten boven de kamperfoelie
onder ons wagenwijd slaapkamerraam?*

A l l e s d i e r

*Aan de slootkant ontspruiten mij uiers,
in de lucht steken mij veren in de huid.*

*In de modder achter sommige boerderijen
groeit mij een wroetschijf aan de snuit.*

*Boven de mesthoop of onder het kroos:
zo nodig schift ik in zwermen of scholen.*

*Gehuld in de grijsbruine vlieghuid
die tussen mijn ledematen spant*

*hang ik in schuren of verlaten groeven
ondersteboven in slaaptoestand.*

*Als kudde omgeef ik handen en voeten
met hoorn en schakel ik moeiteloos*

*van zool- of teen- naar hoefgang over.
Omzichtige lippen strek ik op savannes*

*Oras, kurį rytoj tikiuosi įpūsti
į mūsų pripučiamą krokodilą, dabar dar srūva į avi,
kurią nedažnai teišgirsi*

*ir kuri šiąnakt su įprastiniais dryžiais,
iškarpytais per pilvą, nuo pylimo
užbliaus į žvaigždes.*

*Ar uodas, atskrisiąs manęs sugelti,
į mane jau nusitaikęs virš sausmedžio
po mūsų langu, plačiai atvertu?*

V i s a g y v i s

*Palei griovį pūpso tešmenys mano,
plunksnos man stirksio iš odos ore.*

*Dumblynuos anapus kaimo sodybų
man ant snukio knyslė užauga.*

*Virš mėšlo krūvos ar iš po plūdenu
prireikus neriu spiečiais ar tuntais.*

*Plėvėn susisukęs pilkšvai rudon,
tarp mano narių išsitempusion,*

*galva žemyn kybau ir snūduriuoju
daržinėj ar apleistam griovy.*

*Kaimene virtęs, rankas ir kojas
ragenom apvelku ir be vargo*

*minu čia kulnim, čia pirštais, kai reikia – kanopa.
Savanose lūpas atsargiai kišu*

*naar hoge blaadjes tussen doorns. Ook
loopt me het bloed daar over de strepen*

*of geeuw ik uit eeuwige leeuwhed loom.
Vaak laat ik poten en pels achterwege*

*in zee, moeras of zandwoestijn. Daar
moet ik week of felgekleurd of giftig zijn.*

*En dan heb ik tal van mogelijkheden
waar ik nooit meer voor de dag mee kom:*

*piek op het voorhoofd, verzengende
adem, een paardenlijf met mensenromp.*

*Dat heeft me altijd dwarsgezeten: elk dier
dat men ziet is een fractie van mij.*

*Kijk maar: in dit oerbos burl ik en schurk
langs een stam met mijn schoffelgewei*

*terwijl mijn slurf, mijn rugvin, mijn stekels
in deze biotoop niet zichtbaar zijn.*

*Wat zou ik mij graag eens in volle glorie
voordoen, al past daar geen omgeving bij.*

*tarp dyglių, aukštybėj lapus skabydamas. Ten
kraujas šonais man srūva,*

*ar žiovauju aš, amžino tingulio priveiktas.
Dažnai nusimetu kailį ir letenas*

*jūroj, pelkyne ar dykumoj. Privalau
būti ten minkštas arba ryškiaspalvis, o kartais – nuodingas.*

*Be to, turiu dar daugybę kitų galimybių
kurių niekada neparodau:*

*ragą kaktoj, ugninį
alsavimą, arklio kūną su žmogaus liemeniu.*

*Štai kas man niekada nepatiko: kiekvienas matomas
gyvis yra tik mano dalis.*

*Žvelk: šioje pirmykštėje girioj mauroju, šakotais
ragais trinuos į medžius,*

*o mano straublys, nugaros pelekas, mano dygliai
šiame biotope nematomi.*

*Kaip norėčiau bent kartą visa didybe
pasirodyti, nors jokia aplinka jai netinka.*

Twee heren

*Door god weet welke ingewikkeldheden
zitten ze plotseling samen aan tafel:
een vriendelijke, goedgeklede Chinees
die Chinees spreekt als geen ander
maar niets anders en een goedgeklede
vriendelijke Nederlander die zijn talen kent
maar geen woord Chinees. Na wat aarzelende
geluiden halen zelfs de eenvoudigste
vragen – hoe heet je, waar kom je vandaan –
hun mond niet meer. Zwijgend als beduusde
rotsblokken kijken ze elkaar aan. Zon
valt door de ramen op hun bereisde handen
die de nerven nagaan van het tafelblad.
Ze lachen. Wie heeft hij tegenover zich
vraagt ieder zich af. Hun welbespraakte
liefstallige levens wuiven van steeds groter
afstand naar de heren waarin ze steken.*

Opgediept

*Zoals een pasgeborene de stad vermoedt
die hem omgeeft, bevroedt men nu
het ritueel waaruit ik overbleef;*

*minutieus belicht, tot in mijn koolstof
doorgemeten, lig ik onbegrepen
het onwennige, piepkleine heden*

*van deze vitrine in. Tonen kan ik mij,
toelichten niet. Moet ik daarvoor
eeuwen in de grond hebben gezeten*

D u p o n a i

*Dievas žino kokiom aplinkybėm
jie staiga susėdo prie vieno stalo:
malonus, gražiai apsitaęs kinas,
kalbą kiniškai geriau už visus
bet nemokąs jokios kitos kalbos, ir
gražiai apsitaęs, malonus Nyderlandų pilietis,
mokąs visokių kalbų, bet ne kiniškai. Po kelių neryžtingų
krenkštelelėjimų jau nė paprasčiausi
klausimai – kuo vardu, iš kur jūs atvykot –
nebepasiekia lūpų. Lyg nebylūs, apstulbę
uolynų luitai jiedu žvelgia vienas į kitą. Saulė
krinta pro langus ant jų keliauninkų rankų,
slydinėjančių stalviršio linijom.
Juodu juokias. Kas čia toks prieš mane,
klausia patys save abu. Jų iškalbūs
mieli gyvenimai, vis labiau toldami,
moja ponams, kuriems priklauso.*

I š k e l t a į p a v i r š i ų

*Kaip kūdikis, vos gimęs, tik numano
jį supant miestą, taip spėlioja žmonės,
iš kokio ritualo aš likau;*

*ryškiausiai apšviesta, lig paskutinės
anglies dalelės ištirta, guliu
nejaukioje, ankštutėj dabarty*

*štai šios vitrinos. Rodytis galiu,
bet nieko nepaaiškinsiu. Nejau
dėl to, tiek šimtmečių kaip urna su likučiais*

*en als kurkurn met resten van zestig
zanglijsterborstjes uit een Romeinse
latrine bij Nijmegen zijn opgediept?*

O n o n t d e k t

*De meeste wetenschappen eeuwen
onberoerd gelaten, uit gemengde
interesse door de rest slechts*

*bijna opgemerkt, tracht ik onverwacht
te lekken, groeien, opgetast
te liggen op de interessantste plekken.*

*Heel mijn bewondering zou mijn
ontdekker wekken – eindelijk
weldaad voor de mens te kunnen zijn.*

*Maar dat men op mij stuit lijkt
vooralsnog waarschijnlijk als denken
aan alle priemgetallen tegelijk.*

O u d e b o x e r

*Zeult zich als een veel te vol
gepakte koffer de salonkamer in,
kwispelt koket met zijn vleeskroket,
draait om zijn as
en nog een keer,
gaat liggen op de smyrna -*

*kapos strazdų krūtinių, po žeme
tūnojus, prie Nijmegeno buvau
iš išvietės romėnų iškasta?*

a t r a d ė j o b e l a u k i a n t

*Svarbiausių mokslų šimtmečius nekliudžius,
kitų dėl visokiausių priežasčių
vos vos, tačiau neapčiuoptam, ūmai*

*panūsta man paviršiun prasismelkti
ir suvežėti, įdomiausioj vietoj
kūpsoti krūvomis. Kaip sužavėtų*

*tasai mane, kuris mane atrastų –
žmonijai gėrį nešti pagaliau
galėčiau aš. Tačiau kol kas, deja,*

*kad būsiu aptiktas, tikėtina tiek pat,
kiek galimybė pirminius skaičius
visus iškart turėti galvoje.*

S e n a s b o k s i n i n k a s

*Lyg smarkiai perkrautas lagaminas
jis velkasi į saloną,
koketiškai mostaguoja mėsos krocketėliu,
sukasi aplink savo ašį,
kartą, dar kartą,
išsitiesia sofoj –*

*en een jaar of dertig later
 weet ik niet waar ik hem zag
 op welke visite, bij wie,
 alleen dat hij me aankeek
 tot ik dacht: ik had hem makkelijk
 kunnen zijn, en niet alleen
 hem, dat kleed ook,
 die clubfauteuil,
 dat teakhouten buffet...*

ROBERTS *Mūks* LATVIA

Roberts Mūks (b. 1923 in Latgale, Latvia) poet, researcher. During World War II he was recruited into the Latvian Legion and sent to Poland (to dig potatoes). Afterwards, he worked as an interpreter in Berlin until he was sent to the front line where, with a group of soldiers, he surrendered to British forces. After being released from the prisoners' camp he joined his refugee family in Bavaria. He studied for some time in Virzburg University. Then he moved to Belgium, married, worked at a factory, and acquired his Master degree at the University of Brussels. Later, he immigrated to United States, received a Ph. D. from Fordham University, and for the rest of his working career taught the comparative history of religions at Iona College. Since 1994 he has lived in Riga. His major works in English include *Imagination: A Way Towards Western Nirvana* (1974); *Imagination in Reality* (1980); and *The New Gnosis* (1984).

P i r m ā s v i z b u l ī t e s

*Ai, vizbulīt, dod man savu mutīti,
 Ļauj kaut mirkli karāties uz tava tievā kāta,
 Lai – noreibis – es zaudētu prātu.
 Tad es staigātu pa šo pasaulīti
 Kā Dieva nepieņemts,
 Kā tāds, kura nav,
 Kā dzīvs un reizē miris jau.*

*o po kokių trisdešimt metų
jau nebeatmenu, kur ji mačiau,
kokiam pobūvy, kieno namuose,
menu tik, kad dėbsojo tol į mane,
kol ėmiau galvoti: be vargo galėčiau
juo būti – ir ne vien juo,
bet ir tuo drabužiu,
tuo minkštakrėsliu,
tuo kietmedžio bufetu...*

Vertė ANTANAS GAILIUS

ROBERTS *Mūks*
LATVIJA

Robertas Mūkas gimė 1923 metais Latgaloje. Pašauktas į latvių legioną, buvo išsiųstas į Lenkiją (kasti bulvių). Po to dirbo vertėju Berlyne, kol buvo išsiųstas į frontą ir su bendražygiais pasidavė anglams. Paleistas iš belaisvių stovyklos, prisijungė prie bėglių tėvų Bavarijoje. Kurį laiką studijavo Virčburgo universitete, po to išvyko į Belgiją, vedė, dirbo fabrike ir mokėsi Briuselio universitete ir įgijo magistro laipsnį. Vėliau išvyko į JAV, kur jau gyveno tėvai, įgijo daktaro laipsnį Niujorko Fodhamo (jėzuitų) universitete ir iki pensijos dėstė lyginamąją religijų istoriją Ionos koledže. Nuo 1994 metų gyvena Rygoje. Pagrindinės stambios studijos anglų kalba: *Imagination: A Way Towards Western Nirvana* (1974), *Imagination in Reality* (1980), *The New Gnosis* (1984).

P i r m o s i o s ž i b u o k l ė s

*Ak, žibuoklyt, man savo duok burnytę,
Leisk nors akimirką ant tavo plonojo kotelio pakybot,
Tėgu – apgirtęs – protą aš pamesčiau.
Tada po šią pasaulę vaikščiočiau
Tarsi atsisakytas Dievo,
Tarytum tas, kurio nėra,
Kaip gyvas ir kartu jau miręs.*

*Ai, vizbulīt, ai, manu zilpuķīt,
Ar tevi es esmu viss visā –
Uz zemes un debesīs, laikā un mūžībā
Kā tādās transcendentālās cisās.
Consummatum est.*

*Gari garo -
Vīspirms no lejas uz augšu,
Lai pieņemtos spēkā
Un tad atpakaļ, lai apgarotu zemi.
Un notiek brīnums:
Zeme augšāmcēlas ar visiem veļiem,
vepriem un teļiem
Un debesīs sāk zaļot Paradīzes koks.
Nav ne laba, ne ļauna,
Ne Ādama, ne Ievas,
Ne sākuma, ne gala.-
Tikai mūžīga ritēšana un tapšana bez mitas.
Ko tad vēl vairāk var gribēt,
Ja negribas pat gribēt?!*

*Pa zemes virsu,
Bet galvenokārt pa apakšu
Ložņā gari – it kā meklētu miesu,
It kā bez miesas
Tiem būtu garlaicīgi -
It kā tiem nepietiktu
Būt pārlaicīgiem.*

*Ak, žibuoklyt, ak, mano mėlynžiede,
Su tavimi esu aš viskas visame –
Ant žemės ir danguj, laike ir amžinybėj
Kaip transcendentiniuose pataluos.
Consummatum est.*

Dvasios garuoja –
Visų pirma iš apačios į viršų,
Idant jėgų igtų
Paskui atgal, kad apdvasintų žemę.
Ir atsitinka štai stebuklas:
Žemė prisikelia su visom vėlėm,
meitėliais ir veršiais
Ir danguje žaliuoti ima Rojaus medis.
Nėra nei blogio anei gėrio,
Nėra Ievos anei Adomo,
Nei pabaigos anei pradžios –
Tik amžinas riedėjimas ir tapsmas nesiliaujantis.
Ko gi tad dar norėti,
Jei net norėti nesinori?!*

Po žemės viršų,
Tačiau visų pirma po apačią
Landžioja dvasios – tarsi ieškotų kūno,
Tarsi be kūno
Joms būtų nuobodu –
Tarsi joms neužtektų
Būt nelaikiškom.

*Jocīgi – ar manu garu ir otrādi:
Tas rautin raujas
Ārā no miesas grausta -
It kā nezinot, ka tur, augšā
Nav gaisa, -
It kā nezinot, ka var dzīvot
Tik augšu un apakšu
Sasaistot.*

P u t n i

*– Manas krūtis ir putni, – viņa teica -
Un es – viņu Paradīze.
No viņu spārnu vēdām
Vismaigākās liesmas dzimst,
Vispārdrošākie sapņi,
Visdziedinošākā inde.
Saudzējiet šos putnus.
Ietiniet viņus vīraka labirintos,
Apvārdojiet ar Dāvida psalmu vārdiem,
Barojiet ar glāstu nektāru,
Ar svelmi iz Āfrikas naktīm,
Ar krītošu zvaigžņu gaismu.
Esiet debesis šiem putniem,
Jo citu debesu tiem nava,
Esiet vējš viņu spārniem,
Liesma no aizlaikiem,
Liesma viņu skavās.
Un nedomājiet, ka tas ir grēks.
Šie putni ir sūtņi no cēlākas pasaules,
Un viņu spārnos ir iedēstīts
Dievišķīgs spēks.*

*Juokinga – su dvasia mano antraiþ:
Ji plėšiasi plėšte
Laukan iš kūno griuvenų –
Tarytum nežinotų, kad tenai, aukštai
Oro nėra, –
Tarytum nežinotų, kad galima gyventi
Tiktai sujungus
Apačią ir viršų.*

P a u k š č i a i

*– Mano krūtys – tai paukščiai, – ji sakė –
O aš – jų Rojus.
Nuo sparnų jų plasnojimo
Liepsnos švelniausios gimsta,
Svajonės beprotiškai drąsios,
Nuodai virsta vaistais.
Rūpinkitės šiais paukščiais.
Į smilkalų labirintą įsupkit,
Užkalbėkit Dovydo psalmių žodžiais,
Nektaru glamonių maitinkit,
Ir Afrikos naktų kaitra,
Šviesa žvaigždžių bekrintančių.
Tiems paukščiams būkit dangumi,
Nes kito jiems dangaus nėra,
Būkit sparnams jų vėjas,
Liepsna iš nebūties,
Liepsna jų glėbyje.
Ir negalvokite, kad nuodėmė tai.
Pasiuntiniai tauresniojo pasaulio paukščiai šie,
Ir Dieviška galia
Sparnuos jų išodinta.*

*Kas es esmu?
Dieva dvesma?
Vēsma no citas pasaules?
No pirmatnējās olas izšķīlies divkājis?
– Ne šis, ne tas, – kāda balss saka,
– Tu uzzināsi, kas tu esi,
Kad vairs nezināsi,
KA esi.*

*– Turies! – es teicu draugam.
Pie kā? – viņš atjautāja.
Pie vēja, – turies tā, lai tavā sejā
Atplaiksnītos viss bijušais, esošais un
nākošais,
Lai tavu acu dobēs sāktu orhidejas ziedēt
Un mirklis kļūtu par mūžību.
Jo, lūk, tikai vēju šalkās
Izplēn visas alkas.
Neturies pret vēju –
Tikai esi
(Un nelasi dienas presi.)*

*Kas aš esu?
Dievo dvelkimas?
Dvelksmas kito pasaulio?
Iš pirmąpradžio kiaušinio išsiritęs dvikojis?
– Nei tas, nei anas – sako balsas,
– Sužinosi tu, kas esi,
Kai nebežinosi,
KAD esi.*

*– Laikykis – tariau draugui.
Tačiau ko? – jisai paklausė.
Vėjo, – laikykis taip, kad veide tavo
Nušvistų visa buvę, esama ir
būsima,
Kad lysvėse tavo akių pražyستų orchidėjos
Akimirka kad taptų amžinybe.
Nes, ak, tik vėjų šniokštine
Visi troškimai virsta plėnim.
Nesilaikyk prieš vėją –
Vien tik būki
(Ir neskaityk dienos naujienų.)*

Dzejnieka sūtība

Kā lai dzejo šai šķērsajā pasaulē?

Uzmauc uz galvas maisu,

Ieslēdzies savu sapņu būdā

(Tāpat kā Buda)

Un tik birdini asaras –

Vai tā ziema vai vasara.

Bet var arī tā:

Izej uz ielas,

Ienirsti šai reibīgajā varzā

Un vēro.

Varbūt tad arī tava dzeja

Lidos kopā ar laika vēju

Un uz tava sirmā paura

Uzdīgs efejas stāds.

Vien neprasi „kāpēc” –

Te viss ir caurs.

P. S. Dzejnieka sūtība

Pašā būtībā

Ir dzīvot no caurumiem

Režisuotos fotogrāfijas konkursas / Directed Photography Contest

ALGIMANTAS ŽIŽIŪNAS Paskatinamasis prizas / Runner-up prize

Poeto misija

*Kaip gi kurti šitame skersame pasauly?
Užtempk sau maišą ant galvos,
Užsidaryk sapnų būdoj
(Lygiai kaip Buda)
Ir tik liek ašaras –
Ar žiema ar vasara.
Bet galima ir taip:
Išeik į gatvę,
Panirk į šitą kvaitinančią maišatį
Ir tik stebėk.
Galbūt tuomet ir tavo eilės
Skraidys drauge su laiko vėju
Ir ant žilo tavo pakaušio
Sudygs daigai gebenės.
Tiktai neklaušk „kodėl“ –
Čia visa kiaura.*

P. S. Poeto misijos
Pati esmė –
Gyventi iš skylių

Vertė ERIKA DRUNGYTĖ

SEAN *O'Brien*
GREAT BRITAIN

Sean O'Brien is a poet, critic, playwright, broadcaster, anthologist and editor. He was born in London, grew up in Hull and read English at Cambridge, Birmingham and Hull. At present he teaches at the MA in Writing course at Sheffield Hallam University and is Writer in Residence at Live Theatre, Newcastle. His five collections of poetry to date are: *The Indoor Park* (Bloodaxe, 1983), *The Frighteners* (Bloodaxe, 1987), *HMS Glasshouse* (Oxford University Press 1991), *Ghost Train* (Oxford University Press, 1995), and *Downriver* (Picador, 2001). He has won awards for all five of his books. He published a book of essays on contemporary poetry, *The Deregulated Muse* (Bloodaxe, 1998), and the acclaimed anthology, *The Firebox: Poetry in Britain and Ireland after 1945* (Picador). Sean O'Brien is poetry critic of *The Sunday Times* and contributes to the *Times Literary Supplement*, *The Guardian* and other publications. He is founding editor of the magazine, *The Devil*. He has been commissioned by the Royal National Theatre to write a new version of Aristophanes' *The Birds* in verse, to be staged at the Lyttelton in July/August 2002, and is now writing a new version of Dante's *Inferno*.

from SONGS FROM THE BLACK PATH

II the Iron Hand

*I once loved a boy with an iron hand,
He kissed me and he said:
Come for a walk on the old black path –
You can sit on my iron bed.*

*When I sat on his iron counterpane
He kneeled down before me and said:
Kathleen slip off your sensible shoes
And lie in my iron bed.*

*I'll bring you whisky and silver,
A bird in an iron cage.
I'll read you this poem and let you look
At the other side of the page.*

Seanas O'Brienas, poetas, kritikas, dramaturgas, laidų vedėjas, antologijų sudarinėtojas ir redaktorius, gimė Londone, užaugo Hale, studijavo anglų filologiją Kembridže, Birmingeme ir Hale. Šiuo metu jis dėsto Kūrybinio rašymo kursų Hallamo universiteto magistrantams Šefilde ir yra *Live Theatre*, Niukastlyje reziduojantis rašytojas. Iki šiol išleisti penki jo poezijos rinkiniai: *The Indoor Park* (*Bloodaxe*, 1983), *The Frighteners* (*Bloodaxe*, 1987), *HMS Glasshouse* (Oxford University Press 1991), *Ghost Train* (Oxford University Press, 1995) ir *Downriver* (Picador, 2001). Už visas penkias knygas Seanas O'Brienas apdovanotas premijomis. Taip pat jis išleido esė ir modernios poezijos knygą *The Deregulated Muse* (*Bloodaxe*, 1998), ir pripažinimo susilaukusią antologiją *The Firebox: Poetry in Britain and Ireland after 1945* (Picador). S. O'Brienas taip pat yra *The Sunday Times* literatūros kritikas ir pastoviai rašo į *Times Literary Supplement*, *The Guardian* ir kitus leidinius. Jis yra žurnalo *The Devil* įkūrėjas ir leidėjas. Karališkasis nacionalinis teatras užsakė Sean O'Brieniui parašyti naują eiliuotą Aristofano dramos *Paukščiai* versiją, ši drama bus pastatyta 2002 liepos-rugpjūčio mėnesiais Lyttletone. Taip pat poetas rašo naują Dantės *Pragarą* versiją.

IŠ JUODOJO TAKO DAINŲ

II Geležinė ranka

*Vaikį geležine ranka pamilau,
Pabučiavęs jis ėmė kviest:
Pasivaikščiokim senu juodu taku –
Gal ant mano lovos prisėsk.*

*Atsisėdau ant jo geležies patalų,
O jis priklaupė ir ėmė kviest:
Kačiuk, nusimesk tuos justlius batus,
Gulk ant lovos iš geležies.*

*Geležiniam narvely atnešiu paukštį,
Sidabro ir viskio bus tau.
Aš skaitysiu eiles ir tau leisiu pažvelgt
Į kitą puslapio pusę.*

*It's true I loved my iron man
From the depths of his iron bed.
I loved him and my life ran out
And I was left for dead.*

*I learned how his poem continued
On the far side of the page –
The hero could never distinguish
Tenderness from rage,*

*And locked me in the iron bed
From dawn till dead of night,
Mending children's jerseys
While my coal-black hair turned white.*

*I gave him thirteen children
And ten were dead at birth.
Professor now you tell me how
To estimate my worth.*

*It's true I loved my iron man
From the depths of his iron bed.
I loved him and my life ran out
And I was left for dead.*

III Lament

*Lay the cold boys in the earth
At Mons and Hartlepool:
Prove to anyone who doubts
That blood and iron rule.*

*Let the river thickly speak
In tongues of silt and lead.
Teach us our impediment:
We cannot face the dead.*

*Geležinį vyrą mylėjau karštai
Gilioj lovoj iš geležies.
Kol mylėjau jį, mano laikas pražuvo,
Ir man liko tik laukt mirties.*

*Sužinojau, kaip jo eilėraštis baigės
Nepamatomoj puslapio pusėj:
Herojus niekaip negali atskirti
Įsiučio nuo meilės bučinio.*

*Ir buvau prirakinta lovoj iš geležies
Ir ryte, ir tamsioj nakty.
Vis lopiau ir lopiau jo vaikų megztinius,
Kol anglies plaukai tapo balti.*

*Dovanojau jam tryliką mūsų vaikų,
Dešimt jų mirė vos pagimdyti.
Dabar pasakyk man, išminčiau, kaip
Savo vertę pačiai nustatyti.*

*Geležinį vyrą mylėjau karštai
Gilioj lovoj iš geležies.
Kol mylėjau jį, mano laikas pražuvo,
Ir man liko tik laukt mirties.*

I I I R a u d a

*Kraujo ir plieno valdžia viešpatauja
Monse ir Hartlpulyje.
Skelbkite ją, suguldę į žemę
Šaltus berniukų kūnus.*

*Paklausykite: kimiai šneka upė
Dumblo ir švino liežuviais.
Mokykite mus nustatytos ribos:
Mes negalim regėt mirusiųjų.*

*Run the waters furnace-red,
Afire all night long.
If we're to live than we've to make
An elemental song:*

*The object of the exercise
Is furnishing the world
With battleships, and thunderbolts
The gods would once have hurled.*

*How shall we know ourselves except
As sparks on blood-red streams,
Where fire-tongued our utterance
Incinerates our dreams?*

*Lay the cold boys in the earth
At Loos and Stockton town.
Still the blazing rivermouth
And shut the engines down.*

*Bells of lamentation preach
Like birds from every spire
To those whom nature could not teach
The language of its fire.*

*Lay the cold boys in the earth
At Passchendaele and Yarm.
Let the headstones hold them safe
From history and harm.*

*Twenty thousand men ablaze
Have found their lives outrun
As certainly as if you'd killed them
Singly with a gun.*

*Upė įraudusi kaip geležis
Ugnyje pro mus naktį liesis.
Jeigu turim gyvent, tai turim sudėt
Gamtos elementų giesmę:*

*Pats bandymų tikslas formuoja
Ir keičia pasaulį patsai
Kariniais laivais ir žaibais,
Kuriuos kadais sviedė dievai.*

*Susivoksime gal tik kaip žiezirbos,
Kritę į kraujo srautus,
Kai kalba ugniniais liežuviais
Sudegins mūsų sapnus?*

*Suguldykit vaikų šaltus kūnus į žemę
Lūso ir Stoktono miestuos.
Upės žiočių šviesas užgesinkit
Ir išjunkit variklių rėsmą.*

*Nuo kiekvieno bokšto lyg paukščiai
Pamokslauja varpai raudų,
Tiems, ko dar gamta neišmokė
Savųjų ugnies vardų..*

*Suguldykit vaikų šaltus kūnus į žemę
Prie Paschendelo ir Jarmo,
Ir antkapiai visus juos tesaugo
Nuo istorijos, skausmo, vargo.*

*Dvidešimt tūkstančių vyrų ugny
Suprato – jų laikas pražuvo,
Tarsi būtų kiekvieną nušovęs
Tiesiu šautuvo šūviu.*

*When the tide is singing
At the steel doors of the bay,
Maybe you can catch its drift:
The world has gone away.*

*O when the tide is singing
At the steel doors of the bay,
Maybe you can catch its drift:
The world has gone away.*

f r o m N I N E T I E S

I I

*Your hundred streets, your twenty names, all gone.
A stink of burning sofas in the rain,
Of pissed-on mattresses, and poverty's
Spilt milk, its tiny airless rooms designed
To illustrate the nature of subjection
To its subjects. They tell me politics
And history are done: here's grease
Extruded from the dripping tar-skinned walls
Of workingmen's hotels; the ropes of hair
Trapped in the sinks; the names perpetually denied
A hearing, waiting in the smoky halls
For their appointments with an age that bred
And killed and then forgot them – names that now
Forget themselves, the air's mere allegations,
Faces that the mirrors do not hold,
Lockers with no contents, neither razors
Nor the Bible nor an envelope of dimps
Preserved against the certainty of worse.
So Billy, Tommy, Jackie – did you live?
Could it be you that Benjamin's
Averted angel is ignoring now
As once again you leave your flooded graves
Like newsreel ghosts to greet the Kaiser's guns?*

*Kai nuo jūros plieninių vartų
Potvynio dainos ataidi,
Galim tyliai išgirsti jų srautą:
Pasaulis yra pasibaigęs.*

*O, kai potvynio dainos ataidi
Nuo jūros plieninių vartų,
Galim tyliai išgirsti jų srautą:
Pasaulis jau baigėsi kartą.*

IŠ ciklo DEVYNIASDEŠIMTIEJI

II

*Pradingo šimtas tavo gatvių, dvidešimt vardų.
Lietuj pasmirsta svilėsiais sofų uždegtų,
Apšlapintais matracais ir skurdžinių pienu
Išlietu mažuose beoriuos kambariuos, kurių
Dizainas iliustruoja priklausymo tiesas
Priklausantiems. Girdėt, neva politika baigta,
Baigta istorija: štai sunkias riebalai ir purvas
Pro degutuotą sienų odą, apvarvėję
Darbininkų viešbučiai; plaukų virvagaliai
Surizgę kriauklėse; vardai, ligtol neišgirsti,
Jau laukia prirūkytojų laukiamojų salėj
Susitikimų su maitinusių juos, žudžiusių,
Tada užmiršusių laikotarpiu – vardai, kurie
Dabar pamirš save pačius, vien oro užrašai,
Vien veidrodžiuos neatsispaudžiantys veidai,
Stalčiai be jokio turinio, netgi skustučiai,
Net Biblija, net mažos niekniekių dėžutės
Negynė nuo artėjančio žlugimo jausmo.
Ei, Bili, Tomi, Džeki – negi buvote gyvi?
O gal dabar kiekvieno jūsų vengia
Tas Benjamino nusigrėžęs angelas,
Kai jūs darsyk paliekate užtvindytus kapus
Kaip kino kronikos vaiduokliai, kad
Pasveikintumėte ginkluotus Kaizerio pulkus?*

Water - Gardens

*Water looked up through the lawn
Like a half-buried mirror
Left out by the people before.*

*There were faces in there
We had seen in the hallways
Of octogenarian specialists,*

*Mortality-vendors consulted
On bronchial matters
In rot-smelling Boulevard mansions.*

*We stood on their lino
And breathed, and below us
The dark, peopled water*

*Was leaning and listening.
There on the steps of the cellar,
Black-clad Victorians*

*Were feeding the river with souls.
They left us their things,
Reefs of blue ware*

*In the elder-clumps,
Tins full of rust in the shed,
And on the bookshelves*

*English poets, all gone damp
With good intentions, never read.
Their miles of flooded graves*

*Were traffic jams of stone
Where patient amphibian angels
Rode them under, slowly.*

*Pro pievos žolę į mus žiūrėjo vanduo
Lyg pusiau palaidotas veidrodis,
Paliktas čia anksčiau besilankiusių.*

*Ten išvydom visokių veidų,
Mums matytų koridoriuos
Pas sukriošusius daktarus,*

*Mirtingumo prekiautojus,
Konsultavusius dėl bronchų ligų
Puvėsiais dvelkiančius bulvaro rūmuos.*

*Mes stovėdavom pas juos ant linoleumo
Ir kvėpuodavom, o kažkur žemai
Nuščiuvęs mūsų klausydavo*

*Tamsus ir pilnas žmonių vanduo.
Ten, išsirikiavę ant laiptų į rūšį
Viktorijos laikų juodarūbiai*

*Penėjo sielomis upę.
Jie paliko mums savo daiktus,
Savo dirbinius it mėlynuosius rifus*

*Šeivamedžių tankumynuose,
Rūdžių pilnas skardines pašiūrėse,
O ant knygų lentynų –*

*Anglų poetų kūrinius, drėkstančius
Nuo gerų ketinimų, niekad neskaitomus.
Užtvindomi jų kapai, mylios antkapių,*

*Akmeniniai eismo kamščiai,
Per kuriuos juos lėtai vežė
Kantrūs amfibiški angelai.*

*The voices came back
From sinks and gratings,
The treasure seekers*

*Gone downstairs, while all the time
In King Death's rainy garden
We were playing out.*

Алексей Парщикoв
RUSSIA

Alexei Parshchikov (b. 1954), poet, essayist, one of the initiators of the *metametaphorism* movement in Moscow, received his MA from Stanford University. His books, (*August On The Dnepr*, 1984; *Figures of Intuition*, 1989; *Cyrillic Light*, 1995; *Узыбранное*, 1996), received wide coverage in the Soviet & Russian press. A book of poems, *Blue Vitriol*, was published in America to much acclaim. His work has appeared in 12 European and 3 Oriental languages. He is member of the Russian Writers' Union and Russian PEN Centre.

2. Долина Транзита

*Шакал и ворона: ни внешней, ни внутренней крови
меж ними. Вдали нарисован дымящийся динамит.
Их контуры на честном слове уже наготове
покинуть ядро черноты и принять незаконченный вид.*

*Над ними баллоны с речами дрейфуют – листается комикс
на пляже остистом, подветренном. Заперся грот-новодел.
Разведрилось. Стало понятно, что врытый по пояс
фотограф был сварен из бронзы, и ни на кого – наводил.*

*Я спрятал оружие, связь отключил и свернул в Долину Транзита.
Прощай, побережье смешное! Чего я искал?
Альтдорфер не скажет и Дарий. По зеркалу заднего вида
хромала ворона, клевал и маячил шакал.*

*Jų balsai vėl išnyra atgal
Iš nuotėkų vamzdžių, pro grotas,
Ir lobių ieškotojai*

*Leidžias žemyn, o mes visą tą laiką
Lietingame Karalienės Mirties sode
Žaidžiame iki iškritimo.*

Vertė MINDAUGAS KVIETKAUSKAS

ALEKSEJ *Parščikov*
RUSIJA

Aleksejus Parščikovas (g. 1954), poetas, eseistas, vienas Maskvos *metamorfistų* judėjimo iniciatorių, įgijo magistro laipsnį Stanfordo universitete. Jo poezijos knygas (*Rugpjūtis prie Dniepro*, 1984; *Intuicijos figūros*, 1989; *Kirilicos šviesa*, 1995; *Vybrannoe*, 1996) plačiai aptarė tarybinė bei Rusijos spauda. Jo kūryba skelbta 12 Europos ir 3 Rytų kalbomis. Jis yra Rusijos rašytojų sąjungos bei Rusų P.E.N. centro narys.

149

2. T r a n z i t o s l ė n i s

*Šakalas ir varna: nei vidaus, nei išorės kraujo
panašybės. Tolumoj pavaizduotas rūkstantis dinamitas.
Jų formatai iš tikrųjų žada daug naujo –
apleist juodumės šerdį, gauti formą neišbaigtą, ligi šiol nematytą.*

*Viršum jų dreifuoja balionai kalbėdami – komiksus varto
spygliuotuose pliažuos, vėjuotuos. Užsitrenkė – grotas – dirbtinis.
Išaiškinta. Suprastas žemėn užkastas fotografas
buvo lietas iš bronzos, ir į nieką nesikėsino.*

*Paslėpiau ginklą, atsijungiau, pasukau į Slėnį Tranzito –
sudie, liūdnos pakrantės! Kokio ieškojau galo?
Altdorferis neprasižios, nei Darijus. Veidrodžiu išklaipytu
atšlubčiojo varna, lesiojo, ir delsė šakalas.*

Долина в горах пузырилась и напоминала соприкосновение пауз.
Пчела над обрывом, внизу – полигоны гладиаторских школ.
Стекляшки подстанций и трубопроводы за ярусом ярус.
И ртутные лифты с тенями нефтяников штырями усеивали котёл.

Как два электронных скрутя, заметив друг друга, пропали
взаимно две тени – ворона, и чуть задержавшись – шакал;
как две электронные даты, ознобно стирая детали...
Долина, напротив, раскручивалась, и припоминала аркан.

И каждый участок района был точно вмененный в разметку,
он пуст был, но и сверх того, на чудесный порядок пустей,
как кубик, который всегда на шестёрке, внушает догадку,
о мнимости как бы пяти остальных плоскостей.

Изъяты частично: постройки, развязки, проходы и вышки.
И эта изъятость царит и дует подпольный манок.
Двойник ли, свисая с орбиты, хватал человека под мышки:
За локти – в замок и – в потёмки (как через борта – на полук).

В дверях арсенала провидица явилась, стакана не допила,
и так неуверенно, словно по глобусу пальцем ведет
и путает авиалинию с маршрутом подводного кабеля,
(а в этой растяжке сознания ни шагу не сделать вперед),

“Мы ждём приближения нефти”, – сказала, чертя пирамиды
на воздухе, – “Остальные обжили ржавеющий флот,
в акустике танкеров сонных, пока мы в Долине Транзита,
скользят по мазуту и в перегородках вешаются через год.

Другие в ущельях кочуют и здесь появляются редко:
Прекрасное ловят мгновение – и задача проста –
Кто может из правильной пушки выбить центральную скрепку
арочного моста”.

*O slėnis putojo kalnuos, primindamas tarpų atstumą.
Bite virš kriaušio, žemai – apmokomų gladiatorių poligonai.
Stotelių stiklainiai, tinklai kaminių, vienas kitą pastūmę,
Ir liftai švininiai su naftininkų šešėliais – kyšo katilo šone.*

*Kaip dvi elektroninės vijos, viena kitą išvydusios, dingo,
sąveikaudami du šešėliai – varna ir; kiek pavėlavęs, šakalas;
kaip dvi elektroninės datos, detales trindami šiurpulingai...
Slėnis, atvirkščiai, skleidėsi, priminė platų arkaną.*

*Ir kiekviena vietovės dalis tarsi po apkaltos ženklų,
jos buvo tuščios, net permelyg, nei po stebuklų darnių,
kaip koks briaunainis, visad iš šešių ir dar prašosi tankiai
pagalvot apie galimybę likusių penkių plokštumų.*

*Išimta iš dalies: statinių, atmazgų, prolindų, bokštų stačių.
Ir šis išimtumas viešpatauja, pagrindžio vėju patraukia.
Gal antrininkas, pakibęs orbitoj, griebdavęs žmones už pažasčių:
už alkūnių – į pilis padūmavusias ir – patamsius (kaip per bortą ant plautų).*

*Arsenalo tarpdury ragana pasirodė, nebaigusi gert stiklelio,
ir neužtikrintai, tarsi po gaublį ėmė vedžioti pirštu,
ji maišė avialinijas su maršrutais povandeninio kabelio
(ir šitoj užtęstoj ceremonijoje niekur neprasistumsi tu),*

*„Laukiam naftos artėjimo“, – tarė brėždama piramidę
ore, – „Likusieji įsikūrė surūdijusiuose laivuos,
mieguistų tankų akustikoj, kol mes Slėny Tranzito,
šliaužioja po mazutą, kiaurai kariasi aptvaruos.*

*Grupėm tarpekliuose klaidžioja, retai kas prasiiveržia,
gaudo žavingą akimirką – ir jų užduotis paprasta –
kas įstengtų iš patrankos taiklios – išmušt pagrindinę sąvaržą
arkinio tilto centre.“*

*Бесхозная, в стратосфере зависшая на отметке,
где еще рано для парашюта, в летаргической высоте,
эта долина, разбитая на кривые клетки,
похожа на дирижабль с солнечной батареей, на полухолостом винте,*

*с терпением геологическим, с опорой на ожидание,
с истерикой, что не отнять, когда уже вспыхнула сеть:
соляризованное изображение короткого замыкания
долины, облившейся нефтью, верней – опрокинутой в нефть.*

*Здесь роль астронома и историка мне показалась притворной.
“Нефть”, – я записал, – “это некий обещанный человек,
заочная память, уходящая от ответа и формы,
чтобы стереть начало, как по приказу сына был убит Улугбек”.*

Л е с е н к а

*В югенд стиле мансарда. Я здесь новичок.
Слышал я, как растет подколпачный цветок.*

*Ты сидела на лесенке – признанный перл,
замер я, ощущая пределов замер.*

*Ты была накопленьем всего, что в пути
приближала к себе, чтоб верней обойти.*

*Пастырь женщин сидел здесь и их земледел,
страх собой одержим был, как шелковый мел.*

*Все тебе потакали. Смеялся Фома.
Потакая себе, удлинялась тюрьма.*

*Дух формирует среду. И формирует – дугой.
Распрямится – узнаешь, кто был ты такой!*

*Našlaitiška, stratosferoj pakibusi ant ženklelio,
kur per anksti parašutui, letarginiam aukštume
šitas slėnis, sudraskytas kreivom ląstelėm,
primena dirizablį su saulės baterija, pustuštė jo eiga,*

*su geologiška kantrybe, atsiremdami į laukimą,
su isterika, neatplėši, kai pleška tinklai:
soliarizuotasai piešinys trumpojo sujungimo
slėny, apsipylusio nafta, o tiksliau – naftoje apverstai.*

*Čia apgaulinga man pasirodė rolė istoriko ar astronomo.
„Nafta“ – užrašiau aš, – „tai toks pažadėtas žmogus,
neakivaizdė atmintis, vengianti atsakomybės bei formos,
kad būtų ištrinta pradžia, kaip kad įsaku sūnaus Ulugbekas neteko galvos.“*

L a i p t e l i a i

*Jugendstiliaus mansarda. Esu čia naujokas.
Aš klausiausi, kaip auga gėlė po kalpoku.*

*Tu sėdėjai ant laiptų – jau žinomas perlas,
Pajutau savo ribą ir apmirė nervai.*

*Sankaupa tu buvai viso to, kas kely
traukia žmonių savęs, o apeit negali.*

*Tai ganytojas moterų, čia jo žemės valda.
Baimė kraustės iš proto, šilkinė kreida.*

*Čia sužlugo visi. Ir krizeno Foma.
Kas prapuola, tam plečias kaliūzė žema.*

*Aplinka suformuojama dvasios. Lanku.
Atsitiesi, save atpažinsi, žmogau!*

*Например, если вынуть дугу из быка,
соскользнет он в линейную мглу червяка.*

*Вопрошающий, ищущий нас произвол
той дугою сжимал это время и стол.*

*Был затребован весь мой запас нутряной
я в стоячей воде жил стоячей волной.*

*Но ушел восвояси накормленный хор
вместе с Глорией, позеленевшей, как хлор,*

*с деловыми девицами на колесе
спать немедленно на осевой полосе.*

*Тут костёлы проткнули мой череп насквозь.
Нёс я храмы во лбу, был я важен, как лось.*

*А из телеэкранов полезла земля.
Эволюция вновь начиналась с нуля.*

*Выряжался диктатор в доспехи трибунб
но успехов природы он был атрибут.*

*Думал я о тебе, что минуту назад
нашу шатию тихо вводила в азарт.*

*Я б пошил тебе пару жасминных сапог,
Чтоб запомнили пальцы длину твоих ног.*

*А на лесенке – тьма. Закадычная тьма.
Я тебя подожду. Не взберешься сама.*

*Jeigu lanką nutrauksi nuo jaučio, tuomet
jis nuslys į sliekų suliniuotas žemes.*

*Klausinėjanti, ieškanti mūs sauvalia
spaudė laiką lanku, snaudė stalo gale.*

*Reikalavo išverst, kas viduj, kas many,
aš buvau kaip vilnis dvokiame vandeny.*

*Bet pašertas ūmai pasišalino choras,
ir jo Glorija jau pažaliavo kaip chloras,*

*su išmanančiom reikalą mergšėm ant ratų
jie juosmens plotmėje vietą poguliui rado.*

*Čia šventyklos per kaukolę smogė kiaurai.
Man kaip briedžiui didybėje šiaušės gaurai.*

*O iš po ekranų lindo žemė didžiulė.
Evoliucija vėl prasidėjo nuo nulio.*

*Ir diktatorius kopė ginkluotas tribūnon,
betgi buvo jisai tik gamtos atributas.*

*Aš galvojau tave, tą, kuri prieš minutę
kėlėi tokį azartą, kaip budelis šutvei.*

*Jazmininių batelių prisiūčiau apsčiai,
kad geriau kojytės įsimintų nykščiai.*

*O laipteliuos – tamsa tamsėliausia arti.
Aš palauksiu tavęs. Neužlipsi pati.*

Саше Чернову

*Кто утром меня через город провёл за собой?
За стол усадил в привокзальном дворе, стол – пять досок.
Бутылка чудесная! Хрустнула пробка с резьбой.
Ходит кадык, будто со стыками рельс я разделил глоток.*

*Тыквы на тыне. Казалось мне, эликсир
слабоумья – в картошке. Нет, в тыкке, сходящей на бас!
Внутренний пламень неясный в ней колесит,
мякоть, как пальцы, она погибает, чтоб сосчитать нас.*

*Далее – ящики с молоком. Молочные ободки
зыркнули эллипсами, когда покачнулись бутылочные штабеля.
Формы сохранны взаимностью и себе вопреки.
Бездна снует меж вещами, как бешеные соболя.*

*Ящик ажурный, отброшенный, резко пустой.
Полный своей испаренностью. Гвозди в доске.
Дух неизбежности кучился всюду простой,
проще, чем будут продавлены крышечки на молоке.*

*Мы ощутили, а может, догнали потом –
нами прошла расширяющаяся ось,
словно океанических пастбищ лёгкий планктон,
солнце посасывая, ворочаясь среди толщ,*

*нами прошли (ничего мы не знали о них),
нами прошли беспризорники сердца в тиши,
в наших телах, в этих чуточках мира затих
гул их шагов... я давал им питьё и гроши...*

*Шли. И горела на них искушённая пыль.
Последний вдруг задержался, и глянул на нас в упор.
Выл ристалищный ветер. Я с ними пошёл, как был,
в край пунктуальных птиц, в свет перелётных гор.*

Sašai Černovui

*Kas iš ryto vedės mane iš miesto bemiegio?
Pasodino prie stalo kieme prie stoties, stalas – penkių lentų.
Butelis įstabus! Girgžtelejo kamštis su sriegiais.
Juda gūžys, tarsi su bėgių sandūrom susigėriau šiek tiek.*

*Moliūgai, įstrigę tvorų. Rodės, kad silpnaprotystės
eliksiyras – tarp bulvių. Ne, toj dynėj, kuri tuoj bosuos!
Neaiški vidinė jėga joje išsivystė,
minkštima, tarsi pirštus, ji lanksto, kad suskaičiuotų visus.*

*Tolėliau – pieno dėžės. Ratilai pieno
elipsėm sužypsejo, vos sujudo eilė.
Formos, išsaugotos sykiu ir po vieną.
Gelmė, nardanti tarp daiktų, kaip pasiutusie sabalai.*

*Vielinė dėžė, išbrokuota, šaižiai tuščia.
Pilna savo tuštėjimo. Vinys lentoj.
Neišvengiamybės dvasia šiaušias visai paprastai,
paprasciau, nei skylutės pradurtos butelių viršuje.*

*Mes pajutome, o galbūt, pasivijom po to –
per mus ėjo besiplečianti ašis,
tarsi vandenyno ganyklų lengvutis planktonas,
saulę sau žįsdama, sukdamos drūtmėmis,*

*mus pervaziavo (nieko mes nežinojome apie juos),
per mus širdies begalybių praslinko tiek daug,
mūsų kūnuos pritilo, šitose pasaulio ląstelėse ant visados
jų žingsnių mūša... daviau jiems atsigerti ir pinigų...*

*Ėjo. Ir degė ant jų suvedžiotieji pelenai.
Paskutinis staiga stabtelejo ir pažvelgė įdėmiai.
Kaukė šuoliuojantis vėjas. Ir patraukiau su jais, taip ramiai
į punktuolių paukščių kraštą, kur šviečia praskrendantys kalnai.*

SIGITAS *Parulskis*
LITHUANIA

Sigitas Parulskis (b. 1965 in Obeliai, Lithuania), poet, essayist, critic, and playwright. He graduated from Vilnius University in 1990 with a degree in Lithuanian Literature and has worked as a writer and editor for a number of Vilnius based magazines and journals since then. He has written seven plays and three collections of poetry: *Iš ilgesio visa tai* (*All That Out of Longing*), 1990; *Mirusiųjų* (*Of the Dead*), 1994; and *Mortui sepulti sint*, 1998. Parulskis's most recent book is a collection of essays, *Nuogi drabužiai* (*Naked Clothing*), 2002.

Clean Earth
(Žemė švari)

*we uprooted beets
the field—sharp dragon's teeth
after feeding Sorrel, Father
gave his blessing, kneel*

*we kneeled, beets
in mounds, leaves dewy
roots – earthen cranes
creaking toward heaven*

*blades flashed, our backs
damp, hands tired
joints aching
the heavens grayed*

*alters burned yellowish green
like candles the mounds of beets
melted; the heavens let
out a gush of tears, harness
the horse Father, we're going home*

*the road is potted like Mother's
face like Father's hands
the wind raw, wheels
barely turning in the mud
the earth, like death, clean*

C o l d
(Š a l t i s)

*Mother
with Mother*

*we went underground
into the cellar for pickles*

*the water in the barrel was murky
liquid covered with mold
Mother said*

*Ah, but the water's cold
the water's cold I repeated*

*and where does this cold come from
so cold my arm loses feeling*

*maybe from the dark
from night or from the ground*

from the ground

beneath the ground it will be even colder

A Subjective Chronicle
(Subjektyvi kronika)

Everyone is dead.

CESAR VALLEJO

160
*Julius the cattle feeder – dead,
pierced by steers – drunk,
animals don't like people who escape from the pen.
Daktariūnas – dead, they called him Little Cloud,
because, when lighting the stove, he'd be completely black.
Vytautas Norkūnas – dead, he lived alone – winter, summer, he wore rubber boots.
Lame Liudvikas Trumpa – dead, didn't want to get drafted, banged a nail into his foot.
Valerka – dead, killed riding a motorcycle,
you can still see his footprints on the telephone pole.
My cousin Vidas – dead, he liked to fish, when they buried him,
during the potato planting, two swans swam across the lake.
The weight lifter Valdas – dead, he was in the habit of riding freight trains –
fell beneath the wheels
My friend's son – dead, he was born dead.
God's son – dead, he was also born dead.
Then there are the dead whom I never knew,
never greeted or ever even suspected of living,
and then homes and holy places – dead, seeds and their fruits, also dead,
books, prayers, compassion – dead
and forgiveness for oneself – dead
everything important – dead
nothing, remains.*

The Name
(Vardas)

*and when my last day comes
lay me down on a stretcher on wheels
and when you see two men in white at my head
spin me around so that they face my feet
if that doesn't help
burn down my home
pour the ashes into the river
catch a blind perch
torture him 'till he tells his name
'til he tells how many children he has
what he had wanted to do in life
who he had wanted to outwit
and after he had lost his sight
what he had talked about
drunk at the pub
and who he mugged in the dead of night
under the bridge
who he scared to death
what signs he saw in the skies
then hid from the blind
if the perch reveals my name
chop off the legs of the bed
that will make it so much easier
to carry me through the door*

Measuring my Face
(Veido matavimas)

*my suit is quite fine
and comfortable
made of quality wool my*

*my God has a nice home
my father
has no home my*

*my voice sounds
firm my footsteps
account for
each and every second*

*my cheeks are calm
even the fist hacked
into the gateway suits me*

*my father has no
ax , my ax
is in my face*

*my woman is well
dressed my woman
is a handful in my heart my*

*my God has
a mother my
father has no mother my*

*good manners do not suit my
suffering my face
needs to be pleasant
calm noble*

*my God's face is young
attractive my
father's face is old
decrepit my*

*my face has a knocked-out tooth
eye, tongue, what
do I need such a face for
I settle my accounts quickly*

*my face needs
to resemble me I
do not resemble my face*

*my God does not have
my face
Father has my face
I don't*

*Age of Ice
(Ledo laikas)*

*together we sawed logs
boards from the demolished
cowshed, beams, thick books
of blocks, page by page,
ring by ring, Uncle, Saint Anthony,
was at the saw, Father and I
only served him, on our left, on our right,
it was snowing, our gloves wet, it snowed
sawdust, we cut an entire
shed full, Mother, Saint Ann,
came down from Heaven and said,
I'll take just one little one, for kindling,
Saint Anthony said take that one and many more,*

*look how much we've cut, I see
Mother laughed, Uncle laughed,
the Holy Father laughed, the
saw lost its voice, the animals
grew noisy, and the lake
stopped churning when we all
ascended into heaven*

T H E W I N D M I L L S A W M I L L
(M a l ū n a s l e n t p j ū v é)

*sawdust blown by weak midnight
wind cuts into our eyes*

*earlier here: four winds up on the hill
smelled of bread and sweat
leaning their damp muzzles together
horses listened to floury talk*

*Together Father and I lie in a groove, listen,
he says, now the frozen ground is walking
it comes from within the earth, from within graves,
from within the roots of trees
from within the foundations of families
from inside the mind, together with horror,
with fear—there was this woman who
would creep out of the twilight, carrying suitcases,
inside them were murdered infants (in the morning
there would be blood stains on the sheets, you'd
have to leave a bowl of potatoes in the kitchen)
she'd lean over their beds, over their
dreams, exhale ice—she'd leave
a tombstone on her breast—*

*the sawdust snowstorm dies down
Father's hair, fingers, die down
the saw's muzzle cuts across the tree's years
lengthwise, Father's years
are cut lengthwise by the sandy white road:
towards autumn the people would meet here
with their guns—the guns were ready—*

*and they'd throw fistfuls of shot
what speed, just think of it, that flying duck
would need for the shot to get into its body
what speed the earth must have
for the cold to knock down life
chop down its roots
reach its deepest heart*

*Father, do you see how everything around us
no longer understands*

Father does not see

*here he drinks wine
here he shoes his horses
here he makes love to his women
here he shakes off the dew
and everything changes drastically:*

*the ducks shoot windmill wings
the shot gives the horses a good shake
the horses don't make love to women
the wine drinks Father
Father's blood is racked from the years' tree bark sunset
midnight's rotting wind scatters our sawdust*

*Father and I are both nailed down
by the frozen ground
to this earth
to these trees
to this water
the compass's magnet shoots straight North
we share the tough sawdust bread
with passers-by
beggars
the clouds*

Heaven's Doors are Painted
(Dangaus durys dažytos)

*Father, oh Father, fancied building
a toilet, one more comfortable for sitting,
beyond the corner of the barn, near the woodshed,
with doors facing the lake.
Once he'd hammered together the seat, Father said,
Come, Mother, and measure.
It's just right, I don't need anything more, but my dears,
does it suit you? Mother asked and Father laughed.
Maybe there are too many splinters still, that'll give you something to do.
There's a draft in here Sister screeched,
it cuts into your very spine like a saw,
maybe the essential hole is too narrow,
maybe we should cut it a few fingers wider?
Maybe we should, Father agrees,
And I'll plane it too, he says, it'll be smooth as a tabletop.*

*Father, oh Father, built a little house
with scented boards and painted doors.
When he was finished Father smiled,
bending on his knees before the big beautiful world.*

The Genesis of Teeth
(Dantù genezè)

*Father like God comes
through the fields, let's shoe
the earth, Son, he says.*

*We shod and shod,
blood flowed, we wiped away sweat,
we sowed beans.*

*A tree grew up
wooden, and on that tree
sat Mother.*

*Father plucked Mother
from the tree and lifted me
up.*

*The earth rose
angrily it kicked the son
and the tree broke.*

*Father like God shouts,
the tree has fallen down, Mother
swaddles the tree.*

*Mother went and went away
Father dragged the tree away
through the empty fields.*

*I sit on the horse-shoe stump
with my teeth falling out.
I'll sow my teeth.*

Father's Time
(Tèvo laikas)

*How many times I've been
in this room, how many times
I won't be here, how many times
in the very center of death sits Father
on the sofa, lifting the old clock
against the light, the hands
turning against wind's time,
his fingers, soiled with the earth,
can barely hold the needle-thin
thread of the second hand, the blind dog
howls, recognizing him by his wounded feet,
and Sister, and Mother, and the women,
the women kneel before the mirror, Mary,
Mary how do you find the needle, send me
a tiny sweetbriar sword, Mary gazing out
from the mirror, I'd sew up
my torn heart, do you hear me, holy virgin
Mary, God does not hear me and Father
does not hear me, the wind has curled up
inside his large ears, his praying ears, this evening's sea,
this evening's murmur inside seashells,
the murmuring is only for he
who listens, having placed the clock by
his heart, the clock does not beat, Father
laughs with his earth covered lips,
a man who worked the earth his entire life,
who has now gone back completely to the earth,
with his herds, his hay wagons, his hammers,
his pliers, his nails, his horse's hooves,
Lord, don't send me my death in the winter,
it's so hard to shoe the frozen earth Father
whispers to me, Father, I'd help you, but it's
too hard for me, too hard to hold up God's hoof,*

*he can't hear me anymore, the snow
is on his lips,
as for me—there are dried marks on
my cheeks
and time is nailed to time's signs
and my hands and my horseshoes are cold,
the innocent face of death shines in the dark,
Father fades and dissolves,
I've forgotten to wind it and it stopped
as though it were my heart.*

Translated by LAIMA SRUOGINIS

Režisuotos fotografijos konkursas

Directed Photography Contest

VLADAS BRAZIŪNAS

III vieta

III place

KORNELIJUS *Platelis*

LITHUANIA

Kornelijus Platelis (b. 1951 in Šiauliai), poet, translator, essayist. He graduated from the Vilnius Building Institute in 1973 and worked until 1988 as an engineer in Druskininkai. After the liberation he served in various government positions and as Director of *Vaga* Publishers, and works currently as Editor-in-Chief of the literary weekly *Literatūra ir menas* (*Literature & Art*). He has been President of Lithuanian P.E.N. and now he is Chairman of the Board of the *Druskininkai Poetic Fall*. Platelis' poetry books include *Žodžiai ir dienos* (*Words And Days*), 1980; *Namai ant tilto* (*Home On The Bridge*), 1984; *Pinklės vėjui* (*Snare For The Wind*), 1987; *Luoto kevalas* (*The Boat Shell*), 1990; *Prakalbos upei* (*Orations To The River*), 1995, *Snare For The Wind* (in English), 1999, and *Atoslūgio juosta* (*Tidemark*), 2000. He has also published a collection of essays, *Būstas prie Nemuno* (*Being By The Nemunas*), 1989. He has translated into Lithuanian Czesław Miłosz, numerous other poets, and the *Selected Poems* of T.S. Eliot, Ezra Pound, and Seamus Heaney.

170

St. Elizabeth's Hospital (Šv. Elžbietos ligoninė)

for Craig Czury

Our dynasty came because of a great sensibility.

Ezra Pound, Canto 85

*Across the Anacostia River, among the trees,
St. Elizabeth slices a round cake
with a long shining knife and politely serves it
to the students of the poetry t-group waiting in line.
Their arms are bound along their bodies to the elbow,
their eyes are as round as a cake sun,
they stretch oddly as they eat: it is the destiny
of poetry to repair consciousnesses and worlds. Suddenly
a telephone rings, calling for St. Elizabeth,
she hands over the knife and asks me to continue slicing.
As the long blade travels from one hand to the other
the sun bounces off and flashes in their eyes*

*chopping up their roundness like the knife
the cake. The world splinters
into myriad fragments and for a moment
congeals before crumbling. I...*

*Our dynasty came
because of a great sensibility.
After all the pavilions of our palaces
I now look through John Howard's window
In the shadow of leafless trees
into the new age across the river.
Our minds were somewhere else
when the gates opened.
Our dynasty rested upon a strict hierarchy
contemplating beauty.
The walls dissolved years ago
as I listened to forbidden places.
Our dynasty established order in poetry
and gushed through the edges of form.
Inner voice? Each of us got many
inner voices. Which would you like to hear?
Our dynasty was hospitalised
because of its great faith.
The new world injected us with tranquilizers
and our consciousnesses turned to wood.
St. Elizabeth took us into her care
and love dissolved our will.
The founders of the world of equal values
took to healing us with our own poetry.
The inexhaustible milk in St. Elizabeth's pitcher
undermined the hierarchies' foundations.*

*...stick the blade into the cake, splintered
reality holds together, an odd hope that already shined
through the cracks seals over. The poetry
t-group students meekly lower their eyes.
The balsam of words oozes through the cell walls –
glue of things and consciousnesses with bandaged arms –
the metal taste in my mouth is changed by the sweetness of cake,
returning us to harmonies, opening up
memory's roads to nowhere.*

Parts of a poetry fusion made by Craig Czury from the works of current patients at St. E's Hospital are used in this text.

The Magi
(Magi)

172 *Through deep snow, numb with cold, led by undiscovered stars
from container to container, carrying in plastic bags
recyclable goods like wombs giving birth to things,
using everything that helps them tear themselves away
from the world, whatever is convertible
into moments of ecstasy. Bodies like overworked mules.
Where are they being driven by their anxiety?
Perhaps they know something more, each night watching the cold
sky above their heads, so they build no homes, do not get settled,
do not earn bread by the sweat of their brows?*

*Directly beneath the North
Star, in one container
at the edge of town, they found a dead child
in a plastic bag. They gave him no gifts
and did not bury him, not wanting
to have any dealings with the police, they were
people of other customs, from another land.
They let him continue suffering quietly for our sins,*

*unburied, unmourned, unable to rise.
To suffer right away, without words, miracles, sermons,
because everything is already said, everyone is taught,
only action remains. The face of young
Janus in the plastic bag.*

*Perhaps they know something more?
Perhaps they wait for something to happen?*

Honor and Justice
(Garbè ir teisė)

*Honor is for the wandering. It weighs
nothing. It is like a butterfly with razor wings
on his shoulder. It does not increase his burden
even changing his essence to stone, weighing his thoughts
down with certitudes. It is always there,
in the threads of nerves, images of relationships.
It is sometimes more important than life.*

*Justice is for the sedentary. It protects
his wealth and person, sometimes the rather stale
space of his existence, it meets the arrogant wanderer
with sword and scales, weighs according to
codexes, papers, and witnesses
in whose eyes honor no longer shines.
Because wealth is heavy as living.
It is sometimes more important than life.*

*It happens, that the sedentary tries to defend
honor with justice. How regrettable.*

Petaludes*

*An indolent brook on a steep slope, small ponds, waterfalls.
But nymphs do not bathe here, even though just now,
it appears, they hid, disappeared in the thicket,
like thousands of the goddess's butterflies,
hidden in the hollows, under leaves, in rock clefts
(their backs spruces, and underwings, red).
And hundreds of the wingless, with flashes and applause
raising their sisters into the air
above Phoebe's island, growing out of the water
(God's fiery seed melted its gravel and shells),
mottled hordes scuttling back and forth, rummaging,
the backs and underwings of each one unique.*

*Our souls will fly away, I say,
and will be blinded also
by the light on the other side, and will scatter like nymphs,
unable to find their world, like petaludes,
not knowing where to alight, where to fold their wings.*

Translated by JONAS ZDANYŠ

* „Petaludes,“ in Greek the word for butterflies, is a shaded valley on the Isle of Rhodes, where many butterflies of night live.

C a m p o d e i F i o r i

A Bruno

IL SECOLO DA LVI DIVINATO

QVI DOVE IL ROGO ARSE

Early afternoon. September.

*I looked from the window onto Campo dei Fiori –
the heated exchanges at the market dying down, flowers tired
of smiling, blemishes appearing under the tender skin of fruits.
The warm wind carried flakes of plastic like ashes
into the middle of the square where the bronze man in hood
and cloak seemed himself risen from the earth.
It was Giordano Bruno. His eyes darkened into copper
by the flames of the fire that devoured him
in this place exactly four hundred years ago
in the name of true knowledge.*

*Which, as shown by the observed data, is carried
by memory to be reborn through the matrix of our soul
and therein shyly shown to God's reflection.
And, comprehension gushes forth destroying the walls of reason
like a flaming river end to end.
Then the movement stops and the soul clenches
like an impregnated womb, and... We thank the Lord
that we are not so blind, do not affirm and judge,
and know – the fire in our hearts is hotter
than all the flames of this world. The silent fields of flowers
ripple beneath our feet, pistil waiting for pollen.
Their awareness is slight, but fragrant and durable.
It is carried by bees and wind. Shriveled blackberries.
The market's drooping flowers. Alluring sighs
of death in the misleading ways of knowledge.*

Aegean Wine

(Egèjo vynos)

*Cobblestones, asphalt paths, afterwards
along beach pebbles, and then down
the first pier to the sea.*

*It was growing dark, drizzling, memories
began to unravel from the darkness within.
Maybe already the time to turn back?*

*With inspired chaos we fended off the hated order,
our heads swimming from wine and our hard truth.
Now we look around with wonder, listen, touch shapes
which, it seems, are tendered for our thoughts, our speech.*

*They were young,
dizzy from passion and victory,
forgetting to change sail.*

*Here is the Baltic Sea, people living close about,
speaking different languages, sharing customs.
At the symposiums, Mediterranean wine,
wine from the Aegean. He jumps from the cliff
into the water. And we must begin
our sober everyday routine.*

Journey Into Spring

(Kelionė pavasari)

*Oranges, lemons, thumping
the umber soil,
almond blossoms, cypresses, far off
the blue Bay of Corinth, and stones
and rocks and language sprouting everywhere
like luxuriant grass: don't overstep
your limits, don't step over the threshold
too high for the foot of a mortal.*

*A wave comes. Corinth, then Eleusis.
 Core calmly returns to the valleys flooded
 in sunlight, oranges knocking at her door.
 Withdrawing, Gnosis abandons the intricate
 ports of Psyche. Don't step over.*

Translated by KERRY SHAWN KEYS

ARTŪRAS *Valionis*
 LITHUANIA

Artūras Valionis (b. 1973 in Druskininkai), poet, translator, sociologist by education (B.A. studies at Vilnius University and M.A. in Society and Politics; Ph.D. in Sociology at Warsaw University). In 2000 he spent the fall semester in New York at the New School for Social Research as a visiting scholar. His poetical biography started in 1992 with participation in the Druskininkai Poetry Fall Festival. In 1995, he was awarded the prize for the best debut in the "Spring of Poetry '95" almanac. In 2000, he received the young artist's scholarship from the Lithuanian Ministry of Culture for the preparation of his first volume of poetry, *Tais nuostabiąs didžiųjų kartėlių metais* (*In Those Beautiful Years of the Great Disappointments*), which is now ready for publication and, hopefully, will appear in 2003. These poems were published in the Lithuanian press.

g l i t t e r i n g i n t h e s u n
 (b l i z g ė j i m a s s a u l ė j e)

*the stories of our lives
 written and re-written
 without changing a thing*

*wait
 for a great sudden change
 wait wait wai*

*sting under gusts rain
 afterwards
 glitter in the sun*

a w a k e n i n g
(p a b u d i m a s)

*Goodbye your women melted in smoke
As they closed the gates and rode into shadow
The lighthouse saw them off and got hoarse*

*Our women rode out with the hordes at daybreak
their horses left furious shoes strewn with crumbs
enraged my sweet slumber my eyes glazed with dust*

how quiet looks:

*the smoothness of pebbles
stuck in the rush*

*your silhouette moving further away –
my disheveled memory*

*I would like to measure
by the hitches at the ends of ropes*

t h e n e a r e s t
(a r t i m i a u s i a)

*this echo's not real
there are no tree trunks
it slides down*

*there is no surrounding
half-circle of forest
which continuously creeps closer*

*there is no steamy flooded swamp
scurrying critters through its root mounds*

*nervous watch-springs don't tick
but tumble against her in front of me
their thunder illumines*

6 9 5 m e t e r s a b o v e t h e s e a l e v e l
(6 9 5 m e t r a i v i r š j ū r o s l y g i o)

*after licking
the fingertip
it is easy to
pick up crumbs*

179

*the swirling print
soak into the surface crust*

*(the rough nailed planks of this table
will never become a wind boat)*

soaks into the crusty surface

until her finger meets the edge

*woman not looking
licks the blood that leaks out
wrinkles up a bit*

then smiles shaking a hand

gusts of jumbled air
(erotic birds swoop in heat)
spin wool out of eyelashes

quivering
the scratched carpet of crows scatter

baring the legs of the chair
(in front)

yachts clanking against each other
push themselves off

their metal necks creak
grabbing air flow and taste

I bite off a piece of coal
it used to be meat

It's dark and bedtime
drowsy
I shake myself from the ants on my nape

but isn't it those ants that nag from within?

yes
the sea-gull sitting on the buoy nods in silence
if silence is a nod at all
when words don't sting

I stay seated for a while

my laughter is not polite
so I just smile

how to defend oneself from the wind of recollections
(kaip apsiginti nuo prisiminimų vėjo)

*monotonous strokes of wings give peace of mind
triangles that leave us cackle
snow into sawdust
as cold wet pieces*

*flood maybe only moisten
every movement of the dam
every stirring
needle prick by prick*

*the places that are given a pointed nudge
are lazy fishes of the mind that jump
above a dense blast of steam*

*stream-lined
swimming their dusty bodies away
through crumbled arches
fountain minarets*

*(when they pass each other
memory spurts through their seams)*

*later carried back
in a cascading color of asphalt*

back again

*cutting like an incision into a tree trunk
coming together*

*counting stumps and rings
more difficult to recognize each year*

*tear them to shreds
the bandage leaves of plantain grown in holey pits
gossamer veins of grass*

*empty bed blues
(tuščios lovos bliuzas)*

*silence is heavy but
empty beds*

each time clear their throat more deeply –

pantheresses are sleepy

*their minds are under bloom
of sea-grasses.*

oh how to get there –

*the stones that derided laments
(we treaded them more than once)
got overgrown with blisters*

*in those beautiful years
of the great
disappointments*

Trans(muti)lated by CRAIG CZURY

the kiss: a fragment of fortune-telling
(pabučiavimas. būrimo fragmentas)

*those born
are obliged to watch
the arrangement of elephant bones*

*to them stories about the marks
of the nails
on the smooth, unbreakable forms
are dedicated.*

*forms that are rinsed
with the sweat of palms
and shaped by the granite
of trained fingers.*

*not every scratch
has its own story —*

*and only some of them
have been memorized.*

*after stories languish,
the rough edges are worn down
and out of the bones
various adornments are turned,
the cavities are hollowed
into belt-buckles —*

what is all this for?

*soft and blunted,
the voice of the woman
in a whisper,
will give a name,
her lips will touch the forehead,
hiding her regular bite
congratulating*

(will the mark remain?)

will her kiss moisten the pits of memory

*(black measurements on the doorpost
show through a fresh coat of enamel)*

*– and melancholic then become
the thoughts of the born.*

*and so I hail
the downpour which will wash onto the dunes (will it?)
objects, plenty of objects,
spoiled somewhat by the water
and the unchanging movement of the sand –*

downwind, downwind

*water and sand sharpen the forms,
and the body movements
become lighter and less distinct.*

*have you seen the leaden gondolas of the clouds
above the drying sea?*

*into the ground their elegance has soaked,
and sails like puffs of smoke held
in the cupped hand of the coagulating water.*

*let the restored remembrances
of the alleys
leave me —*

*the wish of the sea-woman
to give me
the illusion of ice-covered hair;
the eating of pears at night,
echo of a laugh,
coming back.*

*the silhouettes of fruit take shape in the bowl
and the knife I throw
does not hit
the bread of inclement
non-reality —*

*I am here. I touched the wall
overgrown with moss
but groped for only a few
crumbled bricks —*

*already the cobblestone road of the fourth city
flows by under my feet,
untrampled*

*while an army waits patiently
by the half-opened gates. For a regular bite —
the mark on the forehead. For the sign to enter,
which is absent.*

Translated by SAM WITT, CLAY WITT & ARTŪRAS VALIONIS

AÐALSTEINN SÆBERG Sigurðsson

ICELAND

Aðalsteinn Sæberg Sigurðsson (b. 1955 in Húsavík, Iceland), poet, prose writer, translator. After attending the Commercial College of Iceland in Reykjavík, he studied Icelandic language, music and acting. In 1977 he made his literary debut with a book of poetry, *Ösánnar lendur* (*Virgin Soil*). Since then he has published 9 books of poetry and translated poetry, one novel and 7 children's books. Apart from the books he has produced many recordings of his lyrics and songs for children and adults, and written both for stage and television. He has won several Icelandic literary prizes for his works. Sigurðsson lived in Norway for some time but now lives in Reykjavík as a full-time writer and songwriter. Since 1998 he has been president of the Writers' Union of Iceland.

R í s m á l

...ennþá sumar...dalalæða...engjarnar regnvotar...
í morgunsárið...mjólkurbíllinn á braðferð...í hattu-
legri beygju...bæjarnafn á brotnu skilti...kot...
sláturfé á beit...hvað svo?...brafn bíður átekta...
ekkert á seiði...í heiðinni gera haustlítnir vart
við sig...ljóst hvað tímanum líður...

B l á k a l t

...í þröngu sjónarhorni... tómur bolli á lágu dúkuðu
borði... litur veggjarins kaldur... blár... morgunbirtan
að brjótast inn um órheina rúðuna í litlum lokuðum
glugga... kemst... kemst ekki... kemst... svefntruksin
þung andartök liðast um hið innra...

...utan myndar einhver að læðast nær...svo blikar á
stál...breyfingin eldsnökk...broðalegt ópið kastast
á milli veggja...

Aðalsteinn Sbergas Sigurssonas, poetas, prozininkas, vertėjas, gimė 1955 metais Husavike. Pradėjęs studijuoti Islandijos prekybos mokykloje Reikjavike, vėliau tęsė islandų kalbos, muzikos ir aktorystės studijas. 1977 metais debiutavo pirmuoju eilėraščių rinkiniu, vėliau išleido dar devynis, romaną ir 7 knygas vaikams. Be to jis yra sukūręs daug dainų vaikams ir suaugusiems. Už savo kūrybą yra pelnęs kelias Islandijos literatūrinės premijas. Sigurssonas kurį laiką gyveno Norvegijoje, vėliau grįžo į Islandiją ir dabar yra Islandijos rašytojų sąjungos pirmininkas.

A n k s t y v a s r y t a s

*...vis dar vasara... rūkas slėniuose... aplytos pievos...
auštant... skubantis pienovežis... ties pavojingu posūkiu...
vienkiemio pavadinimas ant aplūžusios lentos... trobelė...
besiganančios avys... kas dar?... lūkuriuojantis varnas...
nieko nevyksta... blunkančios dykvietės spalvos...
matyti kaip bėga laikas...*

Š a l t a s k a i p l e d a s

*...siauram akiračio kampely...tuščias puodukas ant žemo
staltiese uždengto stalo...šalta sienos spalva...mėlyna... ryto
šviesa veržiasi į vidų pro nešvarų mažo uždaryto langelio
stiklą... įeina... neįeina... įeina... viduje raitosi sunkūs
miegūsti atodūsiai...*

*...iš paveikslo kažkas artėja...sublyksi plienas... staigus
judesys... siaubingas riksmas blaškosi tarp sienų...*

...sterk titrandi hönd...leggur hniðinn frá sér...
rétt hjá bollarum...kaffið löngu orðið kalt...blóð
drypur á hvítan dúkinn...

...bespu lyft af krók...hönd opnar gluggann...upp á
gátt...bleypir vorinu inn...

S n e r t i n g

Hugsanlega er snertingin
hættulegri en þig grunar

snertingin svo hikandi
bræðslugjörn og kvik í lund

hárfinn þaninn strengur
í börpu vináttunnar.

Heimurinn er snerting
og bratt flýgur stund.

Í s l a n d

Þennan kalda vetur
urðu túnin að svellum
svo hægt var að skauta
á milli bæja.

Langa, skjýjaða daga
lékum við okkur
á blágrænum speglinum
þjuggum til hraðlest
úr skíðasleðum.

*...stipri virpanti ranka... padeda peilį... visai šalia
puoduko... seniai atšalusi kava... ant staltiesės laša
kraujas...*

*...nulinę krokai... ranka praveria langą... iki galo...
įleidžia pavasarį...*

P r i s i l i e t i m a s

*Matyt prisilietimas
pavojingesnis nei manai*

*toks abejojantis
baikštus ir greitas*

*įpina gražią stygą
į draugystės arfą.*

*Pasaulis tai prisilietimas
o laikas bėga greitai.*

I s l a n d i j a

*Tą šaltą žiemą
pievos pavirto ledu
ir buvo galima nučiuožti
iš vienkio į vienkio.*

*Ilgom, debesuotom dienom
mes žaidėm
ant mėlynai žalio veidrodžio
padarėme traukinį
iš suomiškų rogių.*

Þegar við komum í hús
var kveikt upp
í gljásvartri eldavél
ofnburðin lagðist fram
og ylurinn streymdi út
til þess að þíða
tær og fingur.

Lyktin af heitu kakói
febrúarmyrkri
og fötum sem þornuðu seint.

Við áttum stórt
farsælt ísland
þennan kalda vetur.

Nýtt fyrir augað

Fyrirvaralaust
nam sjónvarpið land
í húsi nágrannans.

Á kvöldin
vandlega byrgðir gluggar
og göldróttur skjárinn lifnaði við.

Einhverntíma
kæmi endurvarpsstöð
á nálæga beiðarbrún.

Þangað til
yrðu draugarnir greinilegir
og snjókoman
óbáð árstíðum.

*Kai grįžom namo
buvo įjungta
juoda, blizganti viryklė
orkaitės durelės prasivėrė
ir šiluma išsiliejo
sušildyti pirštų.*

*Karštos kakavos kvapas,
vasario tamsos
ir lėtai džiūstančių drabužių.*

*Tą šaltą žiemą
mes turėjome
didelę, dosnią ledo šalį.*

Naujas požiūris

*Be perspėjimo
apsigyveno televizorius
kaimyno namuos.*

*Vakarais
rūpestingai užveria langus
ir atgyja magiškas ekranas.*

*Kada nors
retransliavimo stotis
atsidurs artimiausios dykvietės pakrašty.*

*Nuo šiol
vaiduokliai taps matomi
o pūga
metų laikų nepaisys.*

Á s t a n d

Brátt verður
aftur kalt.

Það er heiðskírt kvöld
og eitthvað óskilgreint
liggur í loftinu.

Brátt verður
aftur kalt
okkar á milli.

U n d i r b l á u m h i m n i

Lék mér í grasinu
með þér
kitlandi
einsog sólargeisli
brennandi
í skinninu
hlajandi
af löngun
lækur á leið
til sjávar.

Lék með boga mínum
á fíðlu þína
djúpa tóna
í döggvudu grasinu
áður en sólin kom
upp um okkur
og mynd naturinnar
stóð kyrr og skýr
eitt andartak
undir bláum himni.

T i k r o v ė

*Greitai
vėl įslinks šaltis.*

*Gražus vakaras
bet kažkas negera
tvyro ore.*

*Greitai vėl
įslinks šaltis
tarp mudviejų.*

P o m ė l y n u d a n g u m

*Žaidžiau su tavimi
žolėj
kutenančia
kaip saulės spindulys
deginančia
odą
besijuokiančia
iš troškulio
upeliukas
pakeliui į jūrą.*

*Ringavau savo stryku
tavo smuiku
gilius tonus
sudrėkusioj žolėj
kol saulė
mus palietė
ir nakties paveikslas
akimirkai sustingo – ramus ir aiškus
po mėlynu dangum.*

Til þín

„Stóðum tvö í túni.
Tók Hlín um mig sínum
höndum, harklegt kvendi,
hárfjög og grét sáran.“

Víglundar saga

Minnist enn
hvernig þú leist mig
fegurstu augum
í fyrsta sinn.

Stóðum tvö
og tón allfjarri
ég tók um þig
höndum mínum.

Og síðan
hef ég verið
hamingjumaður.

Aðferðir

Leiðin að hinu ókunna
liggur um þekktar slóðir.

Vertu einn á ferð
eitthvert kvöldið
og fyrir þér verður
tjald og himinn.

T a u

*„Stovėjom dviese pievoj.
Tada apkabino Hlina,
gražiaplaukė moteris,
mane, skaudžiai raudančią.“*

Iš Vigluno sagos

*Vis dar menu
kaip sutikai mane pirmąsyk
gražiausiom
akim.*

*Stovėjom
toli nuo pievos
apkabinau tave
rankom.*

*Ir nuo tada
esu
laimingas.*

M e t o d a i

*Kelias prie nežinomų dalykų
veda pažįstamais pėdsakais.*

*Kurį vakarą
keliauki vienas –
tau atsivers
kulisai ir dangus.*

*Meðan stjörnur blika
og stund naturinnar
er brein og tær
geturðu fundið
orðið sem þú
hefur leitað að
lengur en þú manst.*

S Í ð a n h e f é g l i f a ð e i n s o g g e s t u r

*Milli orða og athafna
langur og bugðóttur vegur.*

*Sá sem eitt sinn létur
beillast af draumi
snýr ekki aftur fyrr en
allt er um seinan.*

*Nótt eina dreymdi mig
dádýrskálf á beit
á kalskemmdum túnbleðli.
Ég vissi að túnið var
raunverulegt en dádýrið
ímyndun ein og samt
var þetta draumur.*

*Í svefnrofunum varð
allt lífið ljóst fyrir mér.
Síðan hef ég lifað
einsog gestur.*

*Kol žvaigždės žiba
ir nakties valanda
tyra ir dar nelytėta,
gali surasti žodžius
kurių ieškojai
ilgiau nei siekia atmintis.*

N u o t a d a g y v e n u k a i p s v e č i a s

*Tarp žodžių ir darbų –
ilgas vingiuotas kelias.*

*Tas, kurs kartą
leidosi užvaldomas sapno
negrįžta atgalios
kol netampa per vėlu.*

*Vieną naktį sapnavau
besiganantį elniuką
šalčio pakąstoj lankoj.
Žinojau, kad pieva buvo tikra
o elniukas
tiktai vaizduotės vaisius
nors tai buvo tik sapnas.*

*Pabudus
prieš akis atsivėrė visas gyvenimas.
Nuo tada
gyvenu kaip svečias.*

O k t ó b e r l j ó ð

*Nú þegar sjöstjarnan
sýnist nær en áður
þeyri ég bundgá.*

*Kvöldgolan fer
mjúkum höndum
um slaka strengi
gaddavírsins.*

*Október -
tími til að sjá eftir
sumarþjórtum nóttum
en þika þó ekki við
að hleyfa vetrinum inn
í vaxborið líf okkar.*

Spalio eilėraštis

*Dabar, kai Plejadės žvaigždynas
priartėjo labiau nei anksčiau
girdžiu šunų lojimą.*

*Vakaro vėjelis
švelniom rankom
paliečia
spygliuotos vielos
nukarusią templę.*

*Spalis –
laikas ilgėtis
šviesių vasaros naktų
ir nedvejojant įsileisti žiemą
į nuvaškuotą mūsų gyvenimą.*

Vertė JURGITA MARIJA ABRAITYTĖ

ΠΑΝΟΣ Σταθογιαννης
GREECE

Panos Stathoyannis (b. 1959 in Leukakia of Argolis), poet, novelist, studied journalism. He has published two collections of poetry and three novels. Now he lives in Athens and writes fiction, scripts for documentaries, and song lyrics.

Για μια ποίηση δίχως χρώματα

Υπάρχει ποίηση μαύρη και ποίηση λευκή. Όπως, άλλωστε, υπάρχει και η πανεπιστήμη της Στατιστικής, που σ' έχει κάτω απ' το φακό κι αυτή – μεγάλο μάτι από πάνω. Σε διάβασε, σ' έμαθε απέξω κι ανακατωτά, τα πήρε όλα χαμπάρι. Θέλει να αγαπάς την κερατίνη των ονύχων σου όσο και τον πλησίον σου περίπου, να καταπίνεις κάθε βράδυ έναν μεσαίωνα από χάπια (εξαιρουμένου του Ερωτόκριτου), να νανουρίζουν οι αλχημείες τα νευράκια σου και τελικώς (κι αναποφεύκτως) να παντρεύεσαι εκείνο το μονόφθαλμο Ρήγα της τράπουλας, που πάει κρεμάνταλος με το λωτό και τη χρυσή μοτοσικλέτα.

Στο 'δειξε καθαρά και το ωροσκόπιό σου: «Να 'χεις τα μάτια σου ανοιχτά, μανάρι μου, τώρα που μπαίνει ο Απρίλης, ο μήνας ο σκληρός, και πιάνουν οι αιφνίδιες νεροποντές. Με τη νέα σελήνη, θα ανταμώνσεις τον Κούρο τον σακάτη κι ανεπρόκοπο, που στην πραγματικότητα θα είναι το Σκυλί το δαγκανιάρικο της μοίρας σου. Φυλάξου από τα δόντια του τουλάχιστον, αν δεν μπορείς τον έρωτά του ν' αποφύγεις...»

Όμως, όπως και να τα συνταιριάζει ο καιρός τα πράματα, στο τέλος θα σε πάρει κι εσένα ο διάολος (όπως και όλους μας, αν θέλουμε να λέμε την αλήθεια), μαζί με τα ψηλά τακούνια σου στα σκαλοπάτια και τη μελαγχολία των γοφών σου στα υψόμετρα.

Μονάχα να μη ζητιανέψεις φρόντισε

Ο χρόνος είναι αδιαίρετος – φούμαρα το παρόν, το παρελθόν, το μέλλον. Απόδειξη ατράνταχτη – αυτό το τράνταγμα, καθώς θα πέφτει πάντα το σπιτικό που έχτισα, το σπιτικό που χτίζω και θα χτίσω, να 'χεις ένα κεραμίδι πάνω απ' το κεφάλι σου. Σεισμογενής ο τόπος, τερψιχόριος, κι εδώ ο χρόνος είναι άπολις, δε στέκεται (ρίζα που μάτωσε και δεν απλώνει), κι ως έσφαξα στα θέμεθλά του μαύρο πετεινάρι.

Panos Stathoyannis, poetas, romanistas, gimė 1959 metais Argolidės Lefkakijoje, studijavo žurnalistiką, yra išleidęs du poezijos rinkinius ir tris romanus. Dabar gyvena Atėnuose ir kuria grožinę literatūrą, scenarijus dokumentiniams filmams, dainų tekstus.

Apie poeziją be spalvų

Yra juodoji poezija ir baltoji poezija. Yra ir visuotinės Statistikos mokslas, stebintis tave per lupą – didelė akis iš viršaus. Išstudijuoja tave iki panagių, išnarsto, perpranta. Nori, kad mylėtum savo nagų keratiną kaip artimą savo, kad kas vakarą nurytum viduramžių dozę piliulių pavidalu (išskyrus Erotokritą), kad alchemija atbukintų nervus ir pagaliau (dėsningai ir neišvengiamai) tu ištekėtum už kortų Karaliaus, ištieslio, viena akimi, su lotoso žiedu ir auksiniu motociklu. Net tavasis horoskopas aiškiai pranašavo: „Būk itin apdairi, saulele mano, pirmąją balandžio savaitę, nes tavęs laukia sunkūs išbandymai ir netikėtos liūtys. Stojus jaunačiai, neišvengsi pažinties su Kurosu, luošiu ir nevykėliu, o iš tikrųjų jis bus piktasis tavo likimo šuo. Jei negalėsi išvengti jo meilės, saugokis bent jo dantų.“ Vis dėlto, kad ir kaip laikas siektų įvykių harmonijos, pagaliau ir tave apsės velnias (kaip ir mus visus, tiesą sakant, apsėda), su tavo aukštais kulniukais ant laiptų ir gilia tavo strėnų melancholija.

Tik žiūrėk, kad nereiktų elgetauti

Laikas nedalomas: dabartis, praeitis, ateitis – sapalionės. Nesugriaunamas įrodymas – šis sukretimas, nes visados sugriūva mano statyti namai, namai, kuriuos statau ir statysiu, – visados turėk bent vieną čerpę virš galvos. Ši zona seisminė. Terpsichorės teritorija, čia laikas pilietybės neturi, neišlieka (šaknis susikruvina, bet gilyn nesiskverbia), net jei ir juodą gaidžiuką ant jos slenkščio nukirsčiau.

Και κοίτα πώς να νοστιμέψεις τούτες τις αράδες με λίγο κύμινο, λίγη ποτάσα και κάτι που να μην είναι κόκκινο (κι ας λέει ό,τι γουστάρει η αφή), αλλά να φλέγεται.

Παράδειγμα – η φράση *άγωνα γραμμή* θα ταίριαζε όχι μονάχα στη διαδρομή ανάμεσα στο μικρότερο (αριστερό) βυζί σου και το στόμα μου, αλλά και σ' αυτό το απόκρυφο κείμενο που θα μπορούσε νά 'ναι και ψαλμός. Γιατί και η στεναχώρια αίρεση είναι.

Αμέτρητοι όσοι την ασπάζονται – στο βωμό της μπροστά πέφτουν κατάχαμα και βουρκώνουν.

Τέλος, θα πρέπει να χώσεις κάπου και την παροιμία από την Κατάη (Ρωμιοί τη φέρανε, φιλέλληνες, σε κούφια καλαμίθρα μέσα): *«Ο θάνατος βρίσκεται πάντοτε πίσω απ' τ' αυτί σου – εκείνο που δεν ιδρώνει.»*

Μέχρι να φτάσεις κάποτε στας εξοχάς, με τα πολλά αξιοθέατα – τη *μαύρη ποίηση*, την *άσπρη ποίηση*, το *ουράνιο τόξο*, το *ουράνιο βέλος*. Οπου ποτέ του δεν αστόχησε, κι αν του 'λαχε καμιά φορά, είναι γιατί ούτε στη Μοίρα τώρα πια δεν μπορείς να δώσεις πίστη.

Ας είναι.

Γιατί από 'κει και πέρα – όλα είναι εύκολα.

Ένα βήμα ακόμη και θα μπορείς ανώδυνα να αρνηθείς και τα χρώματα και την ποίηση και μένα.

1985

Ι τ α μ ό μ ά τ ι

Η αγιοσύνη – ίδια με κήπο υγρό, όλο σέλινα. Κι όχι μονάχα πάνω στους αέρηδες, αλλά κι εδώ, το λαμπρό της νύχτας αστέρι – να λιμνάζει στις βραγιές, να σαλιαρίζει.

Όπου ν' αγγίζω απόψε,

μαγεμένος είμαι,

βελούδο πράσινο η αφή και πώς ανατριχιάζω, αγκάθι χλωροφύλλης τσιγκλάει τη βλεννογόνο, να κλάψω μού 'ρχεται.

Τόσον καιρό αγράμματος που ήμουν – δε νογούσα: ψιλή βροχή η χαύνωση, σώμα νερού και με περιέχει. Δούλος της θα γενώ, θα πειθαρχήσω. Ό,τι θελήσει, στα ποδάρια της αποθέτω – την αφοσίωσή μου, τ' ανήλικα παγώνια μου.

Tik pažvelk, kaip žiupsnis kmynų pagerins šių eilučių skonį, šiek tiek druskos ir dar kas nors neraudono (tegu lytėjimo pojūčiai byloja ką tik nori), bet liepsnojančio. Pavyzdys – samprata tuščiasis reisas tikų ne tik maršrutui nuo mažesnės (kairiosios) tavo krūties iki mano burnos įvardinti, bet ir tokiam paslaptinam kūriniiui, kuris galėtų atstoti psalmę. Juk ir liūdesys yra erezija. Nesuskaičiuojama galybė juo patiki – prieš jo altorių klaupiasi ir ašaroja. Be to, privalai ir patarę iš Katajaus kur nors patalpinti (bizantiečiai, filelinai, jų atgabeno tuščiavidurėse nendrėse): „Mirtis slepiasi už tavo ausies – tos, kuri neprakaituoja.“

Kol nusigausi į tyrlaukius su istoriniais paminklais – su juodąja poezija, baltąja poezija, dangaus lanku ir strėle. Ten niekados neprašaunama pro šalį, o jei kokią kartą nepasiseka, tai tik todėl, kad ir Likimu ne visados galima pasitikėti.

Tebūnie taip.

Viskas supaprastėja.

Dar vienas žingsnis – ir galėsi be skausmo išsižadėti spalvų, poezijos ir manęs.

Erotokritas – Kretos poeto Vincenzo Kornaro (1553–1613) darinys.

Katajus – „Katai“, Kinija kinų kalboje, būtent tokį pavadinimą savo poezijoje vartojo ir Ezra Poundas.

tuščiasis reisas – laivų maršrutas tarp mažųjų ir prekybai nereikšmingų Egėjaus salų. gabendavo... nendrėse – pasak padavimo, šilko lėliukės pirmą kartą atgabeno į Europą iš Kinijos tuščiavidurėse nendrėse.

B e g ė d i š k a a k i s

Šventumas – rasotas sodas, paskendęs mėnesienoje. Iškalbinga nakties žvaigždė mirksi ne tik danguje, ji – ir čia, sodo lysvėse. Visa, ką šįvakar liečiu, mane kerį,

lytėjimas – žalias aksomas, šiurpstu, chlorofilo adata drasko gleivinę, vos neverkiu. Nemokša buvau – nieko nesuvokiau: svaiginantis silpnumas – dulksna, mane gaubiantis vandens kūnas. Tapsiu dulksnos vergu, atsiduosiu jai. Prie jos kojų dėsiu viską, ko ji geis – pasiaukojimą, ištikimybę, dovanosiu jai jaunikius povus.

Θυμάμαι,

στην Ερεσό ήτανε, καλοκαιράκι, όταν το μάτι μου το ιταμό την είδε. Η Σαπφώ -
συνομήλικη μου τότενες, αργότερα εμένανε με φάγανε οι λύκοι, πυρακτώθηκα,
χαράμι πήγα σούμπιτος, αυτή τη γλίτωσε στο παρά πέντε. Πήγαινε μ' ένα στεφάνι
από σέλινα στην κόμη της. Κράτησα την ανάσα μου, χαμήλωσα, αλλά το βλέμμα
πάνω της, να ιδώ πού πάει, η κουζουλή, τι ψάχνει;

Θρόισμα ρούχου άσπρου, νύχτα, σε βράχο πάνω ανέβηκε, εκεί τόσους αιώνες – δε
βαρέθηκε; Κάτω η θάλασσα. Περίμενα (γιατί κι εγώ δεν πάω πίσω από πείσμα), μέχρι
που τίνανε το χέρι το αβρότατο κι έριξε το σελινοστέφανο στο στόμα των
θαλασσινών κυμάτων. Λύθηκαν βίαια οι κόμποι του – ίνες πολλές, καταπράσινες,
καθώς μέρες πολλές και μήνες στη σειρά κατεργαζόταν με τις ρίζες του τα
κρύσταλλα.

Τ' άλλα δεν θα τα πω.

Θα επαναλάβω μόνο ότι χαζολογούσε στο διάστημα σελήνη ξελογιάστρα κι ήταν
αδύνατον να μην ανάψει το κορμί σου, να μη σε πάρουν αὐτανδρο οι βασκανίες.
Αύγουστος, ναι, σαν τώρα το θυμάμαι.

Δώσ' μου κι απόψε τη γαλήνη, άχραντη. Γαλβάνισέ με. Φέρνω μεχλέμια λυρισμού,
φέρνω πληγές που χαίνουν. Ποτέ δε μ' άφησες να πιω νερό από τ' αρσενικά βυζιά
σου.

1992-1996

Π ά τ μ ο ς , 9 0 4 μ . Χ .

(Δόκιμε,

πιάσε μου τα σύνεργα

κι ένα φτερό από παγόνι αρσενικό

ν' αρχίσω τη γραφή,

να την τελειώσω)

Όπως όταν γλιστράει από τα χέρια σου η φιάλη με το μύρο, το μουσκούς, και
(πέφτοντας στο μάρμαρο) σκορπάει γύρω σαν χαλίκι και σαν χοντρό αλάτι το
τσακισμένο κρύσταλλο,

έτσι κι εγώ

- μέσα μου θρύψαλα.

Pamenu,

tai atsitiko Erese, vasarą, ją pastebėjo mano begėdiška akis. Sapfo – bendraamžė, tada mane matyt apsėdo velnias, net kraujas virė gyslose, sekiojau tarsi paskui savo auką, bet pražūtis išvengti jai pavyko. Jiėjo salierų vainiku pasipuošusi. Sulaikęs kvapą ir neišleisdamas jos iš akių, atsargiai sekiau – tik pažiūrėk, kur ji, kvailutė, eina, ko ieško?

Balto rūbo šlamesys, naktis, pakilo ant uolos, jau daug šimtmečių – nepabodo? Apačioje – jūra. Laukiau (kantriai, atgalios nesukau), kol ji grakščiu rankos judesiu nusvies salierų vainiką į bangų nasrus. Vilnys išdraskė vainiką po gijų – daugybę žalių gijų, dienos ir mėnesiai vienas po kito lipdė kristalus ant saliero šaknų.

Daugiau nieko nesakysiu.

Tik atkartosiu tai, ką ten, aukštai, tauškėjo mėnesiena, vedanti iš proto, deginanti kūną, grasinanti paskenduolio likimu. Taip, pamenu, buvo rugpjūtis.

Suteik man šįvakar ramybę, nedrumsk jos.

Dovanok įkvėpimą. Nešuosi lyrikos želmenis ir atviras žaizdas.

Tu neleidai man atsigerti iš tavo vyriškų krūtų.

P a t m a s , 9 0 4 m e t a i

*(Mokiny,
paduoki mano įrankius
ir povo sparno plunksną
imsiuosi rašymo,
baigsiu)*

*Kai iš rankų krinta krištolo grafinas su kvapiais aliejais ir (atsitrenkęs į marmuro grindis) subyra – kaip gargždas, kaip stambios druskos kristalai
toks esu aš
– šukės manyje.*

Είχε πεθάνει ο Μέγας Πάν,

τότε που

άθλιους μας κατέβασαν με τα μαστίγια στη νήσο Πάτμο, παντός χαλεπού πείραν εν αυτή καθυπομείναντες, ανύδρου γαρ όντος τόπου, ελκίζετο τους αιχμαλώτους η δίψα.

Έντεκα μέρες μόλις πριν – όλοι μας αρχοντόπουλα, σχεδόν πορφυρογέννητοι, τα πρώτα τζάκια της Θεσσαλονίκης. Τι μαύρη συμφορά και τι κατάντια τώρα...

Ολούθε ένα γύρω – λιθάρια μαύρα, να σεργιανάνε (αιωρούμενοι μια σπιθαμή πάνω απ' το χώμα) Κάρες και Λέλεγες και Πελασγοί. Γενεαλογίες απίθανες, κωπηλατώντας πισωχεριές κόντρα στο μύθο τους. Κατά τους λόφους το κεφάλι έστρεψα, είδα το φάντασμα (γυαλί υγρό, να ξεματάει ακόμη) εκείνου του πρίγκιπα από τις Μυκήνες – του Μεγάλου Μητροκτόνου. Έκλαιγε, ο άραχνος, με δάκρυ αληθινό, στις Λητωίδος τα χαλάσματα: ναός συντριμμία, τα αγκωνάρια πάλλευκα μες στη στιλπνή μαυρίλα. Μα πιο πολύ μας παίδεψαν τα μεσημέρια... Σαρκοβόρα. Μπήγουνε δόντι ως την οπώρα της ψυχής.

Πέρα,

στο βάθος του ορίζοντα,

- μια τρύπα η Ιωνία, να μπάζει αέρηδες

και παντού

η βασιλεία του φυτού *ερυθρά μπελαντόνα, η υπνοφόρας*.

Είχε πεθάνει ο Μέγας Παν,

μια μυρουδιά τραγίλας μόνο κέντριζε – αλογόμυγα – τα ρουθούνια ολουνών μας.

Με την ψυχή στα δόντια (κομμάτι ρούχου) σουρθήκαμε ως το μοναστήρι – πότε προλάβαν και τό 'χτισαν; Ψηλά τα τείχη, τα πυργιά του, καχύποπτοι οι καλόγεροι, ώρες χτυπούσαμε με παρακάλια, δεν ανοίγαν. Είπαμε τότε: ας τους φωτίσει ο θεός που προσκυνούν, και το σημάδι του σταυρού γράψαμε, με σμιχτά τα δάχτυλα της δεξιάς.

Η χρεία μας ανάγκασε – ίσως και λίβανο να καίγαμε σε θυμιατό (αν είχαμε), για να γλιτώσουμε. Κατέβηκε ένας βλοσυρός,

αμίλητος,

πίσω μας γύρισε, στη θάλασσα. Βούτηξε τα κεφάλια μας στο νερό. Έφερε έλαιο και το στήθος μας άλειψε, τ' αχαμνά, τον αφαλό, τις πατούσες. Μουρμούριζε ασταμάτητα ευχές και ψαλμωδίες, τέλειωσε κάποτε. Τον κοίταξα από κοντά – ένας σεληνιασμένος γέροντας από την Παλαιστίνη, χιλίων χρονών τουλάχιστον, μισότυφος, αλλά τι σιγουριά η ανάσα του, τι μάταιο σφρίγος. Έβριζε διαρκώς τον Τίτο Φλάβιο Δομιτιανό – απορήσαμε πού τον θυμήθηκε, κουβέντα δεν είπαμε.

Didysis Panas mirė

tada, kai

mus, bedalius, nuplaktus, išsodino Patmo saloje, kur teko iškentėti pragarą, kur nebuvo nė lašo vandens – ir belaisvius marino troškulys. Prieš vienuolika dienų buvome aristokratai, neva, purpurinėse menėse gimę, kilmingiausių Salonikų šeimų nariai. Koks baisus likimas mus ištiko, kokia nedalia...

Kur bepažvelgsi – pajuodę akmenys, ant jų sugulę (tarsi kybotų ore per sprindį nuo žemės) Karai, Lelegai ir Pelasgai. Tauriausių genealoginių medžių atšakos kabinasi į žemę, iriasi pirmyn, prieš savo mitų tėkmę. Pasigrėžiau į kalvas ir išvydau (tarsi pro drėgną ir nuo karščio garuojantį stiklą) Mikėnų princo – Didžiojo Mitroktono, motinos žudiko – šmėklą. Kruvinomis ašaromis, nelabasis, apraudojo Litidės žlugimą: iš šventyklos beliko griuvėsiai ir balti marmuro luitai akinančioje tamsoje.

Labiau už viską mus kankindavo vidurdieniai... Plėšrūnai.

Suleis dantis iki pat sielos gilumų.

Toli,

horizonto gelmėje,

– Jonija tarsi anga, viliojanti plaštakes

aplink

žolių karalystė, raudonos beladonos – migdomieji.

Mirė Didysis Panas,

vien ožio smarvė – bimbals – įkyriai kimbantis prie šnervių.

Sielą (rūbo skiautę) nusitvėrę krypavome link vienuolyno – kada ir kas jį spėjo pastatyti? Aukštos sienos, bokštai, įtarūs, prietaringi vienuoliai, ilgai beldmės, maldavome, niekas neįleido. Tada tarėme: tenušviečia jų sielas dievas, kuriam meldžiasi, ir žegnojomės,

sudėję dešinės pirštus.

Mus privertė išlikimo aistra – ir smilkalus aukure būtime užkūrę, neturėjome.

Pasirodė rūstus vienuolis,

tylus,

stoviniavo nosisukęs į jūrą. Panardino mūsų galvas į vandenį. Atsinešė alyvų aliejaus ir brūkštelėjo mums per krūtinę, pilvą ir padus. Murmėjo maldas, giesmes, nesustodamas, pagaliau nutilo. Žiūrėjau į jį iš arti – žilas senolis iš Palestinos, tūkstančio metų, beveik neregys, užtat stiprus, ramus jo kvėpavimas ir netikėta,

Κούτσαινε μέσα στο μάλλινό του ράσο, είπε πως του 'τρωγε τα σωθικά κακό σπυρί, όμως τα χείλη του της μούμιας έσταζαν μέλι, καθώς μας φίλησε βαθιά στο στόμα. Ξερό καλάμι έπιασε, από εκείνα του γιαλού, έγραψε στην άμμο έναν σγουρομάλλη κερασφόρο. «Ο προ πάντων εχθρός», έδειξε, έφτυσε με σιχασιά.

«Ο Μέγας Πάν» δαγκώθηκα, πώς ανατρίχιασα.

Στο μοναστήρι αργότερα, όταν ντυθήκαμε το σχήμα, μάς φίλεψαν σταφίδες και κρασί, τριάντα τρία χρόνια τώρα – σταφίδες και κρασί...

(-)

Δεν έχω χρόνο. Έξω χοροπηδάει ο θάνατος, εκείνος ο γαλάζιος, ο μονόφθαλμος, με τις πολλές κορδέλες και τα χαϊμαλιά. Μπήκε στον περίβολο της Μονής του πειρατή Εμίρ Τζαχά το ασκέρι, όλους θα μας περάσει στο σπαθί του.

Εδώ τελειώνω, εγώ, ο μοναχός Χριστόφορος, και κατά κόσμον Ιωάννης Μελισσινός, αιχμάλωτος της μοίρας μου από το 904, σαν έπεσε η Σαλονίκη

- εντός μου ακόμη Εθνικός.

Χώρα Πάτμου, Αύγουστος του 1986.

(Αφιερώνεται στον ποιητή Δημήτρη Άλλο.)

ispūdinga gyvastis. Nuolatos koneveikė Titą Flavijų Domicianą, nesupratome – už ką, tačiau tylėjome.

Vilnonis dvasininko rūbas dengė paliegusį kūną, sakė, jį suluošinusi sibirinė opa, stipriai bučiavo mums į lūpas, jo burna kaip mumijos, bet kvepėjo medumi.

Pajūrio nendrės kotu brėžė ant smėlio garbiniuotą galvą su ragais. „Aršiausias priešas,“ – tarė ir bjauriai nusispjovė.

„Visagalis Panas,“ – prikandau lūpą, pašiurpau.

Paskui, vienuolyne, apsivilkę dvasininko apdarus, vaišinomės razinomis ir vynu, jau trisdešimt tris metus – razinos ir vynos...

(-)

Nebeilgai gyvensiu. Už durų tykoja mirtis žydroji, vienakė, su kaspinėliais ir amuletais. Po vienuolyno kiemą šlaistosi pirato Emiro Džachos gauja, negyvai mus užkaPOS.

Dedu tašką, vienuolis Christoforas, žinomas kaip Jonas Melisinas, savo likimo belaisvis nuo 904 metų, po Salonikų miesto kritimo.

Širdyje – vis dar pagonis.

Patmas, 1986 rugpjūtis

(Skiriu poetui Dimitriui Kitam)

Karai, Lelegai, Pelasgai – ikiheleniškos šeimos, gyvenusios Egėjo salose.

princas Mitroktonas – kalbama apie Orestą, kuris po motinos Klitemnestros nužudymo, neilgam buvo ištremtas į Patmo salą.

Titas Flavijus Domicianas – Romos Imperatorius (81-96). Jo valdymo metais Patmo saloje apsigyveno ir parašė „Apokalipsę“ mylimiausias Kristaus mokinys Jonas.

burna...medumi – kreipinys į vieną Jono „Apokalipsės“ (I-10) ištrauką apie „šventraštį... iš angelo rankų... gardų kaip medus.“

aršiausias priešas – raguotas padaras su kanopomis – Panas, krikščionių Šėtono prototipas.

Emiras Džacha – seldukas, savo jūrinėmis pajėgomis ne kartą kėsinęsis į Konstantinopolį, Bizantijos Imperatoriaus Aleksijaus Komnino laikais.

904 metai – Salonikus užkariauja arabų piratai ir daugumą miesto gyventojų išgabena į vergų turgus Artimuosiuose Rytuose.

THORVALD Steen

NORWAY

Thorvald Steen (b. 1954 in Oslo), poet, prose writer, essayist, playwright, made his literary debut in 1983 with poetry, and has since published 21 books of poems, novels, short stories, essays, drama, and children books. His international breakthrough came with his novels *Don Carlos*, *Giovanni*, and *Konstantinopol*, translated into 22 languages. He has been awarded with several prizes.

M o t o r s y k k e l g j e n g e n

*Motorsykkelgjengen
på torget.*

*Jeg tenker på havet
som slår opp
sine hvite telt –
river dem
haster videre.*

Fra „Hemmeligstemplete roser“, 1983.

S p e i l

*En mørk saks
klippet i hvit duk.
Morgenen sprang opp som en puma
skrapte meg våken.
På sjukehuset gikk mormor
langs veggen til gravlunden.
Hun lot stemmen dale langsomt
til bakken for å rive opp
jordskorpa og lage et gjemmested.*

Thorvaldas Steenas, poetas, prozininkas, eseistas, dramaturgas, gimė 1954 metais Osle, debiutavo 1983-ais poezijos rinkiniu ir nuo to laiko išleido 21 knygą – eilėraščiai, romanai, esė, apsakymai, pjesės, knygos vaikams. Tarptautinio pripažinimo susilakė romanai *Don Carlos*, *Giovanni* ir *Konstantinopol*, išversti į 22 kalbas. Jis yra pelnęs keletą literatūrinių premijų.

Motociklininkų gauja

*Motociklininkų gauja šurmuliuoja
aikštėj.*

*Jūra, menu,
išskleidžia
baltąsias palapines,
jas nuverčia,
veržias tolyn.*

Iš „Vogčia paženklintos rožės“, 1983.

Veidrodis

*Tamsios žirklys
rėžė baltą drobę.
Ištrūkęs kaip puma rytas
draskėsi, kol mane prikėlė.
Senelė palei ligoninės sieną
nuslinko į kapus.
Palengva jos balsas pleveno
link kalnelio, suardė žemių
plutą ir rado sau prieglobstį.*

*Livet sjøl lot hun
stanse litt opp
og plasserte det i et
speil vi kan
se oss i.*

Fra „Gjerrige fallskjerner“, 1985.

D E N n o r s k e s a r d i n

*Landet Norge har en lang kyst.
Norge er en fiskerinasjon.
Spør du nordmannen
hva er en sardin?
Svarer han fisk.
Spør du hvor lang er en sardin?
Svarer nordmannen 7-8 centimeter.
Sardinen skal passe
i en sardinboks.
Sardinboksen er litt lenger
enn de 7-8 centimetrene.
Hva ligger sardinene i?
Nordmannen svarer
ikke saltvann, svarer olje.
Spør nordmannen
hva omgir sardinene?
det er ganske mørkt
inni en sardinboks, da veit du.*

*I havet er et merkelig lys.
Fiskene, krabbene, blekksprutene –
Hva er en beklemmende følelse?
Nordmannen svarer
når handa rører himmelen
og føttene står på jorda.*

*Patį gyvenimą ji
šiek tiek pristabdė,
įkurdino
veidrodyje, ten
regim save.*

Iš „Šykštūs parašiotai“, 1985.

Norvegų sardinė

*Norvegijos žemėj driekias ilgas krantas.
Norvegija žvejų šalis.
Paklausk norvegų,
kas gi ta sardinė?
Atsakys, žuvis.
Paklausk, ar didelė sardinė?
Bus 7-8 centimetrai, norvegas atsakys.
Sardinei reikia vietos
konservų dėžutėj.
Sardinių dėžutės vos vos ilgesnės
negu 7-8 centimetrai.
Kur teškenas sardinės?
Norvegas atsakys,
ne jūros vandenyse, atsakys, aliejuj.
Paklausk norvegų,
kas sardines supa?
Sardinių dėžutėj
gan tamsu, taigi supranti.*

*Jūroj savita šviesa.
Žuvis, krabai, aštuonkojai –
Koks jausmas brandina nerimą?
Norvegas atsakys,
kai ranka siekia dangų,
o kojos ant žemės stovi.*

*Sardinen er en stinfisk.
Sardinen lever i Middelhavet
og Øst-Atlanteren.
Sardinen er nesten 30 centimeter.*

*Landet Norge har en lang kyst.
Norge er en fiskerinasjon.*

Fra „Neonulvene“, 1987.

*Du er født.
Han løfter deg.
Du er blodig.*

*Forlatt din trygge livmor,
ditt fostervannsakvarium
landet på kanten av et mirakel.*

*Du skriker.
Utafor ligger natta på rygg.
Navlestrengen blå.*

*Lysene langs motorvegen pumper
i storbyens neonårer.
Du blir tung og trett som år.*

*Foreldrene holder et nytt ansikt.
Ser på hverandre vaksomt
som blikket i speilet over dashbordet.*

*Du virrer hodet
etter brystvoften.
Griper etter putetrekket.*

*Sardinė būrio žuvis.
Viduržemio jūroj neršia sardinė
Ir Rytų Atlante.
Sardinė ilga, bemaž trisdešimties centimetrų.*

*Norvegijos žemėj driekias ilgas krantas.
Norvegija žvejų šalis.*

Iš „Neoniniai vilkai“, 1985.

*Tu gimęs.
Jis kilsteli tavo.
Tu kruvinas.*

*Apleidęs saugias iščias,
embriono akvariumą,
nutūpei stebuklo pakraštį.*

*Tu rėki.
Ant kalvagūbrio ilsisi lauke naktis.
Bambagyslė pamėlus.*

*Šviesos palei greitkelių pulsuoja
didmiesčio neono venom.
Tu išvargai ir apsunksti kaip irklas.*

*Tėvai sūpuoja naują veidą.
Žvelgia viens į kitą budriai
žvilgsniu iš veidrodžio virš valdymo pultelio.*

*Galvutę muistai,
ieškai spenelio.
Griebi pagalvės užvalkalą.*

*Du er født.
Foreldre-hender ligger på jorda
som på et egg.*

*Du kommer fra et hav
utafor synsranden.
Havet lar deg flyte.*

*Du ror mot stranda med små åretak.
Lydene reiser plutselige skulpturer.
Ekkoet velter dem alle.*

*Går på land
blander skygger
åpner vinduer.*

*Henter solnedgangen
som antenner husene
slukker snøplenens diamanter.*

*Når du tror brystvorten er borte
lister den seg fram igjen
som en valp.*

*Å bli født er å kjenne at
farer visker ut melankolien slik
vindusspylervæsken renser frontruta.*

*Å bli født er å få skjelvende hender
som velter blekkhus
ut over himmelen.*

*Å bli født er å møte med blikket på en klosterblek måne
som overser at mørket brenner fast
en vintergate av sjeler.*

*Tu gimęs.
Tėviškos rankos ant žemės rymo
kaip ant kiaušinio.*

*Išnyri iš jūros,
toli už matymo ribos.
Jūra tave plukdo.*

*Iriesi smulkiais grybšniais link kranto.
Garsai atidengia nelauktas skulptūras.
Aidas jas visas išvarto.*

*Išlipi ant žemės
maišai šešėlius
atveri langus.*

*Atsineši saulėlydį,
jis padega namus,
gesina sniego vejų deimantus.*

*Kai mintyti, kad spenelis dingo,
jis kaip šūnytis
atslenka artyn.*

*Gimti yra jausti,
kaip melancholiją nustumia šalin pavojus,
lyg vandens srovė nuplauna priekinius stiklus.*

*Gimti yra virpančioms rankoms
apversti rašalinę
ant žydrumos.*

*Gimti yra akim nuklysti į vienuoliškai blyškų mėnulį,
jis nepastebi, jog tamsa įžiebia
paukščių taką iš sielų.*

*Du skal treffe det gamle paret
som pleide sine kropper av tørre blader i november –
glemme det i mai.*

*Du skal se hammeren forlate verktøykassa
riste av seg sin kalde familie
slå en fortapt spiker i mørket.*

*Du skal stå utafor stålampens lysjegle
stryke dine gamle forelskelser
høre lyden fra prøvebildet.*

*Du skal fylle brystet med den
skøytende skolekjæresten.
Hun som risset fine spor i hjertet.*

*Arrene skal bli skarpere rynkene dypere
ansiktet til fjellkjeder –
snart gleder du deg over utsikten.*

*En dag dras kroppen mot jorda for å drikke skygge.
Du lar skoene stå tomme
frie til å gå.*

*Far lar deg skrike.
Hele rommet er stint av samarbeid.
To haner blander sin galing.*

*Du skriker.
jordmor kutter.
Navlestrengen hvitner.*

*Du tørkes.
Du veies.
Du skriker.*

Fra „Manekisten“, 1988.

*Sutiksi senųjų porą,
puoselėjusių sudžiūvusių lapų kūnus savus lapkritį –
pamirši jau gegužį.*

*Išvysi paliekantį įrankių dėžę plaktuką,
jis nusipurto savo šaltą šeimyną
kala pasmerktą vinį tamsoj.*

*Stovėsi greta šviesaus stalinės lempos kūgio,
glaustysi senus išimylėjimus
klausysies bandomojo vaizdo garsų.*

*Krūtinė prisipildys
mylimosios ant pačiūžų iš mokyklos laikų.
Ji išraižė nuostabių širdy raštus.*

*Randai surambės išvagos raukšlės
veidą puoš kalnų virtinės –
neužilgo grožėsies vaizdu.*

*Kūną žemė pritrauks atsigerti kartą iš šešelio.
Paliksi tuščius batus
keliauti kur tik nori.*

*Tėvas tau leidžia rėkti.
Nuo bendro triūso kambarys ištinsta.
Susipina giedojimas dviejų gaidžių.*

*Tu rėki.
Pribuvėja kerpa.
Bambagyslė bėla.*

*Tave nušluosto.
Tave sveria.
Tu rėki.*

Iš „Kerų skrynja“, 1988.

Vertė NORA STRIKAUSKAITĖ

S. Surang
THAILAND

S. Surang is a pseudonym of the poet and translator from Thailand, Srisurang Poolthupya. She has published many books of poetry and translations. She is a professor at Tamasat University in Bangkok and past President and Vice-president of Thailand P.E.N. Centre. She is also a member of the Thailand Royal Institute of Arts and Sciences.

D I D G O D c r e a t e m a n ?

*Did God create man
Or did man create Him?
Futile question –
For all is one:
Oneness, Suchness.
Atman, Brahman,
Nirvana, Moksha, Tao
To be realized
And become eternal.*

*The light is there
To blind us:
The voice is there
To deafen us.
We enjoy arguments,
We care too much
For the written word,
We associate our heart
With a pectoral muscle.
We shut ourselves
From the eternal truth:
Logic is the dungeon,
Reason is the moat,
Senses are the sentries:*

S.Surang slapyvardžiu pasirašinėja žinoma Tailando poetė Srisurang Poolthupya, išleidusi daug poezijos knygų bei poetinių vertimų, Bankoko Tamasato universiteto profesorė, Tailando P.E.N. centro prezidentė bei viceprezidentė, Tailando Karališkojo menų ir mokslų instituto narė.

A r ž m o g ū s u k ū r ė D i e v a s ?

Ar žmogų sukūrė Dievas

Ar Jį sukūrė žmogus?

Tuščias klausimas –

Viskas viena:

Vienumas, tat,

Atmanas, brahmanas,

Nirvana, mokša, tao,

Išpildyti,

Tapti amžinu.

Ir ten šviesa

Mus apakinti;

Ir balsas ten

Mus apkurtinti.

Mėgdam svarstyti,

Per daug pasitikim

Užrašytu žodžiu,

Širdį tapatinam

Su ląstos raumeniu,

Atsitveriname

Nuo amžinos tiesos:

Logika – tik seklos griovys,

Jutimai mus saugo:

*In this electronic world
Statistics and data
Have choked the path
Between the soul and Eternity.*

T H E D I V I D I N G L I N E

*I look for the dividing line
Between the mad and the sane:
The line seems faint and doubtful –
Who is to declare what is sane or not?
Mad sometimes means uncompromising.
Saneness often means but selfishness,
Some kind acts are deemed insane,
To be thought or ignored.*

I N t h e h o u s e t h a t I b u i l t

*In
The house
That I built
There are two stores –
The lower store is earthly.
The upper one more spiritual
Where I may find freedom and serenity.
Cleanse my soul of coarse desires and ambitions
That cling to my daily life of a human being,
And rest at last on the pillow of pure peace.*

*Elektroniniame pasaulyje
Statistika ir pažinimas
Taką užsmaugė
Tarp amžinybės ir sielos.*

R i b a

*Ieškau ribos
Tarp beprotybės ir sveiko proto,
Regis, ji abejotina ir neryški –
Kas gali spręsti apie proto sveikumą?
Beprotybės kartais tik tas, kurs nepasiduoda.
Sveikasis dažnai tik paprastas savanaudis.
Geri darbai palaikomi nesveikais,
Nemąstytais, nepaisytiniais.*

223

N a m a s , k u r p a s i s t a č i a u

*Namas,
Kur pasistačiau
Turi aukštus du, pirmasis
Yra gana žemiškas, stovi ant
Jos, antrasis šiek tiek dvasiškesnis,
Jame ir vilnuosi surasti ramybę bei laisvę,
Sielą išsivalyti nuo grubiuųjų geismų ir troškimų,
Uoliai prie mano žmogiškos kasdienybės limpančių
Ir pagaliau nurimstančių ant grynosios rimties pagalvės.*

T H E C H A N T

*Like the sound of the elephants
Reminding us of a forest,
Like the sound of the train
Reminding us of a distant land,
Like the sound of the aeroplane
Reminding of another continent,
The chant of the Ramayana
Reminds us of Ramraj
Where the good prosper
And the evil is doomed,
Where God is close to man
And man is one with God.*

G i e s m ė

*Kaip dramblio balsas,
Primenantis girią,
Kaip traukinio garsas,
Primenantis tolimą šalį,
Kaip lektuvo gausmas,
Bylojantis apie kitą žemyną,
Kaip Ramajanos giesmė,
Primenanti Ramradžą,
Kur klesti gėris,
O blogiui vietos nėra.
Kur Dievas prie pat žmogaus,
O žmogus su Dievu vienėja.*

Vertė ALMANTAS SAMALAVIČIUS

VENO *Taufer* SLOVENIA

Veno Taufer, (b. 1933 in Ljubljana) is a poet, playwright, essayist, translator with M. A. in comparative literature from the University of Ljubljana. Editor of the literary magazine *Review 57 (Revija 57)* until it was banned in 1959, Taufer was also a manager of the experimental theatre group *Oder 57*. For many years he worked as a journalist (BBC-London, Ljubljana) before founding and directing the International Literary Festival *Vilenica* in the early 80's which was then in the communist governed Slovenia understood as an important part of the engagement for the democratization as well as in the case of Taufer's Committee for Freedom of Speech and Writing, the first „unofficial“ public body of Civil society, he in 1985 initiated in Slovene Writers' Association. In 1989 Taufer was co-founder of the first Slovene democratic party and co-author of the *1989 May Declaration*, the basic document of the pluralistic democracy in Slovenia and of its independence. Taufer has published 16 poetry collections of which the first one, *Leaden Stars*, in 1958 had to come out as a „samizdat“. He is as well author of several books of plays and essays. His translations, among others authors, of T. S. Eliot, W. Stevens, E. Pound as well as G. M. Hopkins and Ted Hughes were met with high acclaim.

Melanholija drugega ešalona

Očetu — borcu v spomiu

I

*že dolgo so večeri
z voskom pokapane
roke prednikov*

*na stebrih duš
prižigamo visoke blede sveče*

*v nas se vzdigujejo
ostri prameni glasov*

*tesno se usedajo stoji groze
teme je prepojena z voskom*

Veno Tauferis (g. 1933 Liublianoje), poetas, dramaturgas, eseistas, vertėjas, baigęs lyginamosios literatūros studijas Liublianos universitete, leido žurnalą *Revija 57*, kol jis buvo uždraustas 1959 metais, vadovavo eksperimentinio teatro trupei *Oder 57*, dirbo BBC-Londonas žurnalistu Liublianoje, įsteigė (ir ilgai jam vadovavo) tarptautinį literatūros festivalį *Vilenica*, kuris tuomet komunistų valdomoje Slovėnijoje buvo svarbus visuomenės demokratizacijos veiksnys, 1985 metais Slovėnijos rašytojų asociacijoje įsteigė Žodžio ir kūrybos laisvės komitetą, 1989-ais buvo vienu pirmosios Slovėnijoje demokratinės partijos steigėjų ir pagrindinio Slovėnijos nepriklausomybės ir demokratinės santvarkos dokumento *1989 Gegužės deklaracijos* bendraautorių. Jis yra išleidęs 16 poezijos rinkinių, kurių pirmasis *Švino žvaigždės* 1958 metais išleistas „samizdato“, kelių pjesių ir esė knygų autorius. Jo T. S. Elioto, W. Stevenso, E. Poundo, G. M. Hopkinso, Tedo Hugheso ir kitų autorių poezijos vertimai buvo gerai įvertinti.

Antrojo ešelon o melancholija

Tėvo, žuvusio 1943 m., atminimui

I

*jau seniai vakarai
vašku apvarvėjusios mūsų
protėvių rankos*

*ant sielų kolonų
degame aukštas blyškus žvakes*

*mumyse kyla aštrūs
balsų spinduliai*

*siaubo sluoksniai tirštėja
tamsa įmirksta vašku*

*čakamo
obrazov in znamenj
očetov*

II

*brezkončne sipine
v njih oaze grobov
in toliko poti
nihče ne ve
katera je prava*

*sipine poti grobovi
potopljeni
pod prosojne plasti morja
zaprtega v dušo
predniki nočejo umreti*

*tisti ki se potapljajo
skozi plasti
težko nihajočega morja
bi zaslužili
vsaj eno
potopljeno zvezdo*

III

*odšli so
in pustili v nas
zveneč spomin
svetlih korakov*

*za dedščino
so nam dali
s krvjo žgan kamen
za nov dom*

*mes laukiam
tėvų mūsų ženklo
veidų*

II

*smėliai bekraščiai
kapų oazės
ir šitiek takų
nieks nežino
kuris jų teisingas*

*smėliai takai kapai
nugrimzdę
po skaidriais jūros klodais
tvirtai užrakinti sielų
mūsų proseniai mirt nesutinka*

*tie kas neria
per slegiančios jūros
sluoksnius
turėtų uždirbt
bent jau vieną
nuskendusią žvaigždę*

III

*jų nebėr
bet mums liko
gyvi lengvų žingsnių
atsiminimai*

*mums akmenį
kaip palikimą
išdegintą kraują
paliko naujam mūsų namui*

*postavili smo kamen
v dušo*

*ob njegovi visoki beli steni
padajo talci
naših sanj*

*s kroglo poslednjega talca
bomo padli
tudi mi*

*s svojo srečo
zveste smrti*

IV

*ko bomo umrli
z zadnjim poklonom
in zadnjim pogledom
občudovanja
nesmrtnosti prednikov
ne bomo vedeli
da so z nami
umrli tudi oni*

*ko bomo umrli
bo z nami umrla
tudi najbolj skrita
pisana barva alge
v vetru topla dlan kamna
voda ki bomo vanjo
zadnjičkrat razprli potne pesti
ne da bi čutili njene prstane*

*mes idėjome akmenį tą
savo sielon*

*prie aukštos baltos sienos
sapnų mūsų
įkaitai krenta*

*kai paskiausias sutinka
savąją kulką
kaip sutiksime mes*

*džiaugsmui
ištikimosios mirties*

IV

*kai mirsim
vis dar gerbdami
paskutinįkart žvelgsime
susižavėję
į protėvių nemirtingumą
nežinosim
kad jie miršta
kartu su mumis*

*kai mirsim
egzotiškiausi
spalvoti dumbliai
kartu mirs
šiltas akmenio delnas vėjų
vanduo kuriame paskutinįjį kartą
atveriam prakaituotas rankas
nejusdami ratilų*

*smrt bo daleč od vseh
ko bomo umrli
da bodo čutile le matere
predaleč da bi jo čutilo dekle
ki za šumečimi vekami mraka ne sluti
da sprašujejo otroci
o besedah očetov*

*ko bomo umrli
ne bomo mislili
na smrt prednikov*

V

*ko bomo
mrtvi vojaki
nas položite
z obrazom v zemljo*

*ne glejte v naših zenicah
iz bleščeče strjene krvi
odseva ravnodušnih konic bodal
ki mrzlo visijo z nočnega neba*

*z očmi zemlje
bomo čakali
milostni strel
in molčali molčali*

*mirtis toli pasitrauks
kai mes mirsim
tik motinos šitai pajaus
pasitrauks per toli kad pajauستų mergaitė
po šnabždančiomis nakties blakstienom net nenujaučiant
kad vaikai pasiklaus
apie savo tėvų žodžius*

*kai mes mirsim
daugiau negalvosim
apie protėvių mirtį*

V

*kai būsime
mirę kareiviai
paguldykite mus
veidais į žemę*

*venkite mūsų krauju
blizgančiose akyse atspindinčios
abejingos durklo rodyklės
šaltai kybančios naktiniam dangui*

*žemėtomis akimis
mes lauksime
coup de grace
ir tylėsime tylėsime*

P o z i d u

*bog ni v bogu marveč
v poti k bogu
trta po zidu raste*

*beseda ni v besedi
marveč v izgovorjanju
roka k ustom sega*

*kakor ta dan ni niti v dnevu
niti v noči v prištevanju in odštevanju
tebe z mano mene s tabo je*

*življenje
ni niti smrt niti
rojstvo marveč vmes*

*ta sraga po zidu med
nama smrt z nohti praska*

J e z i k i v o d e n j a k o v

1

*če pridere voda
kaj stori trava
rase če rase voda
kaj stori trava
narašča
kaj stori voda
vodén svet elektrike*

A n t s i e n o s

*dievo nėra dievuje bet
dievop pakeliui
tįsta siena vijoklis*

*pasaulio pasaulys nėra
bet tariančio jį
ranka siekia burnos*

*kaip dienos šios nėra dienoje
nei naktį sudedančioj ir atimančioj
tu ir aš aš ir tu tai*

*gyvenimas
ne mirtis ne
gimimas tik vidury*

*ruoželis ant sienos tarp
mūsų mirtis krebždėnė nagais*

V a n d e n ž o l i ū l i e ž u v i a i

1

*jei vanduo plūsta
ką daro žolė
ji auga jei auga vanduo
ką daro žolė
ji auga aukštesnė
ką tada daro vanduo
vandeningą elektros pasaulį*

2

*če pridere električna
kaj stori zemlja
gorč če gorč električna
kaj stori voda
teče
v bosih kapljicah
po konicah trave*

3

*če priderejo trave
iz ognjev zemlje
kaj stori voda
če teče trava
pljusne
če pljusne se sliši
električna v trdi temi vesolja
svet vodenjakov se sliši*

4

*ko prideremo elektroglavci
voda glave nam suče
čez zobe teče
kaj stori voda
nič ne reče
sveti skoz naše dupline
skoz ušesa prst posluša
skoz naša usta
trava steguje jezike*

2

*jei elektra atplūsta
ką daro žemė
ji liepsnoja jei liepsnoja elektra
ką daro vanduo
jis bėga
basais lašelyčiais
viršum žolės viršūnių*

3

*jei skuba žolė
nuo ugnies nuo žemės
ką daro vanduo
jei bėga žolė
jis taškosi
jeigu jis taškosi ji gali girdėti
elektra mirtinoj begalybės tamsoj
vandenžolių žemė gali būt girdima*

4

*kai mes elektragalviai užplūstam
vanduo suka mūs galvas
liejas per mūsų dantis
ką daro vanduo
jis nieko nesako
jis švyti mūsų akiduobėse
dirvožemis klausosi mūsų ausim
pro mūsų burnas
žolė kiša savus liežuvius*

THOMAS *Tidholm*
SWEDEN

Thomas Tidholm (b. 1943 in Örebro), poet, playwright, studied philosophy, religion, arts, photography, traveled around, played saxophone. He made his debut as a poet in 1963. He has since then written numerous volumes of poetry, plays for the stage, television and radio, and children's books with illustrations by his wife, Anna-Clara Tidholm. He and Anna-Clara moved to a farm outside Arbrå in 1967, and now divide their year between Arbrå and Stockholm.

de vita maskarna

Jag såg en civilisation av vita maskar. Intelligent vita maskar med en högt utvecklad teknik som sköttes telepatiskt, utan redskap, bara de små saxarna i munnen. Intuitivt gjorde de allting rätt och upplöste sedan sig själva till små genomskinliga myggor som dansade i solen, sommarkvällar vid sjöstränder. Jag anser, åtminstone ibland, att man inte kan komma längre.

Vem var det?

*Vem var det?
skriver jag med foten
direkt på stenläggningen*

*Vem var det
som höll mig i handen
den där gången
Vem var det
som kom så nära
att jag alls vågade börja leva*

Thomas Tidholmas, poetas, dramaturgas, gimė 1943 metais Örebro, Švedijoje, studijavo filosofiją, religiją, menus, fotografiją, keliavo po pasaulį, grojo saksofonu. Jis debiutavo 1963 metais ir nuo to laiko išleido daug poezijos rinkinių, pjesių teatrui, televizijai bei radiui ir knygų vaikams, kurias iliustravo jo žmona Anna-Clara. 1967 metais jie įsikūrė ūkyje netoli Arbros ir dabar dalį laiko praleidžia ten, dalį – Stokholme.

baltosios kirmėlaitės

Mačiau baltų kirmėlaičių civilizaciją. Protingas baltas kirmėlaitės su modernia technologija, besitvarkančias telepatiskai, be jokių įrankių, tik su mažomis žirkutėmis burnoje. Visa jos atliko kaip reikiant, tiesiog intuityviai. Ir paskui pasklido aplinkui mažais permatomais uodais, šokančiais paežerėj saulėtą vasaros vakarą. Aš kartais galvoju, jog ir neįmanoma pažengti toliau.

Iš „Notiser“ („Pastebėjimai“), 1994.

Kas tai buvo?

*Kas tai buvo?
rašau koja tiesiog
ant grindinio*

*Kas buvo
tas kuris laikė mane už rankos
anuomet
Kas buvo
tas kuris priėjo taip arti
jog aš išdrįsau gyventi*

*Det fanns kanske en tid
ett slags barndom
ett slags moder i gruset
ett slags fader i solen
på den tiden*

*och jag som förstod
uppkrupen på piskställningen
att man faktiskt kunde leva*

D ä r i n n e

– Jag skulle vilja vara i dig, sa jag, överallt och alltid. När jag borstar tänderna, när jag letar efter strumporna, när jag väntar på min tur hos chiropraktorn. Var jag än är ska du vara, och jag ska vara i dig, som fröet i sin mjuka skida, som tofsmesen i sitt lilla bo, som en lycklig present i världens underbaraste omslagsförpackning.

– Det är den påminnelse jag ständigt vill ha av livet, sa jag. Det lilla extra som kan få mig att sjunga min sång. Jag vet inte vad jag ska säga mer nu, sa jag, men jag vill i allafall vara där, alltid. Hon log. Ett litet förvånat leende.

– Du menar här? sa hon.

– Ja där, sa jag andlöst.

Hon log igen. Hon tog försiktigt av sig byxorna.

– Kan du väl få, sa hon. Jag är bara rädd att du ska känna dig ensam.

D e t s o m ä r r o l i g t

Det som är roligt är inte roligt. Skrattet gäller alltid ett fel. Skrattet gäller alltid en tragedi, kanske en liten, men ändå.

Skrattet gäller att det inte är som man trodde, för någonting låg under och skavde. Någonting tog sig upp, i ett mellanrum.

*Galbūt buvo laikas
kažin kokia vaikystė
kažin kokia motina žvyryne
kažin koksai tėvas atokaitoj
anuomet*

*ir aš, atkišęs
sėdynę pėrimui, susipratęs
jog nieko, gyventi galima*

Iš „Jag var en dålig hund“ („Aš buvau prastas šuo“), 1981.

Ten, v i d u j e

– Norėčiau būti tavėje, pasakiau, visur ir visada. Kai valausi dantis, kai ieškau kojinių, kai laikiu savo eilės pas manualinės terapijos gydytoją. Kur bebūčiau, tu turi būti, ir aš turiu būti tavėje, kaip medžio sėkla slidžiame apsiauste, kaip zylė savo lizdelyje, kaip laiminga dovana nuostabiausiam pasaulyje įpakavime.

– Tai tokių nuorodų laikiu iš pasaulio, pasakiau. To mažyčio priedo, galinčio priversti mane dainuoti savo giesmę. Net nežinau, ką galėčiau dabar daugiau pasakyti, tariau aš, tik tiek; aš visą laiką noriu ten, visada. Ji šypsojosi. Truputį nustebusi.

– Tu turėjai galvoj – čia?, – pasakė ji.

– Taip, ten, – pasakiau, sulaikęs kvapą.

Ji vėl nusišypsojo ir iš lėto nusimovė kelnaites.

– Juk gali tuoj pat visa tai gauti, – pasakė ji. Aš tik bijau, kad vėliau jausiesi vienišas.

Tai, kas juokinga

Tai, kas juokinga, anaip tol nėra juokinga. Juokas visada žymi klaidą. Juokas yra tragedija, tarkim, mažoji, bet visgi.

Juokas reiškia, jog viskas ne taip, kaip tikėjomės, nes kažkas kietas pateko po čiužiniu. Kažkas įstrigo tarpdanty.

Skrattet är allvaret och isen. När nerverna plötsligt går i dagen. En halkolycka, som suddas bort med ett dumt skratt. Humor är desinformation, alla vet det. Kniven slinter och man blir lycklig. Den lilla tragedin befriar själen ur den eviga ledan. Tillfälligt, sedan sluter det sig igen. Stilla droppar blodet i fruktsalladen. När vi skrattar är det för att vi har förstått. Då har livet stungit oss till slut. Alla vet att ingenting finns att skratta åt. Och ändå: allt vi kommer att minnas är detta skratt.

Gröna öron

*Har du sett, sa jag
himlen, den är nästan vit nu
och tar med sig ljuset härifrån, som att den
suger bort det. Inte ens skuggor
blir kvar, det utplånas bara. Så är våren,
och du ska inte bli rädd, vi kan gå in, vi har ett
hem där vi har kvistar
i en vas. Där kommer det
gröna öron. Sätt dig här och vissla
en melodi medan jag
gör i ordning sängarna
för resan*

*Det är allvar, vi har inte
mycket tid om vi vill
se tranorna, och idag, mot kvällen
kom en annan stor fågel
men den hann du inte se
för då var du
någon annanstans
Jag ropade
men du kom inte*

Juokas yra solidumas ir ledas. Kai nervai staiga atsiveria dienos šviesai. Nelaimė paslydus, pasibaigianti kvailu juoku. Humoras yra dezinformacija, visi tą žino. Peiliai slysteli ir mus apima džiaugsmas. Mažoji tragedija išlaisvina sielą iš amžino nykulio. Tik laikinai, durys tuoj vėl užsitrenkia. Kraujas ramiai teškena į vaisių salotas. Juokiamės, nes supratome. Štai galų gale gyvenimas įgėlė ir mums. Visi žino, kad nėra iš ko juoktis, anaip tol. Ir dar: visa, ką prisiminsime, yra tas juokas.

Iš „Jobb“ („Darbas“), 1992.

Žaliosios ausys

*Ar matei, tariau aš,
dangų, jis dabar beveik baltas
ir iš čia jis išsineša šviesą, tartum
siurbtų ją. Netgi šešėlių
neliko, viskas praeina. Taip ir pavasaris,
ir tau nereikia bijoti, mes galim įeiti, mes turim
namus, juose turim kačiukų
vazoje. Ten išauga
žaliosios ausys. Sėsk čia ir švilpauk
sau, kol aš
paklosiu mums lovą
kelionei*

*rimtai sakau, mums reikia
skubėti, jei norim
išvysti gerves, šiandien apyvakare
prasklendė kitas didžiulis paukštis,
tu nespėjai jo pamatyti,
buvai tada
kažkur išėjusi
kviečiau tave,
neatsiliepei*

Iš „En Broschyr om Smärta“ („Brošiūra apie skausmą“), 1997.

N e p a l

*En man tog sin kvinna
till Nepal, och strödde henne där
för hon var död. Nu var hon där.
Och sedan hemma tänkte han:
Nu är hon där.
Nu är hon där och lever
bland bergen i Nepal
och kommer aldrig mera hem.*

*Och jag är här
och kommer aldrig mera
hem.*

Tidigare opublicerad

N i h a r k ö p t e n l a m p a

*Ni har köpt en lampa
för att kunna se era möbler
Möblerna har ni
för att vara människor och sitta i dom*

*Ni sitter i dom
och röker cigaretterna*

*Ni håller om varandra
och längtar tillbaka till savannerna*

*Sekunderna går
minuterna och timmarna
Dagar veckor och år
Sekler läggs mellan er och savannerna*

*Ni har redan valt
lampan och möblerna och cigaretterna
inte savannerna*

N e p a l a s

*Vienas vyras pasiėmė savo moterį
į Nepalą, ir išbarstė ją ten,
nes ji buvo mirusi. Ji liko ten.
Paskui jis namie galvojo:
dabar ji ten ir gyvena
tarp Nepalo kalnų
ir niekada daugiau nesugrįš namo.*

*O aš esu čia
ir niekada daugiau nebegrįšiu
namo.*

Iš rankraščių.

J ū s n u s i p i r k o t e l e m p ą

*jūs nusipirkote lempą
kad galėtumėte matyti savo baldus
baldus jūs įsigijote
kad būtumėte žmonėmis ir sėdėtumėt ant jų
jūs sėdite
ir rūkote cigaretes
jūs sėdite apsikabinę viens kitą
ir svajojat sugrįžt į savanas
eina sekundės
minutės ir valandos
dienos savaitės ir metai
amžiai skiria jus nuo savanų
jūs jau pasirinkote
lempą ir baldus ir cigaretes
ne savanas*

Iš „Mina drömmar“ („Mano Sapnai“), 1977.

J. C. Todd
USA

J. C. Todd (Jane Todd Cooper), poet and translator, studied liberal arts and writing, and has published two books of poetry, *Entering Pisces* and *Nightshade*. She has received several poetry prizes. Her column on poetry and language appears quarterly in the international literary web magazine, www.thedrunkenboat.com

My Best Body

*I look at my body in the mirror: face long as life,
slight shoulders curled forward, slouching toward the slip of age,
faint flap of upper arms a fleshy reference to wing,
and square, flying hands conducting speech through air.*

246

*Breasts that suckle swelled to cleavage drooping in a pink pout like a sullen
adolescent's lip,
stomach's fatty hammock slung between a prominence of hips (baby once swung
here),
choosey pubic heart, graying, the changeling, proffered on a stolid pedestal
of legs,
hair coursing down the legs, under the arms, streaming from the narrow head.*

*This is my best body yet, faithful and tender –
see, it will accept your fingers up to the knuckles,
ease their hard-knock strife – my best body,
passing beyond the work of childbirth,
sure as it enters its most potent time.*

J. C. Todd, poētė, vertėja, studijavo laisvuosius menus bei kūrybinį rašymą, išleido dvi eilėraščių knygas, gavo kelias literatūrines premijas. Jos redaguojama kalbos ir poezijos skiltis kas ketvirtį pasirodo tarptautiniame internetiniame literatūros žurnale www.thedrunkenboat.com

Mano geriausias kūnas

*Žiūriu į savo kūną veidrodyje: ilgas tarsi gyvenimas veidas,
gležni pečiai palinkę į priekį, besikūprinantis su metais,
silpnas žastų virpėjimas – užuomina į sparnus
ir kampuotos, skraidančios plaštakos, diriguojančios kalbai ore.*

*Krūtys žindančios, pritvinkusios iki skilimo, nusvirusios rausva rūgščia mina kaip
paniurusio paauglio lūpa,
riebus pilvo hamakas kabantis tarp šlaunų iškilumo (kartą
čia suposi kūdikis),
išranki gaktos širdis, žilstanti, palikta vietoj pagrobto vaiko, siūloma ant beaistrio
kojų pjedestalo,
plaukai, tekantys kojomis žemyn, po rankomis, srūvantys iš
siauros galvos.*

*Tai mano geriausias kūnas vis tiek, ištikimas ir švelnus –
matai, jis priims tavo pirštus iki krumplių,
nuramdys jų, sunkiai besidaužančių, kovą – mano geriausias kūnas,
apleidžiantis gimdymo darbus,
tvirtai savo brandon išžengiantis.*

Angela and the Host

*Hidden in the confessional's pitchy dark,
I pressed my burning face into my palms
so the priest could not see whose daughter
had done it. „How often?“ he asked, and I lied.
I prayed for the Blessed Virgin's easy
virtue, the innocence of sweet sixteen
in ancient Galilee that painters portray
in triptychs embellished with guilt. Pretty
and blushing, her hand pale at her bodice,
the girl draws back from the seed an olive-
bearing Gabriel is planting in her ear.
A whisper did it, and Mary not married!
Why didn't she leap from her wooden life
as a carpenter's betrothed, insinuate
her warm tongue in Gabriel's ear; moan,
„Come back tomorrow, whisper me again.“*

*I knew Father spoke for God, merciful
or stern depending on digestion
and his mood. When he said I must never
do it again, not until marriage, or
no more sweet Jesus, no more communion,
I couldn't help it, I blurted,
„You're out of your mind.“ But his mind's
where he was and the no place of his soul.
Father gave me an earful before he
let me out of the box. On the altar
stood the monstrance, display case for the Host,
its golden rays hammered into a mace,
in its center the unleavened end
the body of Father's God had come to,
that dry disk i had taken into my mouth
and sucked to thin fluid each Sunday,
careful, as the nuns had preached, to moisten it*

*Pasislėpusi gilioje klausyklos tamsoje
įkniaubiau į delnus savo degantį veidą
Kad kunigas nematytų, kieno duktė
tai padarė. „Kaip dažnai?“ jis klausė, ir aš melavau,
meldžiau lengvos Palaimintosios Mergelės dorybės;
to jaunos šešiolikmetės nekaltumo
senovės Galilėjoje, tapomo
auksuotuose triptichuose. Graži
ir raustanti, blyški ranka ant liemens,
mergelė traukiasi nuo sėklos, kurią
alyvnešis Gabriėlius sodina jai ausin.
Šnabždesys tai padarė, o Marija netekėjusi.
Kodėl ji nešoko iš savo medinio
staliaus sužieduotinės gyvenimo, neįkišo
savo šilto liežuvio Gabriėliui į ausį, nesudejavo,
„Grižk rytoj, vėl man šnabždėk“.*

*Žinojau, Tėvas kalbėjo Dievo vardu,
gailestingo ar griežto, žiūrint koks virškinimas
ir jo nuotaika. Kai jis pasakė, kad aš turiu daugiau niekad
to nedaryti, iki vestuvių, arba daugiau nebus saldžiojo Jėzaus,
nebus komunijos, nieko negalėjau padaryti, leplelėjau
„Iš proto išsikraustėt“. Bet jo protas buvo
ten kur jis ir ta ne jo sielos vieta.
Tėvas man davė pylos prieš
išleisdamas iš klausyklos. Ant altoriaus
stovėjo monstrancija, dėžutė Ostijai rodyti,
jos auksiniai spinduliai įkalti lazdon,
jos vidurys nepaįvairintas galas
tas kūnas kuriuo tapo Tėvo Dievas
tas sausas diskas, kurį imdavau burnon kas sekmadienį,
atsargiai, kaip mokė vienuolės, sudrėkinti
seilėmis, nebraižyti jo dantimis.
Sukalbėjau paskutiniąją Sveikamariją toms juodomis seserims,*

*with spittle, not to scratch it with my teeth.
I prayed my last Hail Mary to those black sisters
who had taught me so well on the body
of the One how to love the many.
Although I've taken in a host of men,
no Host has taken me in since then.*

T O U C H I N G W o m e n

Twice I never touched a woman.

*Once. The cold moon woke me to a sleeping head
still as those seas I'd read drifted up there.
Lit side, dark side – next to me, perfect,
distant as the moon. Under the quilt,
her two small breasts, their brown aureoles
rose and ebbed. To touch a body not my own.
To give myself to yearning dark as shadow,
deep featureless self flung down by sun.
The quilt lay thick between us.
Cumuli wiped out the moon.
I turned away, a young girl wanting
not to know for sure, and touched my breasts
until my body disappeared in sleep.*

*Twice. On her last birthday, my mother –
yellow skin, all bones – asked for a teacup bath.
I laid out at her bedside table
washcloth, basin, heated towel.
Two ladies, neither of us arched an eyebrow
when with the soapy cloth I stroked
her sparse gray hair, dry purple lips,
the dead-end slot the doctors made
cutting out the uterus she had pushed
me from one bitter winter noon*

*taip gerai išmokiusioms mane, kaip Vienatinio kūne
mylėti daugelį.*

*Nuo tol, nors paėmiau vyrų minias,
jokia Ostija manęs nebepriėmė.*

Vertė RITA GELOMBICKAITĖ

L i e č i a n t m o t e r i s

Dukart niekada neliečiau moters.

*Vienąkart. Šaltas mėnuo pažadino mane šalia miegančios galvos
ramios, tarsi jūrų, apie kurias tik skaičiau, atplukdytos čionai.*

*Tamsioji, šviesioji pusė – šalia manęs, tobula,
tolima lyg mėnulis. Po antklode,
dvi mažos krūtys, rudos aureolės
kilo ir slūgo. Paliesti ne savo kūną.*

*Atsiduoti troškimui, tamsiam kaip šešėlis,
gilus, išskydęs, saulės nutiestas.*

Antklodės svoris tarp mūsų.

Debesų kamuoliai ištrynę mėnulį.

*Nusisukau, jauna mergaitė, norinti
geriau nežinoti, liečiau savo krūtis
kol mano kūnas ištirpo į miegą.*

*Antrąkart. Paskutinįjį savo gimtadienį mano motina –
išgeltus oda, vieni kaulai – paprašė arbatos kompreso.*

*Išdėlioju ant stalelio prie lovos
skudurėlį, indą, pašildytą rankšluostį.*

*Dvi damos, nė vienai nesuvirpėjo net antakis
kai muiluotu audeklu glosčiau*

*jos retus žilus plaukus, sausas pamėlusias lūpas,
plyšio akligatvį, likusį*

*daktarams gimdą pašalinus, iš kurios
vieną žvarbią žiemos popietę*

*while my father cupped a steamy glass of tea
warming his hands before he held
the firstborn – he was hoping – son.*

S e a D r e a m

*In this dream I curl
between my newborn daughter's legs
lapping milk
spilt from that part of her
where part of us
someday may crown.*

*In the double bed, her shallow breath
an ocean in the shell of my ear.
Wash away, Death,
wash away on a long wave.
Leave us salt peaches.
Leave us briny wells.*

*mane ji išstūmė,
kol tėvas gniaužė garuojantį arbatos puodelį,
šildė rankas prieš priimdamas
pirmagimį – jis tikėjosi – sūnų.*

J ū r o s s a p n a s

*Šiame sapne susiriečiu
tarp naujagimės dukters kojų
žįsdama pieną
išsiliejusį iš ten
kur dalis mūsų
vienądien sužydės.*

*Dvigulė lova, sekus jos kvėpavimas
vandenynu ošia ausies kriauklėje.
Nuslūki, mirtie,
nuslūki, putota banga.
Palik mus – druskingas gražuoles.
Paliki mus – išūrėjusius šulinius.*

Vertė MARIUS BUOKAS

Nuo rugpjūčio iki rugpjūčio Lietuvoje išleistų ir mūsų pastebėtų poezijos knygų bibliografija

The Bibliography of Poetry Books Published in Lithuania from August to August and noticed by us

- Ona Mikalauskienė. *Pašnekesiai*. Šiauliai, *Saulės delta*, 2001.
- Vytautas Kirkutis. *Tarpuamžio lopšinė*. Šiauliai, *Saulės delta*, 2001.
- Lietuvių poezijos balsai / Voices of Lithuanian poetry*. [Sudarė ir išvertė Lionginas Pažūsis.] Vilnius, *Tyto alba*, 2001.
- Luana Stebulė. *Suskamba ir nepaliečia*. Kaunas, „Nemuno“ žurnalo leidybinė grupė, 2001.
- Vytautas Brencius. *Žydraspalvė jūros paukštė*. Klaipėda, S. Jokužio leidykla-spaustuvė, 2001.
- Antanas Jasmantas. *Klajūnas*. [Sudarytoja Tatjana Maceinienė.] Vilnius, *Aidai*, 2001.
- Jutta Noak. *Sraigtiniai laiptai*. Kaunas, AB „Aušra“, 2001.
- Kazys Bradūnas. *Sutelktinė* [1 ir 2 dalys]. Vilnius, *Aidai*, 2001.
- Gyvas atodūsis / Breathing Free*. [Sudarė ir į anglų kalbą išvertė Vyt Bakaitis.] Vilnius, LR sąjungos leidykla, 2001.
- Dalia Satkauskytė. *Lietuvių egzodo poezija*. Vilnius, *Baltos lankos*, 2001.
- Dalia Satkauskytė. *Lietuvių neoromantikų poezija*. Vilnius, *Baltos lankos*, 2001.
- Eilėraštis vaikšto po tylą / Dzejolis staiga pa klusumu*. [Sudarė ir vertė Dzintra Elga Irbytė.] Šiauliai, Šiaulių universiteto leidykla, 2001.
- Tautvyda Marcinkevičiūtė. *Gatvės muzikantas*. Vilnius, *Alma littera*, 2001.
- Algirdas Verba. *Plaštakės pleška*. Vilnius, LR sąjungos leidykla, 2001.
- Poetinis Druskininkų ruduo 2001*. [Almanachas. Sudarytojas ir redaktorius Kornelijus Platelis.] Vilnius, *Vaga*, 2001.
- Darius Šimonis. *Rykštė*. Vilnius, LR sąjungos leidykla, 2001.
- Renata Radavičiūtė. *Skersvėjis*. [PK] Vilnius, LR sąjungos leidykla, 2001.
- Sigitas Geda. *Sokratas kalbasi su vėju*. Vilnius, LR sąjungos leidykla, 2001.
- Paulius Kuliešius. *Tyla gali viską išverti*. Kaunas, *Naujasis lankas*, 2001.
- Gintaras Gutauskas. *Metas keliaut, mylimoji*. Kaunas, „Nemuno“ žurnalo leidybinė grupė, 2001.
- Aldona Elena Puišytė. *Balsai ir aidai*. Kaunas, „Nemuno“ žurnalo leidybinė grupė, 2001.
- Vacys Reimeris. *Jūron lyjantis lietus*. Šiauliai, *Saulės delta*, 2001.
- Juozas Jaras. *Marioms ažuolinės durys*. Šiauliai, *Saulės delta*, 2001.
- Janina Jovaišaitė, Justinas Jurkaitis. *Jonvabalių jungas*. Vilnius, UAB „Rotas“, 2001.
- Žiemos poezija*. [Sudarė Benediktas Januševičius ir Juozas Žitkauskas.] Vilnius, *Žuvėdra*, 2001.

- Justina Butkutė. *Dar viskas bus*. Vilnius, R. Petrausko personalinė įmonė, 2002.
- Alvydas Bausys. *Neužmirštuolė*. Vilnius, Lietuvos kultūros darbuotojų tobulinimosi centras, 2002.
- Zbigniew Herbert. *Dvejojanti Nikė / Nike która się waha*. [Sudarė ir vertė Eugenijus Ališanka.] Vilnius, LR sąjungos leidykla, 2001.
- Aleš Debeljak. *Netobula žodžio aistra*. [Sudarė, iš anglų ir slovėnų k. vertė Eugenijus Ališanka.] Vilnius, LR sąjungos leidykla, 2001.
- Георгий Ефремов. *Не надо справедливости: достучаться до рая и др.* Vilnius, *Žygmantų spaustuvė*, 2002.
- Dovilė Zelčiūtė. *Dar minutėlę pusvalandį*. Kaunas, UAB „Gabija“, 2001.
- Jonas Mekas. *Poezija*. Vilnius, LR sąjungos leidykla, 2001.
- Birutė Marcinkevičiūtė. *Solo*. Vilnius, Strofa, 2001.
- Bernardas Brazdžionis. *Ažuolas*. Kaunas, *Naujasis lankas*, 2002.
- Šiaurys Narbutas. *Iš Niujorko požeminio traukinio*. Kaunas, *Naujasis lankas*, 2002.
- Skaldų poezija*. [VU Skandinavų filologijos katedra.] Kaunas, *Naujasis lankas*, 2002.
- Eglė Garbenčiūtė. *Angelai bunda tyliai...* Panevėžys, UAB „Panevėžio spaustuvė“, 2001.
- Judita Vaičiūnaitė. *Skersgatvių šešėliais aš ateisiu*. [Sudarė Rasa Praninskienė.] Vilnius, *Žuvėdra*, 2002.
- Vladas Braziūnas. *Lėmeilėmeilėmeilė*. Vilnius, *Vaga*, 2002.
- Carmen Bernos de Gasztold. *Maldos iš Nojaus arkos*. [Vertė Agnė Ranonytė.] Vilnius, „*Baltų lankų leidyba*“, 2001.
- Wieland Schmied. *Vyno diena qsočiuose*. [Vertė Vytautas Karalius.] Vilnius, *Egalda*, 2002.
- Giedrė Bulotaitė. *Būtdieniai*. Vilnius, Vilniaus menininkų „Plekšnės“ klubas, 1999.
- Giedrė Bulotaitė. *Esatis*. Vilnius, Vilniaus menininkų „Plekšnės“ klubas, 2000.
- Jonas Strielkūnas. *Naktiniai sodai*. Vilnius, P. Kalibato individuali įmonė, 2002.
- Grażina Cieškaitė. *Antgamtėje klajojanti šviesa*. Vilnius, LR sąjungos leidykla, 2002.
- Antanas Drilinga. *Nuolaužos*. Vilnius, LR sąjungos leidykla, 2002.
- Edmundas Janušaitis. *Situacija*. Kaunas, *Naujasis lankas*, 2002.
- Į vakaro tylą* [almanachas]. Vilnius, Vilniaus menininkų „Plekšnės“ klubas, 2002.
- Michael Krüger. *Keistas grožis tylos*. [Vertė Vytautas Karalius.] Vilnius: *Egalda*, 2002.
- Vega Vaičiūnaitė. *Išvykėliai*. Vilnius, UAB „Mokslo aidai“, 2002.
- Eugenijus Ališanka. *Iš neparašytų istorijų*. Vilnius, *Vaga*, 2002.
- Poezijos pavasaris 2002*. [Sudarytojai L. Jakimavičius, E. Ališanka, S. Geda.] Vilnius, *Vaga*, 2002.
- Šiuolaikinės lietuvių poezijos chrestomatija*. [Sudarė Sigitas Parulskis.] Vilnius, *Alma littera*, 2002.

Bukolikos, arba Piemenų eilės apie Vilnių / Bukolika, abo Wiersz pasterski o Wilnie. [Iš lenkų k. vertė Eugenija Ulčinaitytė.] Vilnius, Lietuvos literatūros ir tautosakos institutas, 2002.

Gytis Norvilas. *Akmen-skeltės.* [PK] Vilnius, LR sąjungos leidykla, 2002.

Algimantas Mikuta. *Aštuoneiliai.* Vilnius, LR sąjungos leidykla, 2002.

Jonas Zdanys. *Dūmų stulpai.* Vilnius, LR sąjungos leidykla, 2002.

Seamus Heaney. *Kasanti plunksna / The Digging Quill.* [Sudarė ir vertė Kornelijus Platelis] Vilnius, LR sąjungos leidykla, 2002.

Rimvydas Stankevičius. *Randas.* Vilnius, LR sąjungos leidykla, 2002.

Marcelijus Martinaitis. *Tolstantis.* Vilnius, LR sąjungos leidykla, 2002.

Ezra Pound. *Lustra.* [Sudarė ir vertė Kornelijus Platelis.] Vilnius: Vaga, 2002.

Craig Czury. *Angliavaizdis.* [Mariaus Buroko lietuviškos versijos.] Klaipėda, Klaipėdos menininkų namai/*Vario burnos*, 2002.

Tomas S. Butkus. *Kas bus parašyta kaip šiandien.* Klaipėda, Klaipėdos menininkų namai/*Vario burnos*, 2002.

Robertas Danys. *Vienatvės para.* Vilnius, UAB „Baltijos kopija“, 2001.

Vytautas Skripka. *Užmigo žemė.* Vilnius, UAB „Gelspa“, 2002.

Sudarė/ Compiler RIČARDAS ŠILEIKA

2001-ŪJŲ POETINIO DRUSKININKŲ RUDENS AIDAI

Kronika

PDR'2001 vyko spalio 5-8 d. Į Druskininkus suvažiavo apie 130 renginio dalyvių ir svečių iš Lietuvos ir užsienio. Iš kitų šalių šį kartą atvyko: Dostena Anguelova-Lavergne (Bulgarija), Maria Baranda, Gerardo Beltrán (Meksika), Uldis Bērziņš (Latvija), Craig Czury (JAV), Leszek Engelking (Lenkija), Francisco Hinojosa (Meksika), Jerzy Jarniewicz (Lenkija), Kerry Shawn Keys (JAV), Michel de Maulne (Prancūzija), Carina Nynäs (Suomija), Knut Ødegård (Norvegija), Iztok Osojnik, Andrej Rozman (Slovėnija), Karlis Vērdiņš (Latvija), Bernhard Widder (Austrija), Stephen Watts (Anglija), Sergej Zavalov (Rusija). Iš užsienyje gyvenančių lietuvių šįkart atvyko Vyt Bakaitis, Kornelijus Jazbutis, Eglė Juodvalkė, Algimantas Kezys, Arūnas Kulikauskas (JAV), Lidija Šimkutė (Australija).

Konferencijos tema buvo: „Poezija ir fotografija: dvi kalbos, du priartėjimai“. PDR svečias – fotografijos menas. Diskusijas moderavo dr. Kęstutis Nastopka, jose dalyvavo: Uldis Bērziņš, Vytautas P. Bložė, Rasa Čergelienė, Erika Drungytė, Leszek Engelking, Sigitas Geda, Algimantas Kezys, Kornelijus Platelis, Bronys Savukynas, Vytautas Stanionis, Stephen Watts, Gintaras Žilys, Algimantas Žižiūnas.

Pirmąją poezijos vakarą vedė Eglė Juodvalkė ir Jurgis Kunčinas, skaitė Eugenijus Ališanka, Dostena Anguelova-Lavergne, Vyt Bakaitis, Uldis Bērziņš, Maria Baranda, Antanas A. Jonynas, Liudvikas Jakimavičius, Knut Ødegård, Sigitas Geda.

Jaunųjų poetų naktiniai skaitymai, kuriems vadovavo Benediktas Januševičius, kaip visada, vyko kavinėje „Širdelė“. Visus konkursus vertinusi komisija (Bronys Savukynas, Vigmantas Butkus, Kęstutis Nastopka, Janina Riškutė, Gražina Gedicienė) pasiūlė prizais apdovanoti Rimvydą Stankevičių (už poeziją), Eglę Perednytę (už publikos suvaldymą), Julijų Žeką (už šamaniškas galias). O Jurgis Kunčinas, už humoro eiles pelnęs publikos simpatijas, buvo apdovanotas specialiu dailininko Danieliaus Ramelio sukurtu prizu.

Šeštadienio rytmetys prasidėjo Rimvydo Pupelio parodos atidarymu „Mažojoje galerijoje“, po to visi patraukė prie Druskonio ežero, kuriame jau plūduriavo savos gamybos plaustas „Imperial“. Į jį sulipo keli skirtingomis kalbomis rašantys poetai, kapitonas Zenonas Streikus, jo pavaduotojas poezijai Kornelijus Platelis, irklininkas Liudvikas Jakimavičius, motoristai (plaustas varomas minama pavara) Kęstutis Bieliukas ir Vytautas Butvilas-Mažylis, bei pagrindinis asmuo prancūzų aktorius Michel de Maulne ir prasidėjo poetinis veiksmas „Girtas laivas“. Plaustas iš lėto nuplaukė link kranto, kuriame būriavosi klausytojai, ir Michel de Maulne pradėjo skaityti Arthuro Rimbaud'o „Girtą laivą“, prieš pabaigą jam padarius pauzę, visi poetai porą minučių kartu skaitė kiekvienas savo kalba, staiga jiems nutilus, Michelis pabaigė skaityti kūrinį. Po to savąją „Girto laivo“ versiją pademonstravo Eugenijus Ališanka, išokęs į gana šaltą vandenį ir apiplaukęs plaustą. Tada „Imperial“, skambant Leszke Engelkingo ir Gerardo Beltrán poezijai, iš lėto nuplaukė atgal prieplaukos link. Aplankę fotografo Zenono Baltrušio parodą Druskininkų muziejuje, poetai grįžo į „Dainavos“ kiemą, kur turėjo prasidėti „Renga“ sesija ir režisuotos fotografijos konkursas.

„Rengą“ 32 poetai rašė klasikiniu stiliumi. Pavyko neblogai. Maždaug tiek pat dalyvių susilaukė režisuotos fotografijos konkursas.

Po pietų didžiojoje „Dainavos“ salėje buvo pristatomos per metus išėjusios knygos, leidyklos ir knygynai pardavinėjo naujus ir anksčiau išleistus leidinius. Šiemet savo produkciją pateikė Rašytojų sąjungos leidykla ir „Vaga“, daugiausia leidžiančios poezijos knygų. Antanas A. Jonynas, vadovavęs pristatymui, svarbiausia renginio knyga pavadino „Poetinio Druskininkų rudens 2001“ almanachą, kurį sudarė Kornelijus Platelis, o išleido „Vaga“.

„Vagos“ vyriausioji redaktorė Janina Riškutė sakė, kad šiemet leidyklos derlius kuklesnis, tačiau ji leidžia abu didžiuosius almanachus – Poezijos pavasario ir Poetinio Druskininkų rudens. „Vaga“ taip pat neseniai išleido Onės Baliukonės „Neregio sodus“, Justino Kubiliaus eilėraščių rinkinį „Tėvas: nerimo formos“, Danutės Paulauskaitės knygą „Dviese su namais“, Jono Strielkūno rinktinę „Praėjęs amžius“.

Daugiausia poezijos knygų nuo praeito rudens išleido Rašytojų sąjungos leidykla, pelniusi Metų poezijos leidėjo titulą. Kol rašoma, leidžiama ir skaitoma poezija, atrodo, kad verta gyventi, – pasakė leidyklos

vyriausiasis redaktorius Valentinas Sventickas. Jis pristatė ką tik išėjusią Sigito Gedos rinktinę „Sokratas kalbasi su vėju“. Tai yra pirmoji knyga iš naujos serijos – „Nacionalinės premijos laureatų kūryba“. Dar buvo supažindinta su pomirtine Algirdo Verbos knyga „Plaštakės pleška“ (sudarytojas Valdemaras Kukulas), Dariaus Šimonio „Rykštė“, PK serijoje išėjusiu Renatos Radavičiūtės rinkiniu „Skersvėjis“ ir Dainiaus Sobeckio „Be vietovardžių“. Įspūdingai atrodo lietuvių ir anglų kalbomis išleista Vyt Bakaičio sudaryta ir išversta lietuvių poezijos antologija „Gyvas atodūsis“. Dar viena dvikalbė knyga – Liudviko Jakimavičiaus „Medinė“. V. Sventickas pasidžiaugė, kad Juditos Vaičiūnaitės paskutinio rinkinio „Debesų arka“ ir Aido Marčėno „Dėvėtų“ parduotas visas tiražas. Rusų kalba išleistas Aleksandro Lysovo rinkinys „Сорокодум“. Pasirodė ir dvi knygos apie poeziją: Viktorijos Daujotytės „Esė apie poeziją ir esimą“, taip pat Eugenijaus Ališankos „Dioniso sugrįžimas“.

Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla apdovanota už gausiausią poezijos knygų derlių.

Penkias nedideles knygutes pateikė leidykla „Vario burnos“. Iš jų leidėjas Tomas S. Butkus išskyrė skaitytojams į akis kritusią Vytauto P. Bložės poemą „Tuštuma“. Tautvyda Marcinkevičiūtė kartu su klausytojais pasidžiaugė vos prieš kelias valandas gauta savo poezijos knyga „Gatvės muzikantas“, kurią išleido „Alma littera“.

Tuoju po knygų pristatymo oficialiai atidaryta fotografuojančių poetų ir eiles rašančių (ar kitaip su literatūra susijusių) fotografų paroda, lydima jų poezijos skaitymų. Popietę vedė Laimantas Jonušys bei Ričardas Šileika. Ją pradėjo Michel de Maulne, pateikęs klausytojams Blaise Cendrars eilių. Toliau skaitė Alis Balbierius, Arūnas Kulikauskas, Antanas Stanevičius, Ričardas Šileika, Sergej Zavjalov, Craig Czury. Parodoje savo darbus eksponavo Algimantas Aleksandravičius, Vyt Bakaitis, Zenonas Baltrušis, Vytautas Butvilas-Mažylis, Arūnas Kulikauskas, Vida Kuprytė, Remigijus Pačėsa, Rimvydas Pupelis, Romualdas Rakauskas, Antanas Stanevičius, Ričardas Šileika, Vilma Šileikienė, Gintaras Žilys, Algimantas Žižiūnas. Po poezijos skaitymų buvo paskelbti režisuotos fotografijos konkurso nugalėtojai (*jury*: Rimantas Kvaraciejus, Ričardas Šileika, Gintaras Žilys). Jie išsirikiavo tokia tvarka: dailininkas Remigijus Bielskis, aktorė Olita Dautartaitė, poetas Vladas Braziūnas. Paskatinamieji prizai atiteko poetams Antanui A. Jonynui ir Iztokui Osojnikui, fotografui Algimantui Žižiūnui.

Iškilingiausias Poetinio Druskininkų rudens momentas – baigiamasis poezijos vakaras, į kurį paprastai susirenka daugiausia publikos ir kurio metu skelbiamas Jotvingių premijos laureatas, įteikiama premija už geriausią debiutą, paaiškėja konkursų nugalėtojai. Jotvingių premija už poezijos rinktinę „Praėjęs amžius“ šiemet paskirta Jonui Strielkūnui. Poetinio debiuto premija – Tomui S. Butkui už rinkinį „Mylintis organizmas“ ir leidybos iniciatyvas.

Anoniminio eilėraščio nugalėtojai išsirikiavo taip: iš Suomijos atvykusi poetė Carina Nynäs (vertė Liana Ruokytė ir Sigitas Geda), Viktoras Rudžianskas, Eugenijus Ališanka, Elena Karnauskaitė, Kornelijus Platelis. Fotografiškiausio eilėraščio konkurso (taip pat anoniminio) nugalėtojais tapo: Viktoras Rudžianskas, Paulina Žemgulytė ir Vladas Braziūnas.

Be konkursų nugalėtojų, šiame vakare savo eiles dar skaitė keletas svečių: Jerzy Jarniewicz, Carina Nynäs, Karlis Vērdiņš, Iztok Osojnik, Bernhard Widder, Stephen Watts. Rengos sesijoje dalyvavę autoriai perskaitė savo kolektyvinį įvairiakalbį eilėrašį.

Paskutiniams naktiniams skaitymams šiemet vadovavo Liudvikas Jakimavičius ir Jurgis Kunčinas. Paaiškėjo ir fotogeniškiausio (nerimto) eilėraščio konkurso prizininkai: Antanas Zališčevskis, Jurgita Butkytė ir Ričardas Šileika. Vakaras prasidėjo Jono Meko videolaišku Poetiniam Druskininkų rudeniiui, kurį iš JAV atvežė Arūnas Kulikauskas. Įsidėmėtini Jono Meko žodžiai: „Televizorius kalba apie karą, atsikeršijimą ir nieko – apie rudeni, lietu, draugystę...“ Lietaus šiemet Druskininkuose nebuvo, švietė saulė.

Tradicinio pirmadienio vakaro metu Užupio kavinėje skaitė Carina Nynäs, Viktoras Rudžianskas, Bernhard Widder, Stephen Watts, Knut Ødegård, Craig Czury (jis grojo ir lūpine armonikėle), Kerry Shawn Keys, Gerardo Beltrán, Maria Baranda, Francisco Hinojosa, Sergej Zavjalov, Vladas Braziūnas, Eglė Juodvalkė, Vyt Bakaitis.

Poetai ant atsivežto iš Druskininkų akmens užrašė po savo eilutę, skulptorius Mindaugas Šnipas iškalė PDR ženklą, ir akmeninis laiškas Upėtakiui buvo įmestas į Vilnelę, kad taptų inkaru pernykščiam laivui, kuris jau nuplaukė nežinia kur.

ECHOES OF DRUSKININKAI POETIC FALL 2001

Chronicle

DPF'2001 took place October 5-8. About 130 festival participants and guests from Lithuania and from abroad gathered together in Druskininkai. Guests from other countries included Dostena Anguelova-Lavergne (Bulgaria), Maria Baranda, Gerardo Beltrán (Mexico), Uldis Bērziņš (Latvia), Craig Czury (USA), Leszek Engelking (Poland), Franciso Hinojosa (Mexico), Jerzy Jarniewicz (Poland), Kerry Shawn Keys (USA), Michel de Maulne (France), Carina Nynäs (Finland), Knut Ødegård (Norway), Iztok Osojnik, Andrej Rozman (Slovenia), Karlis Vērdiņš (Latvia), Bernhard Widder (Austria), Stephen Watts (England), and Sergei Zavyalov (Russia). Lithuanians living abroad who participated include Vyt Bakaitis, Kornelijus Jazbutis, Eglė Juodvalkė, Algimantas Kezys, and Arūnas Kulikauskas from the United States and Lidija Šimkutė from Australia.

The theme of the conference was "Poetry and Photography: Two Languages, Two Approaches." The art of photography was a guest at DPF. Dr. Kęstutis Nastopka moderated the discussions, in which participated Uldis Bērziņš, Vytautas P. Bložė, Rasa Čergelienė, Erika Drungytė, Leszek Engelking, Sigitas Geda, Algimantas Kezys, Kornelijus Platelis, Bronys Savukynas, Vytautas Stanionis, Stephen Watts, Gintaras Žilys, and Algimantas Žižiūnas.

Eglė Juodvalkė and Jurgis Kunčinas served as masters of ceremony for the first evening of poetry. Readers included Eugenijus Ališanka, Dostena Anguelova-Lavergne, Vyt Bakaitis, Uldis Bērziņš, Maria Baranda, Antanas A. Jonynas, Liudvikas Jakimavičius, Knut Ødegård, and Sigitas Geda.

The readings by younger poets, which were led by Benediktas Januševičius, as always, took place in the Širdelė Café. The committee that judged all of the contests (which consisted of Bronys Savukynas, Dr. Vigmantas Butkus, Dr. Kęstutis Nastopka, Janina Riškutė, and Gražina Gedienė) suggested that prizes be awarded to Rimvydas Stankevičius (for his poetry), Eglė Peredenytė (for controlling the audience), and Julius

Žėkas (for his shamanistic powers). Jurgis Kunčinas was awarded a special prize, created by artist Danielius Ramelis, for humorous lines that earned the special consideration of the audience.

Saturday morning began with the opening of the Rimvydas Pupelis exhibit in the Mažoji Gallery, and afterwards everyone made their way to Druskonis Lake, on which floated the locally built raft “Imperial.” On board climbed several poets writing in different languages, captain Zenonas Streikus, his deputy for poetry Kornelijus Platelis, tillerman Liudvikas Jakimavičius, motorists (the raft was powered by foot pedals) Kęstutis Bieliukas and Vytautas Butvilas-Mažylis, and the principal participant French actor Michel de Maulne – and the poetic performance “The Drunken Boat” began. The raft slowly floated toward the shore on which listeners had gathered and Michel de Maulne began to read Arthur Rimbaud’s “The Drunken Boat,” pausing before reaching the end, during which pause each of the poets read in his own language; when they stopped, Michel completed his reading of the work. After that, Eugenijus Ališanka demonstrated his own version of “The Drunken Boat” by jumping into the water, which was quite cold, and swimming around the raft. Then the “Imperial,” resonating with Leszek Engelking’s and Gerardo Beltrán’s poetry, slowly floated back toward its dock. After visiting photographer Zenonas Baltrušis’ exhibition in the Druskininkai Museum, the poets returned to the *Dainava* courtyard, where the *Renga* session and the arranged photography contest were set to begin.

32 poets in the classical style wrote the *Renga*. It turned out not too badly.

About the same number participated in the directed photography contest.

After lunch, in the large *Dainava* auditorium, books published during the year were presented and publishers and bookstores offered new and earlier-published works for sale. This year, the *Lithuanian Writers’ Union Publishing House* and *Vaga* published the largest number of books. Antanas A. Jonynas, serving as master of ceremonies for the presentation, named the *Druskininkai Poetic Fall 2001 Almanac*, which had been edited by Kornelijus Platelis and published by *Vaga*, as the most important book of the session.

Janina Riškutė, editor-in-chief of *Vaga*, said that the year's harvest was more modest than in the past, but added that she had published both almanacs: for The Spring of Poetry and for the Poetic Fall. *Vaga* also recently published Onė Baliukonė's *The Gardens of the Blind*, Justinas Kubilius' collection of poetry *Father: Forms of Anxiety*, Danutė Paulauskaitė's book *Together with the House*, and Jonas Strielkūnas' *The Past Century*.

The largest number of books since the last Poetic Fall was published by the *Writers' Union Publishing House*, which earned the title of *Poetry Publisher of the Year*. Valentinas Sventickas, Editor-in-Chief, said that so long as poetry was being written, published, and read, it was worth living. He presented the just-published volume by Sigitas Geda, *Socrates Talks with the Wind*. It is the first book in the new series "Works by Laureates of the National Prize." He also presented Algirdas Verba's posthumous volume *The Butterfly's Chattering* (compiled by Valdemaras Kukulas) and Darius Šimonis' *Birch Switch*. In the "First Book" series were published Renata Radavičiūtė's *Crosswind* and Dainius Sobeckis' *Without Place Names*. The bilingual anthology *Living Breath*, edited and translated by Vyt Bakaitis, looked impressive. One other bilingual book also was presented – Liudvikas Jakimavičius' *Wooden*. V. Sventickas rejoiced that the full printings of Judita Vaičiūnaitė's final volume *Ark of Clouds* and Aidas Marčėnas' *Worm* were completely sold out. Alexander Lysov's collection *Сорокодум* was published in Russian. Two volumes about poetry also appeared: Viktorija Daujotytė's *Essay About Poetry and Being* and Eugenijus Ališanka's *Dionysus' Return*.

The publishing house *Vario Burnos* from Klaipėda presented five small books. Of them, publisher Tomas S. Butkus singled out for the audience's special attention Vytautas P. Bložė's poem *Emptiness*. Tautvyda Marcinkevičiūtė together with the audience rejoiced in her volume *Street Musicians*, which arrived just a few hours before the presentation and which was published by *Alma Littera*.

Immediately after the presentation, the exhibition of poets who took photographs and photographers who wrote poetry (or who were connected to literary activity in some other way) officially began; it was accompanied by readings of their respective works. Masters of ceremonies for the event were Laimantas Jonušys and Ričardas Šileika. Michel de Maulne began the session, reading lines by Blaise Cendrars. Also reading were

Alis Balbierius, Arūnas Kulikauskas, Antanas Stanevičius, Ričardas Šileika, Sergei Zavyalov, and Craig Czury. Displaying their works in the exhibit were Algimantas Aleksandravičius, Vyt Bakaitis, Zenonas Baltrušis, Vytautas Butvilas-Mažylis, Arūnas Kulikauskas, Vida Kuprytė, Remigijus Pačėsa, Rimvydas Pupelis, Romualdas Rakauskas, Antanas Stanevičius, Ričardas Šileika, Vilma Šileikienė, Gintaras Žilys, and Algimantas Žižiūnas. After the poetry readings, winners of the directed photography contest were announced (the jury consisted of Rimantas Kvaraciejus, Ričardas Šileika, and Gintaras Žilys). They lined up in the following order: artist Remigijus Bielskis, actress Olita Dautartaitė, and poet Vladas Braziūnas. Runner-up prizes were awarded to poets Antanas A. Jonynas, Iztok Osojnik, and to photographer Algimantas Žižiūnas.

The most formal moment of the Druskininkai Poetic Fall is the final evening of poetry, for which the largest audience gathers and during which is announced the winner of the *Jotvingiai Prize*, the *Prize for the Best Poetic Debut* is presented, and the winners of contests are declared. The *Jotvingiai Prize*, for his volume *Praėjęs amžius* (*The Past Century*), was awarded to Jonas Strielkūnas. The *Prize for Poetic Debut* was given to Tomas S. Butkus for his collection *Mylintis organizmas* (*Loving Organism*) and for his publishing initiatives.

Winners of the anonymous competition lined up as follows: Finnish poet Carina Nynäs (translated by Liana Ruokytė and Sigitas Geda), Viktoras Rudžianskas, Eugenijus Ališanka, Elena Karnauskaitė, and Kornelijus Platelis. Winners of the contest for the most photogenic poem (also anonymous) were Viktoras Rudžianskas, Paulina Žemgulytė, and Vladas Braziūnas.

In addition to winners of the contests, several guests also read their works during the evening: Jerzy Jarniewicz, Carina Nynäs, Karlis Vērdiņš, Iztok Osojnik, Bernhard Widder, and Stephen Watts. Authors who had participated in the *Renga* session also read their collective multilingual poem.

The last readings during the night were led by Liudvikas Jakimavičius and Jurgis Kunčinas. Prize winners for the most photogenic (humorous) poem were also announced: Antanas Zališčevskis, Jurgita Butkytė and Ričardas Šileika. The evening began with a video-letter to the Druskininkai Poetic Fall from Jonas Mekas, brought from the United States by Arūnas Kulikauskas. Jonas Mekas' words were notable: „The

television talks of war, revenge, and nothing about the fall, rain, friendship..." There was no rain in Druskininkai this year; the sun shined. Reading their works during the traditional Monday evening at the Užupis Café were Carina Nynäs, Viktoras Rudžianskas, Bernhard Widder, Stephen Watts, Knut Ødegård, Craig Czury (who also played his harmonica), Kerry Shawn Keys, Gerardo Beltrán, Maria Baranda, Francisco Hinojosa, Sergei Zavyalov, Vladas Braziūnas, Eglė Juodvalkė, and Vyt Bakaitis. On a rock brought from Druskininkai the poets each wrote a line, sculptor Min-daugas Šnipas carved the DPF symbol, and the stone letter to a Trout was thrown into the Vilnelė river, so that it would become an anchor for last year's boat, which had already floated off to places unknown.

KORNELIJUS PLATELIS

Translated by JONAS ZDANYS

265

Girtas laivas

The Drunken Boat

Jonas Strielkūnas

Jonas Strielkūnas (b.1939), poet, translator, author of numerous books of poetry, winner of the National and other prizes. He was awarded the Jotvingiai Prize for his book of collected poems, *Praejęs amžius (The Past Century)*, Vilnius, Vaga, 2001.

THE BALLAD OF THE DOLLS

*Yet again that tiny portrait
From the legends of deepest nights:
The musicians play and dolls all dance
With empty heads and without hearts.*

*The hall's embraced by a dusk as gloomy
As the glimmer of a carbide lamp.
The dolls all dance their final dance
Their destiny staring like a great black damp*

*Cloud through the windows open still
To the feverish dark of deepest summer.
The concert comes to a sudden end
And a heartless doll presses closer ever*

*Like a sister and trembles out the word of "Help!"
Perhaps I should?.. But what can I?
The star-encrusted lieutenants of summer
Have no pity for dolls as they die.*

Jonas Strielkūnas

Jonas Strielkūnas (g. 1939), poetas, vertėjas, daugelio poezijos rinkinių autorius, Nacionalinės ir kitų premijų laureatas. Jotvingių premija suteikta už eilėraščių rinktinę *Praėjęs amžius*, Vilnius, *Vaga*, 2001.

Lėlių baladė

*Jau kelintąsyk tas paveikslėlis
Iš sakmių vidurnakčio gūdžių:
Groja muzikantai, šoka lėlės
Su tuščiom galvom ir be širdžių.*

*Salę gaubia prieblanda niūroka
It karbido lempų švytesys.
Paskutinį šokį lėlės šoka.
Jų lemtis kaip juodas debesis*

*Žiūri jau pro langus, dar atvertus
Vasaros karščiuojančion tamson.
Netikėtai baigiasi koncertas,
Ir lėlė beširdė lyg sesuo*

*Glaudžiasi virpėdama: „Padėki!“
Gal padėt?.. Bet ką gi aš galiu?
Leitenantai vasaros žvaigždėti
Nesigaili mirstančių lėlių.*

Tomas S. Butkus

Tomas S. Butkus (Slombas) gimė 1975 m. Klaipėdoje. 1999 m. Vilniaus Gedimino technikos universitete įgijo architektūros magistro laipsnį. "Vario burnų" idėjų dirbtuvėse kartu su sese ir kitais bendraminčiais leidžia poezijos knygeles *chapbook*, "čiabukus". Premija suteikta už rinkinį *Mylintis organizmas, Vario burnos*, 2000, ir leidybines iniciatyvas.

IŠ GENERUOTOS KALBOS MUTACIJOS

Dokumentinės minios

katastrofos	užklupusios miegančius
jų blakstienose kontūras	mirties fanatizmo
pargriauti sutraiskomi	kelyje į bedugnę
po drumzlinio miesto balkonais	
valgantys duoną	stringantys laikmečiui
mutilę bosforo sąsiauriuos	krislais lieka sausį
vagia sviedinius	jų paliege vaikai
atsiliepia patrankų nutra	babylonio belaisviai
nesulaukę teismo dienos	uktose rankose
kraujo skriauda	jų blakstienose
	palikta
	atsitraukusių

Tomas S. Butkus

Tomas S. Butkus (b. 1975 in Klaipėda) graduated from Vilnius Gedimino Technical University as an architect in 1999. Together with his sister and colleagues he publishes poetry chapbooks in Workshops of Concepts Vario Burnos (Copper Mouths) in Klaipėda, working as designer and editor-in-chief. He was awarded by a prize for his collection of poems *Mylintis organizmas* (Loving Organism), Vario burnos, 2000, and publishing initiatives.

From MUTATION OF GENERATED LANGUAGE

Documentary Crowds

disasters that catch the sleeping
in their eyelashes the outline of death's fanaticism
they are knocked down crushed on the way to the abyss
under the muddy city balconies

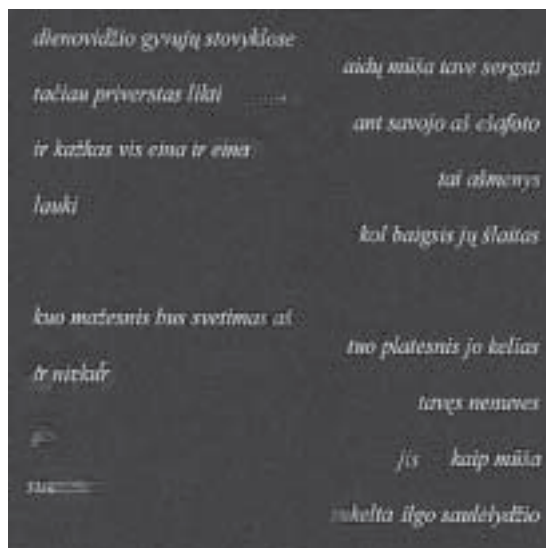
getting stuck in a span of time
eating bread speck by speck remaining in January
gone silent in the bosphorus straits their sickly children
stealing balls

they are babylon's captives
answering in call gon-torn arms
never getting to the judgment day in their eyelashes
the blood-wrong left
by the retreating

Kas bus parašyta kaip šiandien

Mūša sukelta ilgo saulėlydžio

How Today Will Be Written

and the living in the facsimile of the future *buried*
in the love of bodies *and their*
only true ground *a memorial for tin soldiers*
how today will be written
still yesterday *and never*
it is better to know *what bodies* *for their love*
this muteness *will be found*
in our voice *and the earth*
quaking *our coming fate*

277

The Surf Raised by a Long Sunset

is the midday camps of the living a surf of echoes
guards you
accordingly you are forced to stay
on your own scaffold
and something keeps going
it's the blade
you await
until the edge ends
the smaller the other me
the wider his way
and he will lead
to nowhere
he
like the surf
raised by a long sunset

Per ugnies palapinę

šios ugnies namo namų ir abiejų namų palapinė
namų palapinė namų

šios ugnies namų namų ir abiejų namų
namų palapinė namų

šios ugnies namų namų ir abiejų namų
namų palapinė namų

šios ugnies namų namų ir abiejų namų
namų palapinė namų

272

COMPETITION OF ONE ANONYMOUS POEM. 1 PLACE

Carina Nynäs

FINLAND

So swallow and say something

To Sigitas Geda

*So swallow and say to yourself: let us recount
time: let's make
a year a second. You are now forty seconds old. Did you notice
that the French Revolution began slightly more
than three minutes ago?*

Through the Tent of Fire

*the farther you go from me from the drift-covered trunks in me
the honeycombed spittle in me*

*all the greater seems the road from which you shrink away
from which you are forced to recede*

*and the clearer the shore in its reflection the salinity of my blood
and the ocean is burnt up by the sun*

*and a stronger stream and a stiffer muscle carries
our bodies through the light*

Translated by KERRY SHAWN KEYS & EDGARAS PLATELIS

273

VIENO ANONIMINIO EILĖRAŠČIO KONKURSAS. I VIETA

Carina Nynäs

SUOMIJA

Tad gurkštelk ir pasakyk dar ką nors

Sigitui Gedai

*Tad gurkštelk ir tark sau pačiam: sutraukime
laiką. Perdarykim
vienėrius metus į sekundę. Tau – keturiasdešimt
sekundžių,
prancūzų revoliucija prasidėjo prieš tris minutes
ir trisdešimt dvi sekundes.*

*Rousseau, who said that anyone searching for love
should go to older women
he has just died. You'll have a few moments to find out
if he is right.*

*Thomas ab Aquino passed away twelve minutes
and seven seconds ago.
The air just ceased breathing around him. In somebody's mind
his last words were: "Give me something
 impalpable,
 for example a kiss.*

*Believe it, or not, half an hour ago Jesus
came to life.
The ultrasound of the unborn may still be echoed;
you can
nearly hear how the Word – and the words –
overcome death.*

*Homo erectus rose on shivering hindlegs
twenty-three days and
six hours ago. She still trudges along in the convulsions
of a pregnant age. Is it easier to forgive
if time is limited.*

*So swallow, once again. The dinosaurs are sound
asleep since two years, dreaming
of their biographical resurrection. So swallow, one more time,
and ask yourself: do you really have time
and space enough for wrath.*

*Did I forget something essential? In that case
it would be Wittgenstein
who this morning observed: "The limits of my language mean
the limits of my world." So swallow,
and say something.*

Rousseau, kuris manė, jog ieškantis meilės
privalo eit pas senas moteris, ką tiktai mirė. Tau
skirta vos keletas mirksnių, kad patikrintum,
ar buvo teišus.

Thomas ab Aquino užsnūdo prieš dvylika minučių
ir septynias sekundes:
oras aplink jį liovės alsuoti. Kažkas manė, esą
paskutiniai jo žodžiai: „duok man ką nors
neapčiuopiama,
pavyzdžiui, bučinį“.

Tikėk netikėk, bet prieš pusvalandį
užgimė Jėzus;
beveik įmanu i š g i r s t dar negimusio
ultragarsinį aidą
ir suprasti, kaip mirtį nugali Žodis
bei žodžiai!

Homo erectus stojis ant virpančių užpakalinių
prieš dvidešimt tris dienas ir
šešetą valandų. Jis dar tebesverdi pirmyn
sąrėmiuos nėščio laiko. Ar atleisti lengviau,
kuomet susitraukia laikas?

Tad gurkštelk, dar kartą. Dinozaurai įmigę giliai
jau pora metų,
jie paniro į savo asmeninį prisikėlimą. Tad
gurkštelk,
dar tiktai vieną kartelį ir klausk pats savęs: Ar
tikrai turi laiko ir erdvės rūstybei?

Ar užmiršau ką nors esmiška? Tokiu atveju
Wittgensteiną,
kuris priešpiet konstatavo: „Die Grenzen
meiner Sprache bedeuten die Grenzen meiner Welt“.
Tad gurkštelk ir dar ką nors pasakyk.

Viktoras Rudžianskas

F l e i t a

D. Kajokui

*L. nesvariai ant adatos
galiuko kaukši blusa auksinėm
pasagėlėm*

skiemuo – eilėraštis – ugnis – angliukas

*ir švilpia vėjas
sraigėi pro ausis ir švilpia vėjas*

276

Eugenijus Ališanka

1 6 būdų kaip nužudyti poeziją

1

*pririšti prie uolos egėjo jūros pakrantėj
ir laukti kritiko slibino
netgi tuo atveju kai slibinas
pasiperša ji neatpažįstamai pasikeičia
prigimdo slibiniukų su vos išžiūrimais
motinos bruožais ją kviečias į svečius
vien kaip slibino žmoną
ir palaidoja ją šalia
toje pačioje lentynoje*

Viktoras Rudžianskas

Flute

for D. Kajokas

*Most weightless on the needle's
tip taps a flea with tiny golden
horseshoes*

syllable—poem—fire—coal

*and the wind whistles
past the snail's ears the wind whistles*

Translated by Jonas Zdanyš

Eugenijus Ališanka

16 ways to kill poetry

1

*chain her to a rock on the aegean coast
and wait for the dragon critic
even if the dragon
proposes to her she is transformed
and bears small dragons with mere hints
of her features and she is invited
only as the dragon's wife
and she is buried beside him
on the same shelf*

2

*išvežti į sibirą kokion pankrušichon
nepratus prie šalčių prie fizinio darbo
tuoj pamels galūnės
gangrenuos būdvardžiai
paskutinis kvapą išleis
sulysęs iki riksmo daiktavardis
arba išmoks gyventi pusbadžiu
trumpom eilutėm taupiu rimu
suplyšusiuos skarmaluos
tokia neatpažįstamai pasikeitus
grįžus neras nei namų nei bičiulių*

3

*įsivilioti į karaliaus filosofo rūmus
auklėti ir rengti pagal paskutinę logikos madą
neįsileisti į rimtų vyrų mylinčių berniukus*
akademiją

*sodinti galustalėj kartu su liokajais
tegu vaikšto nuo vieno rožės krūmo prie kito
jeigu tai bus osmanų imperatoriaus dvaras
guldyti kartu su kitom sugulovėm
su retorika onomatopėja metafora
imperatorius mėgsta rafinuotą erotiką
per ilgus imperijos gyvavimo šimtmečius
paprastai susiklosto gilios tradicijos
imperatorius miršta o sugulovės
atitenka kitam imperatoriui
netgi tos senos išklibusiais dantimis*

4

nukryžiuoti ant semiotinio kvadrato

2

*exile her to siberia to some pankruszicha
her limbs not adapted to cold
to manual labor will soon turn blue
adjectives will stiffen
a noun meagred to scream
will breathe its last
or learn to live waif-like
with short lines
rhymeless and ragged
no longer herself
with neither home nor friends on her return*

3

*entice her into the palace of the philosopher king
culture her and dress her in the latest style of logic
forbid her from the academy of serious men who love boys
sit her at the foot of the table with lackeys
let her walk from one rosebush to the next
if it is the palace of the ottoman emperor
bed her with the other concubines
with rhetoric onomatopoeia metaphor
the emperor loves refined erotica
in the long centuries of the empire
deep traditions are established
the emperor dies and concubines
go to the next emperor
even old ones with carious teeth*

4

crucify her on the semiotic square

5

*įrakinti grynojo proto bokšte
kartu su pelėm ir žiurkėm
iš pradžių bendraus su poezijos dievu
vėliau su visais angelais ir demonais
su baltom ir juodom dvasiom
galiausiai ims žudyti visus pilkus padarus*

6

*laikyti ją visų daiktų siela
arba pasimes tarp gausybės savo atspindžių
arba iš didybės sprogs širdis
mėlynu krauju užtaškydama
profesorių akinius*

7

*girdyti degtine alumi vynu pramaišiu
iš vakaro bus nepakeičiama pašnekovė
iš ryto eis laukais plėšoma galva
vis toliau ir toliau vieną dieną
jos niekas nepasiges*

8

*supilti į vyno bačką ir laikyti kol vyksta
karai okupacijos kol nederlingi metai
nepilstoma prarūgs actu nueis*

9

*rašyti tarp dviejų meilės aktų
net jeigu tai buvo skirtingos naktys
ar net mėnesiai*

5

*lock her in the tower of pure mind
infested with mice and rats
at first she will commune with the god of poetry
then with angels and demons
with white and black spirits
finally killing all gray creatures*

6

*keep her for the soul of all things
either she will be lost among her multiple images
or her heart will burst from grandeur
spattering the glasses of professors
with blue blood*

7

*indulge her alternately with vodka beer wine
in the evening she will be the vital conversationalist
in the morning she will cross the field with a split head
further and further in a day
no one will miss her*

8

*pour her into a cask of wine and keep her while
wars and occupations occur and lean years
not decanted she will sour turning to vinegar*

9

*write her between two lovemakings
even if they were two different nights
or even months*

10

*glostyti kaip pudeliui galvą
ir sakyti kokia gerutė
netgi tavo išmatos
turi savo vietą literatūros
istorijoje*

11

*palikti vieną su žvaigždėmis ir mėnuliu
arba su ežeru ajerais ir baltomis burėmis
nereikės nei dviašmenio kalavijo nei giljotinos
užteks pietų vėjelio*

12

*palikti vieną su savimi
čiulps kiekvieną kaulelį
kiekvieną raidę
narstys iš naujo ims abejoti
pasaulio realumu neproporcingu
eilėraščio ir gyvenimo santykiu
pasirinks trumpesnę mirtį*

13

rašyti į ašarom sumirkusias pagalves

14

pastumti po amžinybės traukiniu

10

*caress her head like a poodle
and keep cooing what a cutie
even your shit
has a place in the history
of literature*

11

*leave her alone with stars and the moon
or with a lake and reeds and white sails
you will need neither a double-edged sword nor a guillotine
the south breeze will be enough*

12

*leave her alone with herself
she will suck every small bone clean
every character
will undo again and again will doubt
the reality of the world the disproportionate
ratio of poem to life
will take the nearer death*

13

write her on pillows soaked with tears

14

push her under the train of eternity

15

*išrengti iki nuogumo
kad matytų iki skausmo įtemptos gyslos
dilgčiojantys nervai
išpampusi nuo jausmų širdis
smegenų darbas*

16

mylėti

VIENO ANONIMINIO EILĖRAŠČIO KONKURSAS. IV VIETA

Elena Karnauskaitė

K a i p p a g a u t i ž u v i ?

Vėjas atneša dumblių tvenkinio vandens
Kvapą meškerės surikiuotos prie sienos
Tyli pavojingos kaip šautuvai žuvų
Stiklėjančios akys vis lėčiau juda
Šilkiniai jų peleakai aš esu jų grėsmė
Tvyrojantis ore mirties dvelksmas esu
Žiaurusis budelis ramiai ir užtikrintai
Ruošiantis giljotiną žabangų spendėja
Žadu pagauti tave gudrioji sidabro
Žuvie žadu įvilioti tave į spąstus
Laukini mėnuli mano tinklas iš klastos
Ir nevilties mano tinklas panašus
Į švelnų miegą ir netikėtą mirtį
Štai ir spurdi jame mano meile

15

*strip her naked
so you can see her veins strained with pain
her tingling nerves
her heart swollen with feelings
the labor of her brain*

16

love her

Translated by HARVEY L. HIX

COMPETITION OF ONE ANONYMOUS POEM. IV PLACE

Elena Karnauskaitė

285

How to Catch a Fish?

*The wind carries the silty smell of the pond's
Water fishing poles lined up against the wall
Are silent dangerous as guns the fishes'
Glassy eyes move ever more slowly
Their fins silky I am their threat
Hanging in the air the whiff of death I am
The brutal executioner calmly and surely
Preparing the guillotine the noose setter
I vow to catch you clever silver
Fish I vow to lure you into the trap
Wild moon my net is made of perfidy
And despair my net is like
Gentle sleep and unexpected death
And so you struggle in it my love*

Translated by JONAS ZDANYIS

Kornelijus Platelis

Copyright ©

Prieinu arčiau prie jo, jaukiai gulinčio
 jūros pakrantėje: romios akys,
 kojos pariestos po galingu liemeniu,
 trumpas auksinis plaukas, aplink ragus
 švelnūs, papurę karčiukai it vilnų kuodelis
 taip ir gundo panerti į juos pirštus, priglusti
 prie kvėpiančio kūno, pajusti jo jėgą ir šilumą.
 Užsimiršusi glostau jo sprandą, pirštais lyčiu
 odos klostes. Jis tingiai pakelia galvą, pažvelgia
 man į akis taip aistringai, jog aš neiškentusi
 apžergiu plačią jo nugarą, standūs plaukeliai
 kutena šlaunis ir šakumą, skverbias pro lūpas,
 verčia muistytis ir...

Staiga jis pašoka ir puola į jūrą, balti purslai
 tykšta nuo jo krūtinės ant pariestų mano kojų,
 siaubas ir geismas užgniaučia gerklę...

Pagaliau jis išlipa į saulėtą Kretos pakrantę,
 aš be jėgų nuslystu ant švelnios žolės ir, o siaube!
 Jis klaupiasi virš manęs atsargiai
 ant visų keturių, ir staiga pajuntu, kaip karštas,
 standus ir slidus jo daiktas skverbiasi į mane
 švelniai ir atkakliai, kopijuodamas ritualą,
 kurį gyviesiems yra paskyrusi Gaja,
 ir kaip mano džiugios iščios jau skaito, vokia, delioja
 skystą pavidalą jo...

Kornelijus Platelis

Copyright ©

*I come closer to him, lying quietly
on the beach: docile eyes,
legs folded under his powerful trunk,
short golden fur, tuft of soft locks
like tow of wool around his horns
tempting me to sink my fingers in, to snuggle
up to the fragrant body, to feel his strength and warmth.
Forgetting myself I fondle his neck, my fingers touching
the folds of skin. Sleepily he lifts his head and looks
into my eyes so ardently I can't resist
bestriding his broad back. Wiry hair
tickles my thighs and crotch, penetrating my lips,
makes me squirm and...
Suddenly he springs up and plunges into the sea.
White froth splashes from his waist to the arch of my legs,
horror and lust clench my throat...
Finally he goes ashore on sunny Crete,
and I slide down exhausted on the soft grass and, o' God!
he kneels down over me carefully
on all fours, and I feel suddenly how hot,
thick and slimy his thing is as it penetrates me
tenderly, insistently, copying the rite
that Gaea sets for the living,
and how my joyful womb already reads, apprehends,
and sorts his liquid shape...*

*Dedalas baigia darbą, alsiai šnopuoja naktis,
rūmų koridoriais vaikšto dulšūs atodūsiai: Pasifaje...
Mano krūtinė – it jūra kilnojama jų...
Baigia medį aptraukti oda, žvilga auksinis plaukas,
naują kaukę nekantriai lyčiu, mano geismas
skubina plušantį meistrą.
Menas – tai imitacija, kopija veiksmo dievų.
Minai, kokiais geismais užnuodyti tavo syvai?
Pro dureles lendu, guluos ant minkštų pagalvėlių,
jautis jau muistos arenų. Quod licet?.. ©?
Kokią dabar pavidalą, kokią žinią
nuskaitys mano godžios iščios
ir ką subrandins mažičiam darnos pasauliui?*

*Išaudžiau Europą ant jaučio nugaros,
Danąją, geriančią lietu tarytum išdžiūvusi žemė,
Ledą, po gulbinu alpstančią,
kaip Paladė išmokiusi buvo,
tik už ją kiek ploniau suverpusi siūlą,
tampčiau įrietusi metmenis,
mitriau varinėdama šėivą.
Mano sultingi aistros paveikslai pranoko
jos nuobodų areopagą su senių sausais balsais.
Mano vaizduotė pakėlė mane nuo žemės,
bet ne dangun lig dievų, nuobodžiaujančių sostuose,
iki autoportretų visoj didybėj nekrito.
Tai regėjo visi.

Ir ji pasakė tada: būk voras,
bjaurus padaras su aštuoniom galūnėm vaizduotės jūroje,
kabantis tarp dangaus ir žemės.
Ir dabar mano audeklas –
tiktai keistas psichės pavidalas, tinklas
tavo mintims, skaitytojau.*

*Daedalus finishes his work...the heavy breath of night,
muted sighs walk the corridors of the palace: "Pasiphaë,
Pasiphaë" heaving my bosom like the sea...
He finishes upholstering the wood with skin, golden fur glistens.
I touch the new guise anxiously, my lust
spurs on the toiling craftsman.
Art is an imitation, a copy of the works of the Gods.
Minos, with what desires is your sap poisoned?
Now to climb through the narrow door and lay down on soft cushions.
Already the bull squirms in the arena. Quod licet? © ?
What shape now, what message
will my greedy womb scroll down,
and what ripen into the small world of harmony?*

*I wove Europa on the bull's back,
Danaë drinking rain as parched soil drinks,
Leda swooning under the swan –
as I was taught by Pallas,
only twisting my thread a bit thinner,
and stretching my warp tighter,
moving the bobbin more nimbly.
My lively pictures of passion surpassed
her boring Areopagus with dry voices of old men.
My imagination lifted me from the earth
but not to the sky, not to the Gods so bored on their thrones.
It never fell so low as grandiose self-portraiture.
Everyone could see it.*

*And then she said: Turn into a spider! ugly creature
with eight limbs in the sea of imagination
hanging between sky and earth.
And now my textile is only
a strange pattern of the psyche, a web
for your thoughts, dear reader.*

Viktoras Rudžianskas

*ant piliakalnio –
išsižergusi karvė*

*žmogus, kai žiūri
iš papėdės –*

*tarp tešmens
ir dobiliuko galvutės –*

*saulė blykst blykst –
o tamsybe!*

290

Paulina Žemgulytė

Fotografija iš šeimos albumo:
trys tetos po šventoriaus liepa

*Kartojas likimai
per moterų veidus
per linijas
delno ar upės
posūkį
kalvą ar akmenį
duobę kely
kartojas tas antakių
išlinkis
liūdnas*

*liepų ošimas šventorių
ir žvilgsny
trijų seserų
jau be vardo
neatmenu
ar nepasakė
numirdamas tėvas
kartojas vienatvė
sutampa
Esu*

Viktoras Rudžianskas

*on the castle mound –
a cow with legs spread*

*a man when he looks up
from the bottom –*

*between the udder
and the heads of clover –*

*the sun flash flash –
o darkness!*

Translated by JONAS ZDANYŠ

291

Paulina Žemgulytė

A P H O T O G R A P H F R O M T H E F A M I L Y A L B U M :
T H R E E A U N T S B E N E A T H T H E C H U R C H Y A R D L I N D E N

*Destinies repeat themselves
in the faces of women
in the lines
on the palm or the river's
bend
hill or stone
the hole in the road
the curve of the eyebrows
repeats
the sad*

*murmur of the churchyard lindens
and in the look in the eyes
of the three sisters
already without names
I do not remember
if dying father
did not say
that loneliness repeats itself
coincides
I am*

Translated by JONAS ZDANYŠ

Vladas Braziūnas

Grupinis portretas

Algimantui Aleksandravičiui

*paskutinė pradžia: vaidenasi – vandenys sklendžia
išsigandusi nuosaka, sklendės kietai užšautos, delnas
į saują, mėslungišką kumštį, moteris kumši, išėik
pažiūrėk, šviesokaitos dėmės mėgina susikalbėti*

*su medituojančiais, regis, visi atsidūrę prieš
objektyvą, slepias už kaukės, plaukia į
neryškumo zoną, autorius laukia lietaus, gal
atplaus, atplukdys čiurkšlėmis išsiprausčius*

*nuogus, neguodžiamus, nebeišverčiamus į
mums suprantamą kalbą, svarbi tik šviesa
atsklindanti iš tamsumos paskutinės, tik akį
tik pusę akies, pusę žvilgsnio apšvietusi grimzta*

*į kūdikio kūną, raukšles, susiraukšlijusius debesis
neišsilijusius, neišsisakiusius, santykis subjektyvus
priežastingi ryšiai, bet nematomi, kyla akispūdis
potvynis kyla, atoslūgis sprogsa, nusineša mus*

Vladas Braziūnas

Group Portrait

for Algimantas Aleksandravičius

*the final beginning: apparitions – the waters glide
the frightened mood, hasps closed hard, the palm
into a cupped hand, a convulsive fist, fist of women, go out,
look, the stains of lightheat try to converse*

*with the meditating, it seems, all finding themselves before
the lenses, hiding behind a mask, float to
the zone of obscurity, the author waits for rain, perhaps
it will wash clean, float on its streams the washed*

*the naked, the uncomforted, the untranslatable into
language familiar to us, all that matters is the light
coming from the final darkness, only the eye
only half an eye illuminating half a glance sinks*

*into an infant's body, wrinkles, wrinkled clouds
filled with rain, undrained, the relationship subjective
causal connections but invisible, ocular pressure rises
the flood rises, the ebbtide explodes, carries us away*

Translated by JONAS ZDANYŠ

Antanas Zališčevskis

*Už lango
žaiduoja Dangaus
fotoblykstės*

Jurgita Butkytė

*pabaiga eilėraščio
kurį pamiršai
pabudus*

*proto
ramunių
prigrūstos*

arba

*gėlelės
susiurbė vandenį
ir sudžiūvo
kaip mūsų*

kitur

Antanas Zališčevskis

*Outside the window
flash Heaven's
flashbulbs*

Translated by JONAS ZDANYS

Jurgita Butkytė

*the end of the poem
that you forgot
waking*

*crammed with
the mind's
daisies*

or

*tiny flowers
sucked up the water
and dried up
like our*

elsewhere

Translated by JONAS ZDANYS

Ričardas Šileika

*bendrabučio kambaryje
su mėlynom užuolaidom
ir išsuktom lemputėm
kuriam trejus metus jau
lovą trynė saugumietis
apsigyveno blakės*

*balta bendrabučio
vedėja kaip žarija
nukaito pajutus tvirtą
aštriaakio plaštaką
sau ant šlaunies
ir kaip tesugebėdama
meiliau nusišypsojo*

*tuščioj lentynoj
puskepalį duonos
pelėsis glamonėjo
tas saugumietis kamparu
išsigaravo vedėjai
augo pilvas o blakės
bylinėjosi dėl turto*

Ričardas Šileika

*the dormitory room
with blue curtains
and unscrewed lightbulbs
in which for three years now
a security agent chafed the bed
was settled by bedbugs*

*the white hotel
director flushed red
as an ember when she felt the firm
hand of the sharp-eyed
on her thigh
and smiled as sweetly
as she could manage*

*on the empty shelf
mold fondled
the half-loaf of bread
that security agent evaporated
like camphor the director's
belly grew and the bedbugs
litigated over property*

Translated by JONAS ZDANYIS

RENGA

Renga – japoniškas kolektyvinio eilėraščio kanonas, kai vienas poetas parašo trieilį, kitas, pridėjęs dvi eilutes, sukuria penkiaeilį, o trečias padaro tą patį, pridėjęs tris eilutes prie antrojo poeto dveilio ir taip toliau.

The “Renga” is a Japanese collective poetry canon, in which one poet writes three lines, the next adds two lines and thereby create a five-liner, while the third does the same, adding three lines to the previous poet’s two, and so on.

Lape margasis, ak,
ir tu su saule kalbėjai
poeto sieloj.

O, nuo laiko išdilusi
kino filmo juosta.

298 Nuvažiavusiu traukiniu
link taikos ir ramybės
braškėdamas kaulais riedėsiu

per minties kalnus, duobes,
per tamsą į šviesą keliausiu.

Ak, kelias ilgas.
Ak, liko neišgerta taurė,
batai jau kiauri, skylė...

Išskydusiais žodžiais veltui
bandot užkimšti kiaurymę!

Poetai, marguojantys visais atspalviais,
visom savo sielų mozaikomis,
rudens mirgulynė.

Mottled leaf, ah,
you too spoke with the sun
in the poet’s soul.

Kornelijus Platelis

O, strip of film
worn down by time.

Vytautas Butvilas-Mažylis

On a departed train
toward tranquility and peace
with rattling bones I’ll roll

Edmundas Janušaitis

through hills of thought, holes,
from darkness to light I’ll go.

Eglė Juodvalkė

Ah, the road is long.
Ah, an undrunk glass remains,
my shoes are worn, a hole...

Algimantas Žiziūnas

With incoherent words you vainly
attempt to plug up the hole!

Alfonsas Bukontas

Poets, glowing in all multicolored shades,
with all their souls’ mosaics,
the dazzle of fall.

Mindaugas Kvietkauskas

Ak, lapai išėjo, kelias
nukrito, teliko ak

ir vandenys slepias po tuo
žodžiu, kuris viską sustingdo
nėra, jau nėra,

ak, girtas laivas, Rimbaud
ir apoloniškas Ališanka

atplaukia savo laiku,
ruduo, bet poetiškoj
sieloj jau laikas ištirpęs.

*Ir tartum laikas šauksmas
iš tolimo teatro ataidi,*

iš rūko, iš mėlyno lapo
ant auksinio vandens,
neišmanančio rudenio nešamo.

Mintis mūsų Žmogaus,
viską gyvenime supratęsio.

Kas gali būti šalčiau
už mintį rudeninę?
Nebent tik lapo kryptis.

Tarp kranto ir laivo
blaškosi pasiklydęs ruduo,

Ah, the leaves have left, the road
fell, all that remains is ah

Vladas Bražiūnas

and the waters hide beneath that
word, which congeals everything
gone, already gone

Erika Drungytė

ah, the drunken boat, Rimbaud,
and apollonian Ališanka

Kęstutis Nastopka

floats in in its own time,
fall, but in the poetic soul
time has already dissolved

Kornelijus Platelis

and like time, a shout
carries from a distant theater,

Wendell Mayo

from fog, from a blue leaf
on golden water,
carried by ignorant fall.

Antanas A. Jonynas

The thought of our Man
who understood everything in life.

Adomaitis

What could be colder
than an autumnal thought?
Unless only the fall of a leaf.

Antanas Zališčevskis

Lost fall scurries
between the boat and the shore,

Elena Karnauskaitė

nerasdamas kito kranto,
į klausimą
Kitas atsako.

Todėl naktį medžiojant žvaigždes
nendrių šlamesys.

Ak, atodūsis šypseną ima už žmoną,
po pirmosios nakties jie nuotakas
aimanom vadina.

Rytas, lapais apsvilęs,
saulė krypsta keltis.

Žalias žolės veidas
vakarais...
O neateis, o neateis...

Ačiū Dievui, kelį dar skauda,
ir gyvenimas tęsiasi.

Duokdie, kad yra kitas ruduo
su poezijos paukšte į plaukus,
greičiausiai – šikšnosparniu,

nes nieko nėra –
tik naktis, tiktai geismas,

tik gėrimas širdelėj,
tik alus su eilėraščiais maišos,
poetai ateina, poetai išeina,

finding no opposite shore
to the question
the answer is Other.

Dostena Anguelova-Lavergne

That's why the rustle of reeds
hunting the stars at night.

Dainius Sobockis

Ah, sigh takes smile for a wife,
after the first night they call
brides moans.

Rasa Čergelienė

Morning, singed with leaves,
the sun turns to rise.

Vyt Bakaitis

The grass's green face
in the evenings...
O won't come, won't come...

Olita Dautartaitė

Thank God my knee still hurts
and life continues.

Iztok Osojnik

Please God, that there be another fall
with the bird of poetry in the hair,
most likely – a bat,

Viktoras Rudžianskas

because there is nothing –
only night, only desire,

Eglė Perednytė

only drinking in the širdelėj,
only beer mixing with poems,
poets come, poets go,

Kornelijus Jazbutis

po to dar kartą ateina, ir jau daugiau
nieko jiems, šitą ar kaip ten.

*Poetai užia ir žarsto
vidudienio saulėj žodžius,
visi ateinam, išeinam.*

Žiūriu aš vyrams į klynus,
kai skaito šitie poeziją...

Ateinu stogais, lapais, mėnuliais
į tavo kambarį,
nes noriu eilėraščio,

nes alkstu vienišo nuogo tavo kūno.
Buvimo. Tylos. Kalbėjimo.

Verta. Verta kalbėti.
Gyventi.
Kol rašoma. Rudenį.

Kartais geriau patylėti.
Ir ne vien rudenį.

*Nebent
balsai tavyje
ošia garsiau už lapus.*

afterwards come once again, and nothing
more for them, this or how then.

Vario burnos

Poets hum and poets throw
words under the midday sun,
we all come and we all go

Stephen Watts

I look at men's crotches
when they read their poetry...

Agnė Žagrakalytė

I come on rooftops, leaves, moons
into your room
because I want a poem,

M. Kaktavičius

because I hunger for your lonely
naked body.

Existence. Silence. Talk.

Dovilė Zelčiūtė

It's worth it. It's worth it to talk.
To live.
While we write. In the fall.

Valentinas Sventickas

Sometimes it's better to be quiet.
And not only in the fall.

Jonas Strielkūnas

Unless
The voices inside you
are louder than the leaves.

Craig Czury

Translated into the English by JONAS ZDANYŠ

Translated into the Lithuanian (marked by italic) by KORNELIJUS PLATELIS

Atgimimo School Poem Fusion / Atgimimo mokyklos eilėraštis

I W A N T T O K I S S M Y D I N N E R F I S H

created & arranged by CRAIG CZURY

www.poet-in-education.com

from poems written by Martynas Šikšnys, Irmantas Butkauskas, Asta Šereikaitė, Aurelija Ziminskaitė, Tadas Valungevičius, Gabrielė Šmitaitė, Gintarė Mazaliauskaitė, Dovydas Kučinskas, Eglė Gaižauskaitė, Gediminas Kudarauskas, Ungė Veržbickaitė, Akvilė Povilanskaitė, Rimvydas Miliauskas, Agnė Agurkytė. Project Coordinator Zita Plateliene.

This project was prepared and supported by International P.E.N., carried out by Atgimimo School students during the 12 th Druskininkai Poetic Fall festival, in Druskininkai, Lithuania, 2001.

(Ši projektą surengė ir parėmė Tarptautinis P.E.N. klubas, atliko Atgimimo mokyklos mokiniai dvyliktojo Poetinio Druskininkų Rudens metu.)

*as beautiful as this day
I won't choose
I won't have to choose
to be anything
so bright so shiny
as if it was all I had
to open my eyes
hungry
to just stand up and
go out
smiling and joking and laughing
because
I don't care
too busy too loud too faraway
I'm not afraid to touch
and maybe feel everything
why shouldn't I
not like my friends
who tell me all their problems*

*I always say something too much I shouldn't
but is it so unusual
for the dark thoughts of my shadow
to point to the dark thoughts
of your shadow
on the chalky hard
wood floor
and say SPEAK!*

Anonimai ir mimai / Anonyms and Mimes

Kerry Shawn Keys

Copyright © ©

for P. M.

*It was Ariadne who first provided me with the thread
of the story. She was in many ways the ideal informant,
a distant forebear of mine by Bacchus, and privy
to the secret deposits of Knossos and its environs.
She told me that somewhere confined in the labyrinth of a language
to the far North, a passage into the truer text existed.
Years before, it had been entrusted to an amanuensis,
one called Cornelius Nepos, who had then made a draft
as best he could in the manner of the Hyperboreans
(he, himself, was an immigrant, and known as the Shepherd
of Wolves to friends and enemies alike), whose sacred language
at that time was still mostly oral, subject to pagan
superstition and endless variations of folk songs. So, of course,
the text suffered, but I suspected that there would be traces
in his version of the original Linear A script. My labors took years.
Still, I managed to track the hieroglyphics down—sonograms might be*

a more accurate designation—and, believe me, “draft”
 was an understatement, though perhaps Ariadne had been hinting
 at the cold context that would surround my search, the mysterious
 airs, and coded, cryptic semantic riddles that soon enveloped me
 on my journey. Sometimes it seemed as if it were her mere interest
 in the matter that had transported me into underground mead halls,
 the frozen Baltic bogs at the source of the ancient amber routes
 to Egypt, and the indecipherable frescoes so common in Crete itself.
 However, with the help of the American Exploration Society
 and a Mexican poet, polyglot par excellent, who volunteered
 his assistance in exchange for my permitting him to do an apprenticeship
 in my rather exclusive poetry workshop—but that is off the current
 subject—I managed to come up with basic ball of yarn, so to speak,
 the peculiar tale or tales that will follow this brief preamble.
 Most of what I found was frayed and chipped, a patchwork quilt
 of stone and clay and even echoes, ingeniously rigged, but threadbare,
 a crypt of cobwebs, scratchings, chirpings, and clues that someone
 with less training might have taken for extraterrestrial meanderings.
 To indulge the *jeu de mots* again, the whole yarn needed repair. Repair?
 Maybe that’s another understatement. Recreation into king’s English
 might be more appropriate, and that is what I have performed.
 Now I hereby make myself sole claimant to this preamble and to the brief
 scholium—or runic verse if you will—that follows the acknowledgements
 listed below, always being one to give credit where it is due.

Ariadne: *for being the initial catalyst, and later an important
 inspiration and guide*

Cornelius Nepos *magnificent midwife, whose earlier drafted version,
 though miscarried to a certain degree, preserved
 much of the original text, and who was both pharos
 and spiritual shade during much of my endeavor*

The American Exploration
 Society and the polyglot,

Vulpecula *for doing much of the dirty work, that is the excavation*

*I come closer to him, lying quietly
on the beach: docile eyes,
legs folded under his powerful trunk,
short golden fur, tuft of soft locks
like tow of wool around his horns
tempting me to sink my fingers in, to snuggle
up to the fragrant body, to feel his strength and warmth.
Forgetting myself I fondle his neck, my fingers touching
the folds of skin. Sleepily he lifts his head and looks
into my eyes so ardently I can't resist
bestriding his broad back. Wiry hair
tickles my thighs and crotch, penetrating my lips,
makes me squirm and...
Suddenly he springs up and plunges into the sea.
White froth splashes from his waist to the arch of my legs,
horror and lust clench my throat...
Finally he goes ashore on sunny Crete,
and I slide down exhausted on the soft grass and, o' God!
he kneels down over me carefully
on all fours, and I feel suddenly how hot,
thick and slimy his thing is as it penetrates me
tenderly, insistently, copying the rite
that Gaea sets for the living,
and how my joyful womb already reads, apprehends,
and sorts his liquid shape...*

*Daedalus finishes his work...the heavy breath of night,
muted sighs walk the corridors of the palace: "Pasiphaë",
"Pasiphae" heaving my bosom like the sea...
He finishes upholstering the wood with skin, golden fur glistens.
I touch the new guise anxiously, my lust
spurs on the toiling craftsman.*

*Art is an imitation, a copy of the works of the Gods.
Minos, with what desires is your sap poisoned?
Now to climb through the narrow door and lay down on soft cushions.
Already the bull squirms in the arena. Quod licet? © ?
What shape now, what message
will my greedy womb scroll down,
and what ripen into the small world of harmony?*

*I wove Europa on the bull's back,
Danaë drinking rain as parched soil drinks,
Leda swooning under the swan—
as I was taught by Pallas,
only twisting my thread a bit thinner,
and stretching my warp tighter,
moving the bobbin more nimbly.
And I didn't neglect Aegina with the hot flame
spilling into her womb. Nor Proserpina
moaning as her father slithered up her thighs.
Even Venus ravishing Adonis.
My juicy pictures of passion surpassed
her boring Aeropagus with dry voices of old men.
My imagination lifted me from the earth
but not to the sky, not to the Gods so bored on their thrones.
It never fell so low as grandiose self-portraiture.
Everyone could see it.*

*But it was ultimately my scheme of Juno, Venus,
and Pallas, herself, indecorously
wearing only a smile before Paris,
that brought her wrath down.
She crumpled my cartoons, tore the web,*

*struck me with her shuttle
and said:
Turn into a spider!
ugly creature
with eight limbs in the sea of imagination
hanging between sky and earth.
And now my textile is only
a strange pattern of the psyche, a web
for your thoughts, dear reader.*

Jurgis Kunčinas

ALYTUS

(Iš amžinai jauno poeto show jaunųjų naktinių skaitymų metu)

P a s a u l i s

***Pasaulis** toks neįjuntamas,
neįjaučiamas, nematomas.
Pasaulis neapskundžiamas
tarytum **ultimatus**.*

*Jisai visų ir niekieno –
ne tavo ir ne mano.
Dalijsi be liekanos,
todėl ir neįmanomas.*

*Šviesus ir neteisingas
praeina jis nevaromas.
Jis kaip rakštis įstringa –
pirštu mat nepadaromas.*

*Suprasit, jei netingite, –
pasaulis tiktai menamas.
Nubunda ir užminga,
kaip ir patsai gyvenimas.*

*Pasaulis neapskundžiamas
tarytum ultimatumas.
O aš esu tik Kunčinas –
negirdimas, nematomas.*

B e p a v a d i n i m o

*Ištrūkusi klyno saga
priminė žavią jaunystę:
ėjau takučiu, tik staiga
ant šūdo teko paslysti.*

*Kas jį sukrovė, žmogau?
Ant tako – nelyg gyvulys?
Tyla... Tik iš giedro dangaus
sagom lyg monetom nulis.*

*Guli saga ant grindų.
Žiūri Mėnulis pro skylę.
Aš neturiu pagrindų.
Bet savo jaunystę myliu!*

F o t o g r a f a s

*Gyveno Vilniuj fotografas,
net taburetės neturėjo.
Ant savo štyvo atsisėdęs,
į televizorių žiūrėjo.*

*Jisai fotografavo **vaizdą**,
kuris nuo jo į šoną spruko.
Jis matė vaizdą tarsi žaizdą
kažkur į kairę nuo stikliuko.*

*Mylėjo fotografas gerti.
Bet dar labiau mylėjo traukti.
Geriau jis būtų ėjęs arti
ar mitinguose garsiai šaukti.*

*Jis buvo tikras **Foto Grafas:**
gerų idėjų ir manierų.
Nežino niekas, kur jo kapas,
nes kapo, kaip tokiu, nėra.*

*Jo nieks nenufotografavo.
Todėl ir atvaizdo neturim.
Antai už lango, va ant klevo
marguoja jo sena kepurė.*

Nuotraukų autoriai / Authors of photos

Gintaras Žilys: p. 11, 72, 87, 158, 170, 265

Cato Lein: p. 56

D. Pocevičius: p. 79

Džoja Barysaitė: p. 93

Ona Pajedaitė: p. 266

Karin Alfredsson: p. 238

L. Sheperis: p. 177

METRIKA / METRICS

Jotvingių premijos laureatai / Jotvingiai Prize Winners

1985 – Kornelijus Platelis	1994 – Sigitas Geda
1986 – Vytautas P. Bložė	1995 – Sigitas Parulskis
1987 – Bronius Kutavičius	1996 – Marijus Šidlauskas-Jonaitis
1988 – Alfonsas Nyka-Niliūnas	1997 – Antanas A. Jonynas
1989 – Kazys Bradūnas	1998 – Marcelijus Martinaitis
1990 – Henrikas Čigriejus	1999 – Nijolė Miliauskaitė
1991 – Henrikas Nagys	2000 – Alfonsas Bukontas
1992 – Donaldas Kajokas	2001 – Jonas Strielkūnas
1993 – Knuts Skujenieks	

PDR premija už poetinį debiutą / DPF Prize for Poetic Debut

1998 – Darius Šimonis	2000 – Gintaras Beresnevičius
1999 – Gintaras Bleizgys	2001 – Tomas S. Butkus

PDR ekspertų taryba/ DPF Council of Experts

Kornelijus Platelis (pirmininkas/ chairman), Antanas A. Jonynas (pirmininko pavaduotojas/ vice-chairman), Andrius Mosiejus (išdininkas/ treasurer), Gintaras Bleizgys, Erika Drungytė, Sigitas Geda, Liudvikas Jakimavičius, Benediktas Januševičius, Donaldas Kajokas, Kerry Shawn Keys, Liana Ruokytė, Almantas Samalavičius, Zenonas Streikus, Marijus Šidlauskas, Ričardas Šileika, Alvydas Šlepikas, Jonas Zdanys.

Tarptautiniai PDR ekspertai/ International DPF Experts

Gerardo Beltrán (Meksika/ Mexico), Leszek Engelking (Lenkija/ Poland), Knut Ødegård (Norvegija/ Norway), Sergej Zavyalov (Sankt Peterburg, Russia/ Sankt Peterburgas, Rusija), Gunilla Forsén (Švedija/ Sweden)

Rengėjai / Organizers

Visuomeninė organizacija „Poetinis Druskininkų ruduo“ / Public Organization

„Druskininkai Poetic Fall“;

Lietuvių P.E.N. centras / Lithuanian P.E.N Centre;

Centras / Centre “Dainava“

Rėmėjai / Sponsors

Kultūros ir sporto rėmimo fondas; Lietuvos Kultūros ministerija; Švedų Institutas; Švedijos ambasada; Norvegijos užsienio reikalų ministerija; Lenkų institutas Vilniuje; Šiaurės kraštų informacijos biuras; Britų Taryba; AB “Alita“; Centras “Dainava“; Druskininkų savivaldybė; Viešbutis „Narutis“; “Leeway“ fondas; UAB Baltexfilm (FUJI); savaitraštis „Literatūra ir menas“; IĮ “Drusva“; UAB Dzūkijos Arnika; UAB Druskininkų Rasa.

Culture and Sport Support Fund; Ministry of Culture of Lithuania; The Swedish Institute; The Embassy of Sweden; The Ministry of Foreign Affairs of Norway; The Polish Institute, Vilnius; The Information Office of Nordic Countries; The British Council; „Alita“ Inc.; Centre „Dainava“; Druskininkai Municipality; Hotel „Narutis“; Leeway Foundation; Baltexfilm Ltd. (FUJI); the culture weekly „Literatūra ir menas“; IE „Drusva“; Dzūkijos Arnika Ltd.; Druskininkų Rasa Ltd.

Poetinis Druskininkų ruduo 2002

Almanachas

Dailininkas *Kęstutis Vasiliūnas*

Viršelįs *Ramūno Čeponio*

Maketavo *Jurga Morkūnienė*

Leidykla VAGA,

Gedimino pr. 50, LT-2600 Vilnius

e-mail: vaga@post.omnitel.net

<http://www.vaga.lt>

Spausdino A. Jakšto spaustuvė,

Girelės 22, LT-4230 Kaišiadorys